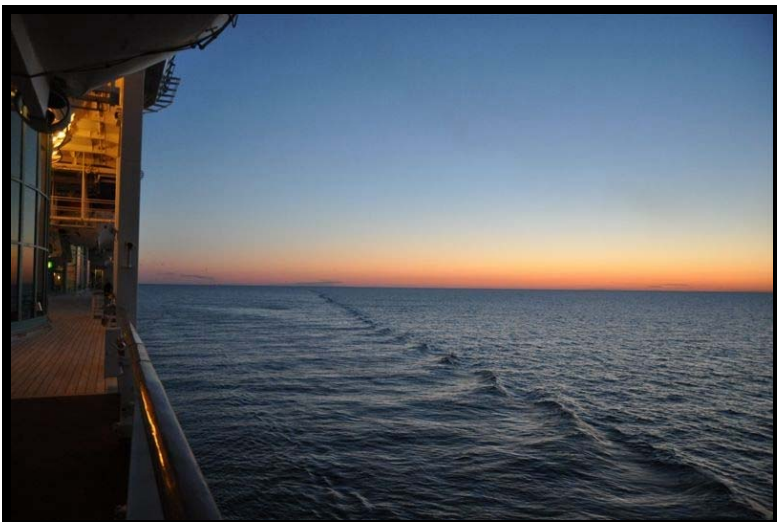

Cruise 2009

I juni 2009 samlede vi 41 venner til en cruise-rejse, som gik fra Stockholm til Skt. Petersborg og Tallin. De fleste rejste med tog til Stockholm, hvor vi fejrede Midsommeraften. På RCCL's cruiseskib "Vision of the Seas" holdt vi et symposium, og både i Skt. Petersborg og Tallin var der udflugter efter eget valg. På de følgende sider er samlet nogle informationer om rejsen, og der er også et udvalg af billeder fra turen. Vi takker alle rejsedeltagerne for positivt samvær og glæder os over mange gode fælles rejseminder, som også er samlet på en DVD-film. Karin har taget de fleste fotografier.

- Side 2 - 3: Fotografier fra rejsen – taget af Gert Poulsen
- Side 4 - 6: Martins beretning
- Side 7 - 8: Fotografier fra rejsen – taget af Steen Jørgensen
- Side 9 - 10: Programmet for rejsen
- Side 11 - 12: Fotografier fra rejsen
- Side 13 - 16: Deltagerlisten
- Side 17 - 19: Fotografier fra rejsen
- Side 20 - 44: Deltagerne i Midsommermiddagen på vers
- Side 45 - 47: Fotografier fra rejsen
- Side 48 - 55: Minisymposium, Skibsmedicin og Diplom
- Side 56 - 57: Fotografier fra rejsen
- Side 58 - 61: Præmiekonkurrencer
- Side 62 - 63: Fotografier fra rejsen
- Side 64 - 84: Lidt om Barbara Hutton, Katarina den Store, Skibsmedicin, Ruslands historie, Skt. Petersburg og High Seas and Low Pay

Martins beretning om Cruise-rejsen

Planlægningsfasen og forberedelserne

I efteråret hørte vi, at RCCL skulle igangsætte korte cruises i Skandinavien, og vi besluttede at prøve det. Vi kontaktede RCCL i Oslo, og købte 40 pladser fordelt på 20 kahytter – lidt voveligt! Vi planlagde turen som et privat arrangement uden involvering af et rejsebureau. Så skrev vi på vor hjemmeside om turen, sendte e-mails ud til gamle venner og efterhånden lykkedes det at samle en fin gruppe sammen. Vi sendte flere breve ud med informationer til deltagerne – her var både historiske artikler, præmiekonkurrencer, litteraturlister, etc. Vi holdt også et rejsemøde i Lyngby, og vi havde et vist besvær med at få alle til at checke ind på skibet og bestille udflugter – det foregik på Internettet og var ganske omstændeligt. Glædeligt var det, at der ikke var kommet nogen afmeldinger i løbet af foråret.

Rejsen til Stockholm

29 af deltagerne kørte med X2000 toget til Stockholm, hvilket var behageligt og hurtigt. De fleste havde medbragt mad og drikke, og stemningen var fin. Vi bød på en lille medicinsk velkomstdrik – en ungarsk Unicum. Der var også gruppearbejde med henblik på aftenens Midsommerfest – der skulle skrives tale og sange. På Stockholm Centralstation skiltes vore veje midlertidigt, da vi havde booket overnatning individuelt. I tråd med rejsens maritime karakter havde Steen og Karin valgt at bo på Hotel Lord Nelson i Gamla Stan, og vi var nogle som boede på vandrehjemmet "af Chapman" – et 3-mastet skib fra 1888, der nu ligger fortøjet ved Skeppsholmen. Eva havde fået kaptajnens kahyt med salon, konferencerum og i badeværelset var der badekar med løvefødder.

Midsommer i Stockholm

Midsommerfesten blev holdt på "Mälardrottningen" – et fint skib, hvis historie kan læses et andet sted i dette rejserferat. Vi havde ført forhandlinger med dem gennem længere tid, og de havde indvilget i at holde åben kun for os. Godt en uge før vor ankomst læste vi i Svenska Dagbladet en anmeldelse af restauranten, og den var ganske dårlig. Samtidig fandt vi ud af, at restaurantchefen holdt akut op efter kun 3 måneders ansættelse – så vi var da lidt bekymrede. Men alt gik godt: skibet var pænt, beliggenheden flot, lokalet perfekt, borddækningen fin, personalet venligt og maden god. Det gyldne menukort afslørede, at vi skulle have:

Förrätt

S.O.S. (Sill, Västerbotten ost, smör och sill potatis)
Carpaccio på gravad lax med kapris och slungad sallad

Varmrätt

Grillad majsckyclingbröst med ljummen fransk potatissallad och rödvinssky

Dessert

Jordgubbar marinerade med kardemumma, svartpeppar och mynta med en härlig vaniljglass

Vi fik også lidt snaps og vin, vi sang et par snapseviser og resultaterne af togrejsens gruppearbejder gjorde succes i form af sange og tale. Der var også en slags gættekonkurrence, hvor de tilstedeværende blev præsenteret i digtform. Stemningen var fin, men alligevel sluttede vi ved 21-tiden som planlagt. Her kommer et lejlighedsdigt, som vist nok blev fremført på melodien "Under den hvide bro..." eller "Fuldmånen stille sejler..." af The Midsummer Singers:

Hvor skal vi hen i aften?
Hvor skal vi drikke "saften"?
Hvor skal vi feriere?
Hvor skal vi nu campere?
Med Martin vi rejser
Det koster lidt skejser
Vi tager hinsidan igen
Vil du med lille ven?

Det hun havde på om natten
Det man ku' se var hatten
Pyntet med blomster og fugle
Hun lignede fan'me en ugle
Men hun var en dronning
Og ej en skåning
En skønhed så smuk at se
Og så sød – ak og ve!

Dejligst er sommernatten
Karin hun holder af den
Og når hun Martin nusser
Smider BH og trusser
Men det er kun drømme
Forbi dig de strømme
Bi lidt hos mig min tøs
Og så giv mig et "køs"

Og når vi vender tilbage
Mindes vi turens dage
Tørsten den har vi slukket
"saften" den har vi drukket
Så nu drikker vi bajer
Li'som vi plejer
Vi tar' hinsidan igen
Vil du med lille ven?

Og så kunne vi i støvregn vandre gennem Gamla Stan og nynne Monica Zetterlunds smukke "Sakta vi går genom stan...". På vej til og fra "Mälardrottningen", som lå ved Evert Taubes terrasse på Ridderholmen, fik vi set lidt af Stockholm: Gamla Stan, Storkyrkan, Stortorget, Svenska Akademin, Operan, Stortorget, Väster Långgatan, Riddarholmen, Slottet, Grand Hotel, Sveriges smalleste gade – Mårten Trotzigs gränd, Slussen, Stockholms Stadshus, Riksdagshuset, etc. Men vi fik indtryk at en by, som var stille og delvis forladt – stockholmernes drager ud og holder Midsommer i sommerlandet, og kun turister er tilbage i byen. Om formiddagen før afsejling og ved hjemkomsten var der en del, som nåede sightseeingture i bus eller med båd f.eks. rundt om Djurgården, en besøgte Moderna Museet på Skeppsholmen, nogle besøgte familie og de fleste kom forbi Kulturhuset ved Sergels Torg og Koncerthuset på Hötorget. Nogle spiste frokost ved udeserveringerne i Kungsträdgården. Vi hørte ikke om nogen, som havde været i Museet for Regalskibet Vasa.

På "Vision of the Seas"

Indcheckning på skibet gik nogenlunde smidigt – kufferten afleveres på land og står i kahytten (hvis man ikke har brændevin eller sakse i den). Og straks fra starten var der servering i Wind-jammer restaurant. Om aftenen spiste vi i Main Dining Room, hvor vi havde 4 10-personers borde godt placeret ved de runde vinduer. Vi blev præsenteret for vor Head Waiter, Waiter og Assistant Waiter, og ved den italienske aften sang personalet "O Solo Mio". Ved middagen den sidste aften sang de "Hej, look me over". Stemningen i spisesalen var fin, vi kunne vælge en treretters menu med 5 valgmuligheder i hver kategori. Morgenmad og frokost fik vi i spisesalen eller Wind-jammer restaurant. Der var også mulighed for roomservice, man kunne tage softice fra automat ved poolområdet og lave hamburger i det overdækkede poolområde.

På rejsen havde vi perfekt vejr, og der var masser af mulighed for at nyde solen fra et væld af liggestole. Nogle var i poolen eller i boblebadene, nogle var oppe på kravlevæggen, nogle gik på den 400 meter lange løbebane. Nogle var til massage, i fitnessafdelingen eller til skønhedsbehandling, ingen var i biblioteket eller kortspilrummet. Men nogle var i Casino'et, og de fleste var til nogle af aftenens shows, hvor der blev budt på "The Beatles", en jonglør, en tryllekunstner og "Boogie Wonderland". I barer og diskotek kunne man deltage aktivt, eller nyde selskabslegen "The Quest", Skandinavisk Dansbandstunde, Rock n'Roll Dance Party, Music Around the World, John Travolta and The Village People, og meget andet. Man måtte nøje studere avisen "Cruise Compass" og vælge sit eget program. Sent om aftenen var der samling omkring Pianobaren eller i Some Enchanted Evening, og de unge gik i Viking Crown Bar & Lounge, hvor der var diskotek. Man kunne også slappe af i Champagne Baren på 5. dæk. Axel, som ikke er en ren årsunge, var i poolen før kl. 07, og en af dagene blæste hans badebukser væk. Og man kunne se ham på dansegulvet i diskoteket til efter midnat.

Et velbesøgt arrangement var Kaptajnens Cocktail Party, hvor Kaptajn Ingar Neerland lod sig fotografere med gæsterne, holdt en veloplagt tale og introducerede nogle af de øverste officerer. Et andet fint arrangement var den festlige flagparade, da vi sejlede ud fra Tallin. Besætningen kom fra ca. 60 lande, og de muntrede sig med hjemlandets flag. Skibet var så stort, at man trods mange mennesker følte sig vel tilpas – men det overraskede os, at man kunne spadsere rundt en hel dag og kun møde 4-5 af de 41, man var på rejse med.

Kahytterne var gode og komfortable, og ham, der gjorde rent, overraskede os om aftenen med håndklæder foldet som svaner eller aber. I kabyttens TV kunne vi se nyhedsprogrammer, skandinaviske programmer, film og information om skibets aktiviteter og de byer, vi skulle besøge. En dag fik vi alle et stort badehåndklæde fra RCCL – det var noget, som Karin havde fået aftalt med RCCL i Oslo. Og drikkepengesystemet fandt vi ud af, da vi blev præsenteret for forudbetalte værdikuponer og konvolutter på sengen. Nøglekortet fungerede som adgang til skibet og værelset samt som betalingskort på skibet.

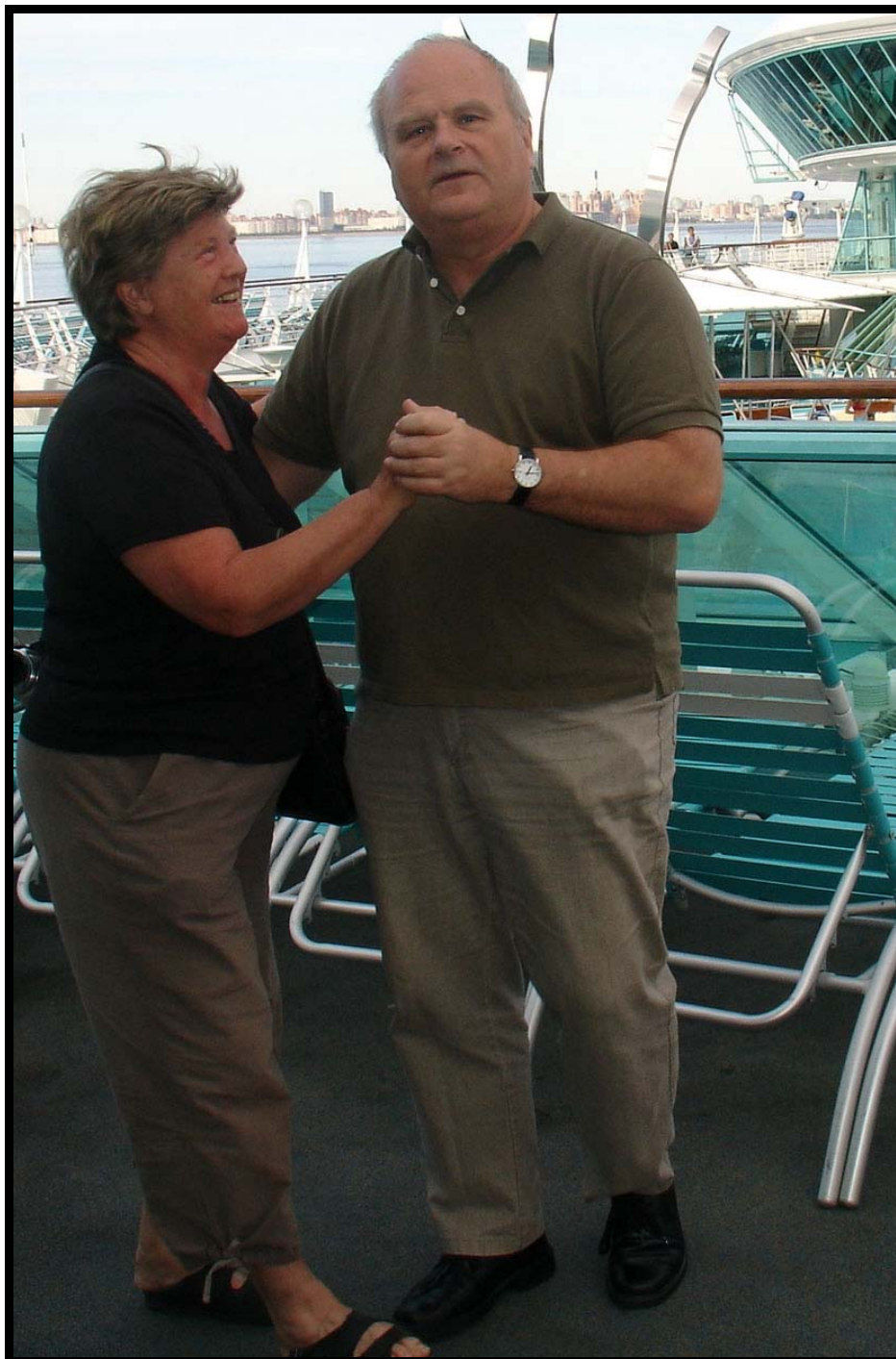
Skt. Petersborg

Skibet lagde til i den nyopførte cruise-terminal på Vasilij-øen, som oprindeligt var det område, Peter den Store ønskede som centrum for sin nyanlagte by. Der er visumkrav til Rusland, men der er specialordning for cruise-gæster, som kan deltage i de organiserede ture uden det dyre visum. Vi havde valgt ture efter eget ønske – en del deltog i heldagstur med formiddagsbesøg i det enorme Hermitage-museum og eftermiddagssightseeing med bus og besøg i Peter Paul fæstningen. Andre havde valgt gåtur i byen eller kanaltur. Karin og jeg var på en formiddagsudflugt til Katarina-paladset Tsarkoye Selo i, hvor vi i gåsegang vandrede rundt sammen med en masse andre turister. Vi så de prangende rokokko og baroksale fra Elisabeths tid – hun efterlod sig 15.000 kjoler. Der var også lokaler i klassicistisk stil, som kom til på Katarina d. Stores tid. Ravrummet, som var en gave fra Tyskland, er kendt. Hele slottet blev ødelagt under 2. verdenskrig, hvor tyskerne brugte det som militærhovedkvarter. Zar-familien var interneret på slottet efter den russiske revolution, og senere blev de transporteret til Jekatarinenburg og henrettet. Vi fik ikke lejlighed til at spadsere i slotsparken eller den omgivende by, hvilket vi ellers var blevet delvist lovede i turbeskrivelsen. Der var ca. 25 km ud til slottet, som ligger syd for Skt. Petersborg. Vi hørte, at "Vision of the Seas" og de andre store cruise-skibe havde aflyst deres besøg i Skt. Petersborg ugen før vort besøg, da der havde været storm, som umuliggjorde indsejling.

Tallin

De fleste rejsedeltagere besøgte Tallin på egen hånd – der var ingen paskontrol, og man kunne gå op til den gamle by på 15 minutter. Meget var lukket, da det var national helligdag, men den gamle by er meget velbevaret og idyllisk, og her var souvenirbutikker og restauranter åbne. Vi vandrede op til Slottet med den gamle bymur og vagttårne bl.a. "Tykke Margaret" og "Kiek in de Kök". Vi så stedet, hvor Dannebrog faldt ned fra himlen i 1219. Vi drak en øl på middelalderrestauranten "Olde Hansa", hvor den indendørs belysning sker ved stearinlys. En lidt suspekt person ville

sælge dåser med russisk kaviar til os, og Kerstin pruttede prisen ned til 30 \$ for 4 dåser, hvorefter han virkede meget glad og kysede os alle på panden. Efter hjemkomsten viste det sig, at der var dårlig leverpostej i alle dåserne. Rådhuspladsen i Tallin er meget charmerende, og her ligger et meget gammelt apotek, som har eksisteret siden 1422. Vi erfarede, at en del af rejsedeltagerne havde besøgt et gammelt kendt bryggeri. Vi chartrede en orange 7-personers cykel, og på den kørte vi tilbage til skibet. Og fra skibets 10. etage havde vi en fin udsigt over Tallin, og de personer, som kom tilbage fra deres bytur – de var ganske små nede på kajen. Bjørn Harder har taget dette fotografi:

Tag med på krydstogt: Stockholm – Tallinn – Skt. Petersborg

20 – 25 juni. 2009

2844 D.kr.

Martin og Karin har mødt mange søde og rejseinteresserede mennesker gennem de forløbne år – og vi har fået mange gode oplevelser og fælles minder.

Nu synes vi, det kunne være hyggeligt at samle en gruppe af tidligere rejsevenner, og sammen deltage i et af Royal Caribbean Cruise Lines korte krydstogter i Østersøen.

Krydstogtet udgår fra Stockholm, og der lægges til i Estlands Hovedstad – Tallinn, og i Ruslands gamle hovedstad – Skt. Petersborg. Krydstogtsskibet er **"Vision of the Seas"**, som er et flydende luksushotel med flotte restauranter, kasino, teater, shows, bibliotek, barer, fitnesscenter, kravlevæg, pool, diskotek, etc. Se mere på www.royalcaribbean.dk

Cruise:

20. juni 2009: afsejling fra Stockholm kl. 17.00

21. juni 2009: på havet

22. juni 2009: ankomst til Skt. Petersborg kl. 07.00 – Afsejling kl. 18.00

23. juni 2009: ankomst til Tallinn kl. 09.00 – Afsejling kl. 17.00

24. juni 2009: ankomst til Stockholm kl. 07.00

Kahytter og pris:

Vi har reserveret 10 2-personers indvendige kahytter i kategori I: Pris: **2844 D. kr.** pr. person

Vi har reserveret 10 2-personers udvendige kahytter i kategori N: Pris: **3254 D. kr.** pr. person

Ovenstående priser inkluderer krydstogt, måltider, underholdning, drikkepenge og de fleste aktiviteter ombord. Der tilkommer et brændselstillæg, som for tiden er 121 D. kr. pr person pr. cruise. Der kan købes en afbestillingsforsikring til 250 D. kr. pr. person. Personlige udgifter: kasino, alkohol, taxfree, udflugter i land, skønhedsklinikbesøg, etc. er ikke inkluderet. Der vil være mulig for at lade sig opgradere til dyrere kahyttskategori mod ekstra betaling, såfremt der er ledige kahytter i den ønskede kategori..

Rejsen til og fra Stockholm:

Man skal selv sørge for rejsen til og fra Stockholm – nogle vil måske bruge bonuspoint på fly, nogle vil tage det hurtige X 2000 tog og nogle kører i bil. Måske kan vi arrangere samkørsel eller grupperabat på toget. Det er Sveriges største festdag – Midsommeraften – fredag d. 19. juni, og måske ønsker nogle at få den oplevelse med f.eks. på Stockholms berømte forlystespark ”Skansen”.

Fordele med tilmelding i gruppe:

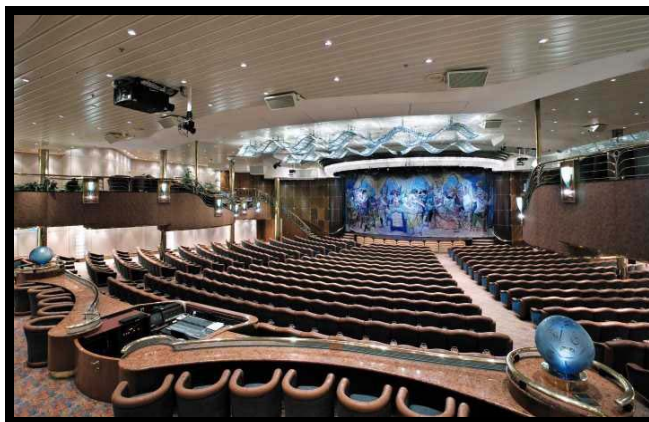
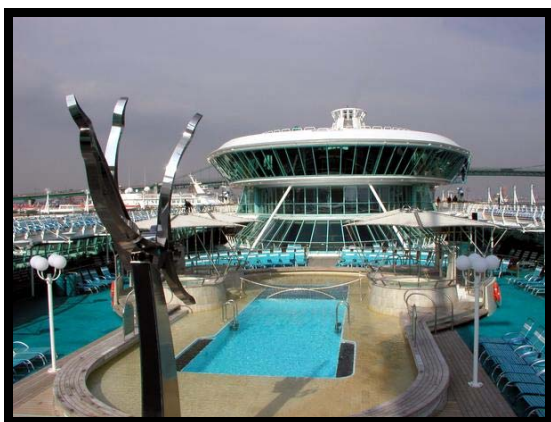
Man føler sig ikke helt alene blandt alle cruisegæsterne, men kan **glæde sig over samvær** med sine rejsevenner – møde gamle venner og få nye. Vi vil holde et **rejsemøde** inden afrejsen, og bl.a. tale om rejsemulighederne til og fra Stockholm, og give lidt baggrundsviden om rejsemålene, om Katarina den store og om Zar Peter den Store. Man kan naturligvis tilmelde sig sammen med familie og venner. På cruiset kan vi samles i et grupperum til en velkomstdrink og en fælles snak, hvor vi hurtigt lærer hinanden at kende.

Tilmelding:

Udfyld tilmeldingskuponen og send den til: Martin Smedebøl. Lyngvej 26,2.sal 2800 Kongens Lyngby
Martin eller Karin vil så tage kontakt med dig og aftale yderligere.

OBS: Hurtig tilmelding tilrådes, da pladserne er begrænsede.

Ved spørgsmål er du velkommen til at kontakte Martin Smedebøl: martin@smedebol.dk eller telefon 26 13 45 77 eller Karin Christiansen. Telefon: 45 87 10 14 eller e-mail: karin@teaterlys.dk (Undgå venligst at ringe i perioderne 13.10 – 06.11.08 og 27.12.08 – 07.01,09 da vi er i Sydamerika)

Benyt chancen til at opleve et luksus-cruise uden at behøve at flyve rundt om jorden.

Deltagere i Cruise 2009

1. **Niels Rotne**, 68 år, Gentofte, pensioneret civilingeniør, spiller meget golf, har tidligere deltaget i Martin og Karins rejser til Cuba, Vietnam, Sydvietnam-Cambodja og Beijing. Var også med på Jubilæumsrejsen til Kina i 2008.
2. **Helle Rotne**, 65 år, Gentofte, pædiater med egen speciallægepraksis, hovedinteressen er børneallergologi, har som ung læge arbejdet 7 måneder på psykiatrisk afdeling på Södersjukhuset, har rejst meget sammen med ægtefællen, og de har også været i Algier. Har med Niels holdt Nytår i Beijing og har for nogle år siden cyklet til Paris. Var med på Jubilæumsrejsen til Kina i 2008.
3. **Lissy Poulsen**, 64 år, Rødovre, oprindelig uddannet i British Airways, men arbejdede mange år som lægesekretær i ægtefællens klinik, rejst meget bl.a. deltaget i 7 rejser med Karin og Martin – i DAGENS MEDICIN regi, er nu interesseret i EDB og arbejder kreativt med egen hjemmeside, synger i kor, var dygtig til at danse salsa på Cuba. Var også med på Jubilæumsrejsen til Kina i 2008.
4. **Gert Poulsen**, 64 år, Rødovre, pensioneret øre-næse-hals læge, har deltaget i Martin og Karins rejser til Vietnam, Cuba, Indien, Cambodja og Sydkina-Nordvietnam, nyder nu pensionistlivet bl.a. ved at sove lidt længere om morgenen, kan lide at fotografere, seneste rejse var krydstogt på Mosel-floden og Nytårsrejse med DAGENS MEDICIN til Indien
5. **Else Rasmussen**, 63 år, tidligere arbejdsformidlingskonsulent i Randers, interesserer sig for kunst, maler selv, gymnastik, stavgang og er amatørarkæolog – har gravet i Jelling, Finland og på Færøerne,. Har rejst meget med Topaz – New Zealand, Japan, Sydafrika, Bolivia, Vietnam, Rusland. Synger i Randers Bykor. Har tidligere boet i Norge og England; var med os på Cuba i 2005 og har senest rejst med Mellemløst Samvirke til Bali og deltaget i et projekt for børn i slumområde – lidt engelskundervisning og et miljø- og genbrugsprojekt. Kan lide at danse. Var på rundrejse i Iran i efteråret 2008. Var med os i Kina og Tibet i 2007.
6. **Dorothea Bengtsson**: 66 år, født i Tyskland, bosat på Christianshavn, har arbejdet i Kirkenes i Norge, i Schweiz og i Saudi Arabien, har rejst i Canada og Indien, har arbejdet som ledende oversygeplejerske på anæstesi- og intensivafdelingen på Amager Hospital, er interesseret i filosofi. Deltog i vor rejse til Cuba i 2005 og delte sovevogn med os på turen mellem Beijing og Lhasa i 2007. Skal til april på rundrejse i Jordan med Else Rasmussen.
7. **Viki Larsen**, 73 år, Vedbæk, har arbejdet i Den Danske Bank, er interesseret i gymnastik og musik med Radioens Big Band og Copenhagen Jazz House, har set næsten alle steder i Danmark på cykelture og har også cyklet langs Donau og i Italien og Portugal.
8. **Tyge Gluud Larsen**, 78 år, Vedbæk, har arbejdet i Den Danske Bank og i et jernagentur, har spillet fodbold og badminton, har cyklet meget i ind- og udland sammen med Viki og har også de samme musikinteresser som ægtefællen.
9. **Kerstin Goldkuhl Hansen**, 66 år, Norberg i Sverige, operationssygeplejerske med speciale i hjerte-lunge-operationer, har arbejdet 3 år i Canada og ellers på Gentofte, Rigshospitalet og Akademiske Sjukhuset i Uppsala. Har arbejdet som sygeplejerske på cruiseskib i Caribien og på krigskirurgiske sygehuse for Røde Kors i Pakistan, Thailand og Afghanistan. Har rejst meget – Brasilien, Kina, USA, Tonga, Rusland, Cambodja, Japan og mange andre steder. Er aktiv i politik som landstingsledamot (Amtsråds-medlem). Er også aktiv i spejderbevægelsen. Har iværksat børnehjertekirurgisk projekt i Cambodja og blev derfor valgt til "Årets hverdagsheltinde" i 2005 af Svensk Femina. Har også været nomineret til Årets Sygeplejerske i Danmark og Årets Helt 2007 i den svenske avis "Aftonbladet". Sommerferien i år er en bilrejse tværs over Canada. Holdt nytår med os på Cuba.
10. **Ingemar Goldkuhl**, 56 år, Norberg i Sverige, bergsingeniör, arbejder i industriverksamhet med slagghandtering, mycket naturinteresserad, flugfiskara, har sportstuga i Jämtland, har rest mycket: många resor i arbetet til Europa och USA, Nytårsfirande i Beijing, Kambodja och i sommaren 2008 bilresa från Toronto till Vancouver. Var med oss på Cuba i 2008 och firade Nyår och sin födelsedag på Nyårsafton.
11. **Lisbeth Østerbye**, 58 år, Slagelse, sygeplejerske, har arbejdet i blodbank, men har nu trappet ned til flex-job, er meget interesseret i litteratur, gastronomi og vin, går til vinsmagninger, har rejst flere gange til Australien, USA og Thailand.

12. **Bjørn Østerbye**, 61 år, læge, Slagelse, pensioneret som sygehuslæge på Vestsjælland, har mest arbejdet indenfor kirurgien, har stadig arbejde som redaktør af lægestoffet for ugebladet "Hjemmet", har rejst meget og fungeret som rejseleder i Jugoslavien og Thailand. Er meget glad for rock-musik f. eks. Jerry Lee Lewis. Er specialist i italiensk vin og interesseret i litteratur specielt biografier. Formand for Foreningen til Alenes Bevarelse.
13. **Inge Lysén**, 61 år, Nykøbing Sjælland, arbejder som anæstesisygeplejerske på Holbæk Centralsygehus, spiller klarinet i Nykøbing Stadsorkester, var med på vores "Røde Kors rejsen til Thailand og Cambodja" og en af vores rejser til Beijing. Motionerer bl.a. med morgensvømning.
14. **Dennis Lysén**, 59 år, Nykøbing Sjælland, læge på kirurgisk afdeling på Kalundborg sygehus, spiller tværføjte i Nykøbing Stadsorkester, er meget musikinteresset, er også blevet motionist og tilhænger af sundt levevis, har i unge år arbejdet som kirurg for Røde Kors i Thailand og Pakistan, har rejst med os til Thailand, Cambodja og Kina, har arbejdet mange steder på Grønland.
15. **Karin Klinker Jørgensen**, 63 år, Kalundborg, sygeplejerske, har arbejdet i ægtefællens klinik, nu pensioneret, spiller golf, har rejst meget bl.a. på 5 DAGENS MEDICIN rejser til Indien, Cuba og Kina og har rejst med Publicistklubben til USA og Ukraine. Var også med på vores Nytårsrejse til Indien i 2007.
16. **Steen Jørgensen**, 68 år, Kalundborg, pensioneret øre-næse-hals-læge, bruger nu lidt tid på sin dejlige have og meget tid på litteratur, spiller golf, rejser sammen med sin hustru, og er også meget glad for børn og børnebørn – nogle af dem bor i Ronneby i Sverige. Var med på en uforglemmelig togrejse med nattog fra New Delhi til Varanasi på nytårsrejsen i 2007.
17. **Ulla Rosendal**, 60 år, Odense, tolk i russisk og indvandrerlærer. Har været i bestyrelsen for Dansk-Russisk Forening. Har studeret persisk i Centralasien og Uppsala. Har arrangeret udvekslingsrejser for kunstbegavede børn mellem Georgien og Danmark. Har rejst meget i de slaviske lande og Mellemøsten. Bridgeinteresset. Spiller violin i flere orkestre. Var med på Nytårsrejserne til Beijing i 2005 og Cuba i 2008 .
18. **Tage Rosendal** , 71 år, Odense, pensioneret anæstesiolog, spiller bridge og meget musik i forskellige orkestre, spiller klaver . Taler arabisk og har studeret mellemøstlig økonomi og samfundsforhold. Har rejst meget i Mellemøsten bl.a. Syrien og Iran. Var med os i Beijing i 2006 og Cuba i 2008.
19. **Karin Elfving**, 28 år, Tumba, sambo med Jon Tobias, förskolelärare, aktiv med idrott och tycker mycket om aerobics
20. **Jon Tobias Persson**, 30 år, bosatt i Tumba nära Stockholm, elektriker, har rest i Grekland och Irland, tävlar i ban-racing med motorcyklar på 1000 cc. Har fått cruise-resan i present av sin pappa – våran vän från många resor: Lasse Björkdahl – så farfar får chansen att ta hand om barnbarnet undertiden.
21. **Ulla Dideriksen**, 68 år, Spanien, bor i Helsingborg om sommeren, har i 2008 sammen med ægtefællen været i Rumænien, Nice og Nyati Lodge i Sydafrika. Holdt nytår med os på Cuba i 2008.
22. **Egon Dideriksen**, 70 år, Spanien, bor i Helsingborg om sommeren, tidligere restauratør og har haft flere københavnske restauranter bl.a. "Den gyldne Fortun", "Fiskekælderen" og "Restaurant Prag". Rejser flittigt sammen med hustruen. Var på Cuba og fejre nytår i 2008. Har inviteret datter og børnebørn med på cruise.
23. **William Dideriksen**, 18 år, Dragør, kommer fra Colombia, er god til at ride, har gået i skole i Bagsværd og på Herlufsholm, har netop afsluttet et år i militæret i Næstved, vil nu tjene penge som skolevikar med henblik på at komme ud og rejse
24. **Natasja Cheves**, 13 år, København, går i 7. klasse på Sølvgades skole, har rejst til Spanien, Sydafrika og Mauritius, er meget interesseret i at danse Hip-Hop, House og Jazz, skal til Danmarksmesterskab i marts, er tidligere blevet nr. 4 til DM

25. **Liselotte Cheves**, 48 år, København, har været eventmanager i Bentley og Jaguar, har boet 12 år i Californien og fik en amerikansk uddannelse som social- og sundhedsassistent, kan lide at male i akryl, har rejst til Hawaii, i Caribien, til Mauritius, Sydafrika og Tyrkiet.
26. **Karin Christiansen**, 66 år, Lyngby, har arbejdet i resebranchen i 40 år, bor i Danmark, men kommer fra Norberg, har rest meget i Øst og Väst. Har seneste 10 åren arrangeret en del reser for lækare och sjuksköterskor till Kina, Kambodja, Vietnam, Indien, Cuba och Sydafrika. Har också arrangeret motorcykelresor till Kina, Indien, Vietnam och Kambodja. Kommer att fungera som reseledare på denna resa samman med Martin Smedebøl. Har flere gange været rejseleder for svenske grupper på besøg i Skt. Petersborg. Var i efteråret 2008 med på motorcykelrejse tværs over Sydamerika, motorcykelresa i Kambodja och nyårsresa till Cuba.
27. **Martin Smedebøl**, M.D., 61 år, Lyngby, overlæge i anæstesiologi i Kalundborg; rejseinteressen har resulteret i jobs i Skandinavien, Grønland, Caribien, USA, Pakistan og Thailand. Gennem de seneste 10 år har han arrangeret studierejser for læger og sygeplejersker til Kina, Vietnam, Cambodja, Indien, Sydafrika og Cuba. Han er også transportlæge i SOS International, og hjælper syge skandinaver hjem fra udlandet. Han tog initiativ til en MC-tur i Nordvietnam; 30 deltagere fik en flot tur; desværre væltede han selv og brækkede højre tommelfinger og venstre overarm, men gennemførte resten af turen i ledsagebilen. Senere arrangerede han MC-ture til Indien, Kina og Cambodja, Argentina og Chile. Han har også arrangeret et kursus i Beijing i "Outsourcing and Globalization" for danske virksomhedsledere. Rejseleder på nytårsrejsen til Cuba i 2008. Har være 2 gange tidligere i Skt. Petersborg og også besøgt Moskva. Har arbejdet 2 måneder som krydstogtslæge i Caribien i 1992.
28. **Gina Topan** M.D., 60 år, dermatolog med egen klinik i Helsingborg, har rest meget bl.a. till USA, Mexico, Brasilien, Argentina. Tycker mycket om klassisk musik och har tidigare spelat piano. Var med på Nyårsresarna till Beijing och Cuba.
29. **Daniel Topan**, 63 år, Helsingborg, pensionerad civilingeniör – har arbetat inom belysningssektorn, tycker om att resa och lyssna på klassisk musik, är aktiv sponsor av Helsingborg Symfoniorkester. Stannar från Transylvanien. Var också med i Beijing i 2007 och till Cuba i 2008
30. **Hanne Hugod**, 64 år, Esbjerg, sygeplejelærer på University College Vest, har rejseerfaringer fra Europa, Indien og Japan. Har børn og børnebørn i Sverige (Stockholm). Spiller bridge, passer hund og 10 børnebørn. Var med på vores jubilæum's rejsen til Kina i 2008.
31. **Carl Hugod**, 64 år, bor i Esbjerg, arbejder som embedslæge for Syddanmark med kontor i Ribe. Har i 2½ år (1999-2001) boet i New Delhi og været projektkoordinator for Danida-projekter indenfor tuberkulose, polio, spedalskhed, blindhed og uddannelse af jordemødre. Spiller trompet i 2 jazzorkestre – Vibæk Jazzband og Westcoast Old Stars. Har været med os i Kina i 2008.
32. **Axel Rasmussen**, 78 år, Vanløse, tidligere slagtermester og bestyrelsesmedlem i Københavns Slagtermesterforening og Høkerforeningen. Logebroder i Seraphion. Har været på rejser til Kina, Japan, Thailand, Cuba og Bali. Var til Olympiaden i Sydney i 1996, og deltog bl.a. i Danmarks Olympiske Komité's havefest, hvor Kronprins Frederik mødte Mary for første gang.
33. **Bjørn Harder**, 78 år, København, har arbejdet med marketing i sit eget reklamebureau, er formand for Sammenslutningen af Danske Kunstforeninger, som arrangerer vandreudstillinger, har arbejdet på Grønland, i Saudi Arabien og Indonesien og solgt vindmøller i Rusland, Har været 2 gange i Skt. Petersborg. Har boet 8 år i Californien. Var med på vores kursus-rejse i "Outsourcing and Globalization" i Beijing, og har stadig kontakter i Kina, arbejder nu med projekter indenfor kommunikation, undervisning og kunstforståelse. Er også en dygtig fotograf.
34. **Birthe Jensen**, 78 år, Vanløse, hjemmearbejdende ægtefælle til Axel Rasmussen, har tidligere arbejdet i forretning og kantine, kan nu lide at hygge sig med kortspil – davoser-jas og svup-cacino. Kan lide at rejse med børn og børnebørn, f. eks. til Mallorca. Var også med Axel på kursus i "Globalization and Outsourcing" i Beijing. Bor hele sommeren i et dejligt sommerhus i Rørvig.
35. **Susanne Jensen**, 49 år, Bjeverskov, tidligere marinesoldat og revisor, men arbejder nu som skolelærer. Er Birthe Jensens datter. Det vigtigste i livet er måske interessen for heste – har tidligere deltaget i ridekonkurrencer, men rider nu kun for sjov – har 2 heste.

36. **Lone Thamdrup**, 69 år, Stege, pensioneret tandlæge, har med ægtefællen deltaget i DAGENS MEDICIN-rejser til Beijing, Vietnam, Cuba og Cambodja, har også rejst i Syrien, Iran og Polen; dyrker også sejlsport. Har været på krydstogt rundt om Sydamerika og på telttur i Nepal i 2009. Deltog i vores nytårsrejse til Indien i 2007.
37. **Preben Thamdrup**, 72 år, Stege, pensioneret sygehuslæge, har derefter vikarieret på Grønland, interesseret i folkemusik, spiller violin, dyrker sejlsport, også interesseret i oplevelser og rejser sammen med sin hustru. Har bl. a. været på cruise syd om Sydamerika og på rundrejse i Nepal i efteråret 2008. Var også med på nytårsrejsen i Indien i 2007, og blev en kort stund væk på New Delhis jernbanestation.
38. **Eva Heiner**, 61 år, bor i Dragør, uddannet sygeplejerske, men nu selvstændig ejer af delikatess-forretningen "Croissant'en" i Købmagergade, har rejst meget bl.a. til Sydamerika (Chile), Afrika (safari i Kenya), Australien og med Martin og Karin til Kina og Indre Mongoliet. Har også været på badeferie på Hainan-øen i Kina og på Cuba. Har også været med os i Rajasthan i Indien. Kan evt. have et par overnattende gæster inden togafgangen til Stockholm.
39. **Margarethe Nilsson**, 59 år, Norberg, arbejder i Handelsbanken, spiller golf og tykker om at male i olje og akvarel, spiller golf og går på skidor – længdækning. Tykker også om at resa – har varit i Kambodja med Kerstin og besökt Californien och Salt Lake City. Var senast i Nepal i oktober 2008.
40. **Methea Larsen**, 64 år, Nykøbing Sjælland, har haft en begravelsesforretning og en antikvitetsforretning, mest interesseret i glas og fajance, interesserer sig ligesom ægtefællen for god mad og vin, og slapper af på bilrejser rundt i Europa, mest Frankrig og Østrig.
41. **Mogens Larsen**, 67 år, Nykøbing Sjælland, har været ejendomsmægler og også hjulpet hustruen i hendes erhverv, har besøgt Bali, spiller harmonika, er aktiv i Odd Fellow logen

Fra en togrejse mellem New Delhi og Varanasi

Han måtte meget døje
I den nederste køje
I sin bedste nattøje
Det var med meget møje
Han måtte kroppen bøje

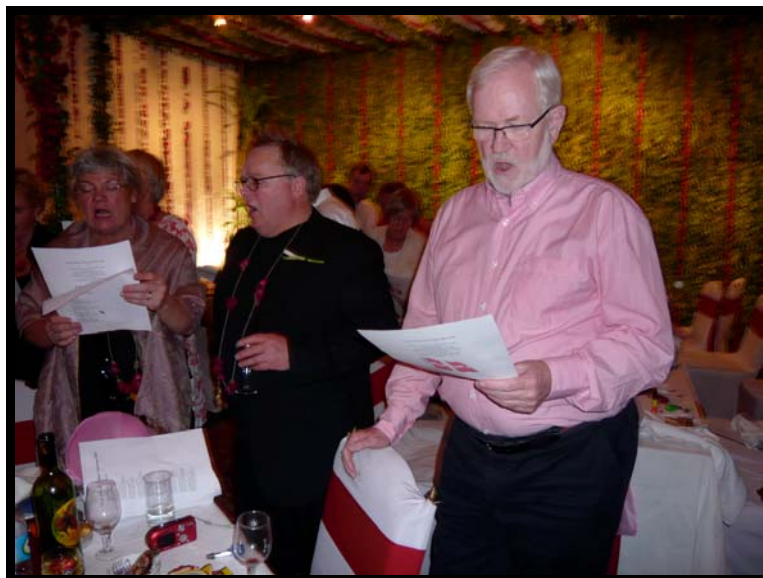
Hans hustru måtte til en anden vogn sig forføje
Han med os andre måtte lade sig nøje

Han lukked' ej et øje
Nattens lange timer føltes drøje
Han måtte sig bemøje
At følge nattens hændelser med et argusøje

En inder gjorde alt for at støje
I den øverste køje
Hans snorkelyde var enormt høje
Det lød som en vredladden kæmpepapegøje
Vor ven ville nok have sovet bedre i en hængekøje

At køre nattog i Indien gør alle sløje
Lokomotivet gennem rismarker sig pløje
Ved opbremsninger kan man redde sig et blåøje

Men bagefter kan man sig fornøje
Med minder som lader sig ofte fordøje
Og måske kan det bidrage til livskvaliteten at forhøje

Sygehusoplevelse i Varanasi

I Varanasi boede en lille mus
Det var i et gammelt sygehus
Til nytår den fik en dansk gæst
Nu skulle der rigtig være fest

Men.... – snydt blev dyret
Gæsten gik...var det ikke syret?
Stak af i en taxi, som han havde hyret

Han ville se sin kone'
Og nyde hver en tone
Orkesteret spilled' valsen
Han dansed' sølvbryllupsdansen

Møde mellem kulturer

Model på et foto
Som nok er vort bedste...
Viser in toto
En ven af de fleste

Kulturer mødes
Venskaber fødes
Gensidig nysgerrighed
Nærvær og ærlighed

Victors farmor
Fuld af humor
Aldrig hidsig
Det er

Fra en bådrejse mellem Battambang og Siem Reap

I en lille båd der gynger
Sidder hun og nynner
Måske hun er lidt bange
Man kunne risikere at blive bidt af en slange

Man skal slet ikke grine
På flodbredden er der måske en mine
Bådens motor er gået i stykker
Bådens årer fungerer som krykker

I vandet er der krokodiller
Husked' hun mon sine nervepiller?
Der er sikkert også igler
Og andre stygge strigler

Solen bager som en ovn
Man skulle vist hellere ha' hyret en vogn
Der er 6 timer til nærmeste land
Og der er ikke mere drikkevand

Men så kom de på slæb bag en større båd
Ingen grund til mere gråd
Ej heller grund til tænders gnis'el
Nu sad hun 3 timer i en sky af diesel

Sporløst forsvundet på New Delhi's Central Station

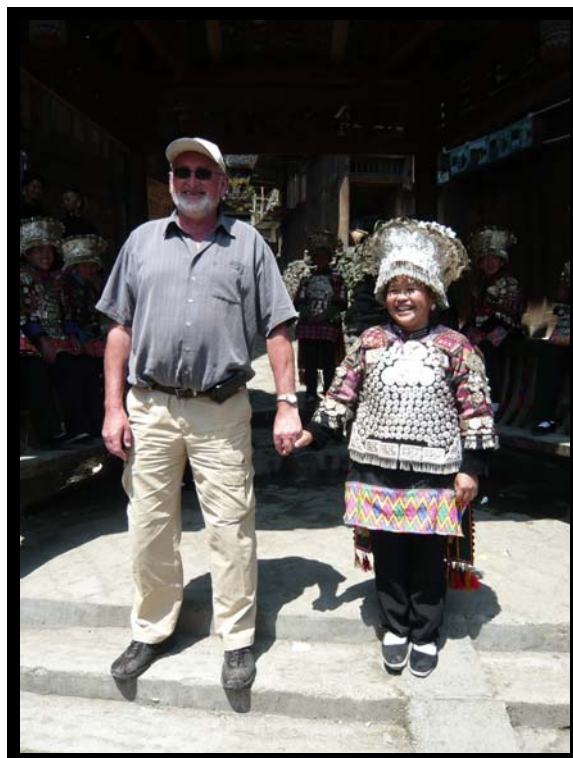

På perronen i New Delhi blev han væk
Sikkert bag en kæmpe bomuldssæk
Han så ej mer' det danske flag
Det var en meget pinlig sag

Mon hans kone – Lone
Forsikret var mod dette?
Bagagen kan man miste
Men...- hør nu her det sidste:

Han blev heldigvis atter genfundet
Inden han til Calcutta var forsvundet
Så var de atter sammen
Og alt var fryd og gammen

En danseoplevelse i en sydkinesisk landsby

Den store mand fra Danmarks land
I Kinas rige mødte en lillebitte pige
De dansed' non stop
Da trommen spilled' op

Men da de ikke ville mere
Lod de sig villigt fotografere
Måske hed pigen Xi An Am
Og hun tænker nok stadig meget på ham

Et digt om to glade mennesker fra Vedbæk

Han vogted' får og drak en øl eller to
Mens dyrene åd en masse bjørneklo
Hun gik på genbrugen og blev glad
Kom hjem med en masse sølv – både kniv, gaffel, ske og fad

Sammen fandt de lykken,
når de kom op på cyklen
De kørte rundt i landet og oplevede blandt andet
I Vestjylland at se en ørn – og sammen fik de et par børn

Sol, sne eller regnbyge – overalt cyklede
Og pigen med lidt kick i – er det ikke?

Om at plukke te i Kina

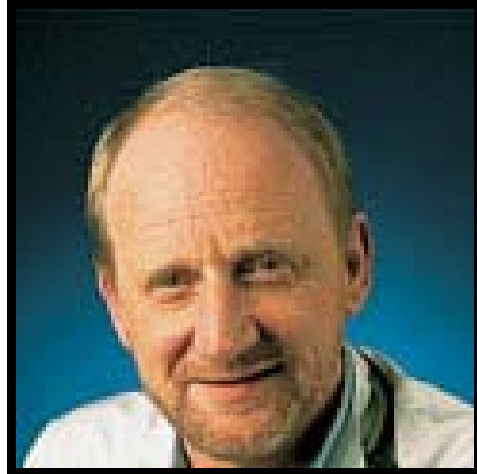
I temarken gik
På god kinesisk skik
En dejlig dansk kvinde
Så frisk som nogensinde

Hun plukked' dag og nat
Og fyldte helt sin hat
Hun kogte vand til drikken
Og fulgte nøje skikken
Som ceremonien byder

Og manden med tasken kom
Som skjulte flasken med rom
Så de fik en vældig hikke
Da de begyndte at drikke

Det skete i påsken i det sydlige Kina
Det er der ikke noget at grin' af
Men da flyet i Kastrup skulle lande
Da hikked' stadig Carl og

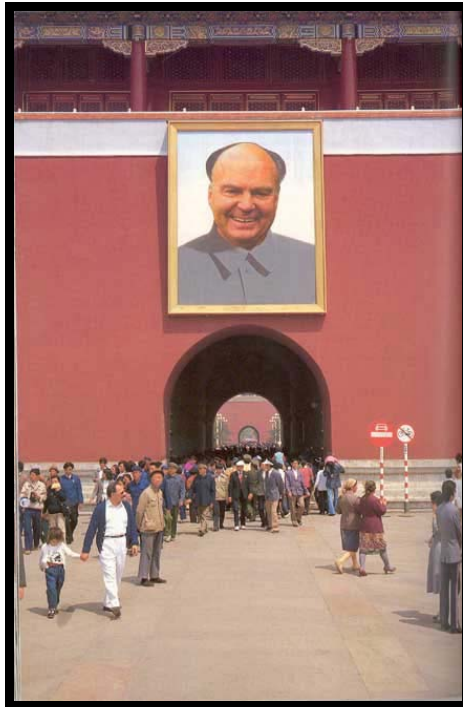
Er det ikke HJEMMET's læge?

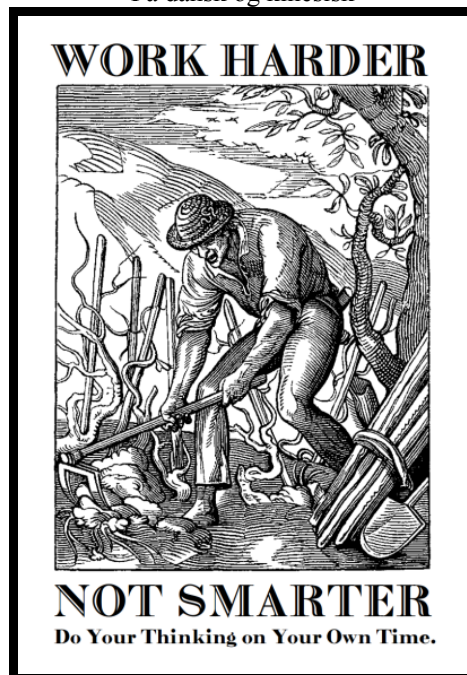
Fuld af sjove indfald
Taler som et vandfald
Hjælper gerne venner
Og alle som han kender

Vulgaris var en fin idé
Det var jo indlysende at se
Mange rejsevenner måtte le
Og historien blev ve' og ve'

En oplevelse på Den Himmelske Freds Plads

En lille dansk bjørn
Stod på Den Himmelske Freds Plads
Og beundrede Mao's portræt
En ung kinesisk studine
Var også i kunst interesseret'
Og sammen de gik på galleri
Så skrev de sammen på mail
En bog om H.C.Andersen
Som måske engang vil udkomme
På dansk og kinesisk

Blodbadet i Stockholm

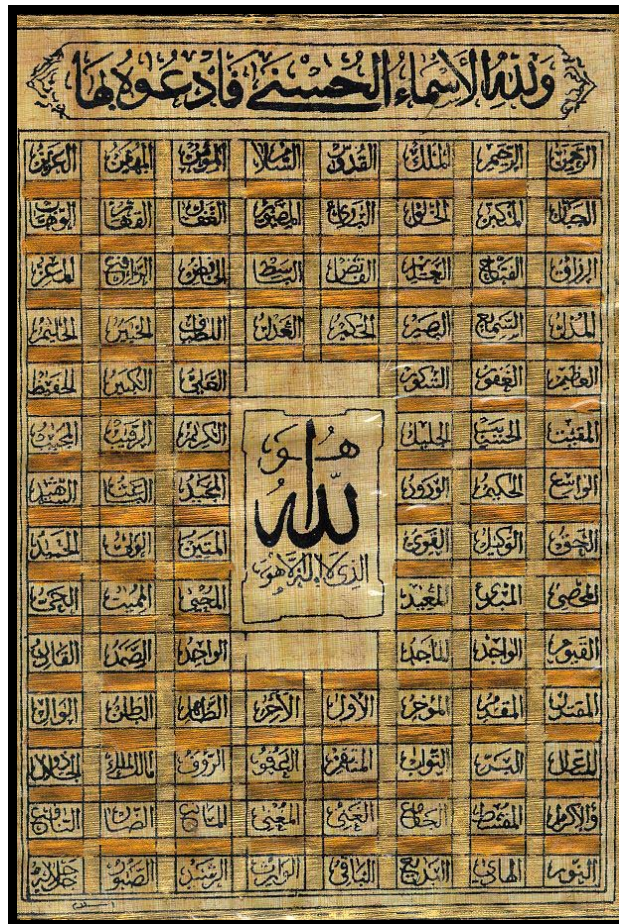

Christian den Anden var manden
Som i 1520 henrettede 4 x 20
Stortorget var scenen for dåden
Det ligger kun få hundrede meter fra båden

Kun 3 år efter tog Gustav Wasa magten
Og dermed døde Kalmar-Union-pagten
Det førte til over 9 krige
Mellem Sverige og Danmarks rige

Men årene er henrundet – og freden er genfundet
Vi gerne til Stockholm kommer – for sammen at fejre Midsommer
Nu skal vi gætte navnet på en muse som i Slagelse har til huse
Hun hedder ikke Lone, men hun er Bjørnens kone

Hvem kan tale arabisk?

A Salam Aleikum

Jeg bliver næsten helt stum

Selv om jeg fik 100 pisk

Lærer jeg aldrig at tale arabisk

Men jeg kender en som kan

Han er en rigtig guttermand

Hans fornavn det er

Vi glæder os til nogle dejlige dage, - Inshallage

Fra en Røde Kors rejse i Cambodia

På en flodtur til Siem Reap
Fik vi følgende tip
Lyt nu godt til dette råd
Når du sejler i en cambodiansk båd
Pas godt på ikke at blive våd

En svensker ikke lytte ville
Han gled i vandet til en heftig krokodille
Han flød i vandet som en champagneprop
Vor danske ven hjalp ham hurtigt op
Og redded' dermed ofrets krop

Vor helt giver gerne en sprøjte
Han spiller også godt på fløjte
Han elsker klassisk musik og jazz
Og lever livet for fuld gazz
Forhåbentlig har han husket sit pas?

På besøg i et Røde Kors værksted i Battambang

I Battambang
Dagen var lang
Temperaturen var høj
Svedigt var vort tøj
Vi var på et sted
Som ikke mange ved
Her hjælpes de stakler
Som mineramte vakler
Børn uden ben
Får nye proteser
Og løber igen
Og leger og fester
En dansker blev rørt
Så ikke et øje var tørt
Hun gik som den første
Vi andre måtte trøste
Hun var næsten segnet
Udenfor hegnet

2 glade mennesker fra Nykøbing Sjælland

Om dette par vi ikke meget ved
Men nu de rejser med os af sted
De kommer fra en lille by
Hvor de har haft et meget godt ry
De solgte huse, antik og ligkister
Og nu er de to glade pensionister

Mon de kan lide lakse-hapsen?
Mon de synger en vise til snapsen?
Kender de nubben, helan, halvan och tarsen?
Til efternavn hedder de

Oplevelser i Rajasthan

Sammen har vi rejst mange gange
Og set mystiske steder og hørt fremmede sange
I Rajasthan dansede vi med en brilleslange
Og da var vi også meget bange
Men os kunne den ikke fange
Vi nåede ud af huset mange gange
For vores skridt var meget lange
En hellig ko ville os stange
Den savnede vist sine græsgange
Og guruens bjælde udsendte blide klange
Han vil os sikkert bondefange
For inderne kan godt lide at prange
Og alt for mange rupier forlange
Det er deres normale arbejds gange
Vi lytted' til deres folkesange
Vi boede i et maharajapalads med mange lange gange
Det lå ved Pushkar-søen på en landtange
Og spiste deres coxorange
Til bukserne blev trange
Vi håber vore leveår bliver mange
Og gerne oplever flere fremgange

Midsommerdigt – fremsiges eller synges med patos!

ULLA, MIN ULLA – EPISTEL NR 71 by Carl Michael Bellman

Ulla, min Ulla, säj, får jag dig bjuda rödaste smultron i mjölk och vin?
Ulla, my Ulla, pray, can I offer you strawberries so red, in a mixture of milk and wine?

Eller ur sumpen en sprittande ruda, eller från källan en vattenterrin?
Or, fresh from the fish-chest, a jumping carp, or, from the well, a tureen of water?

Dörrarna öppnas av vädren med våda, blommor och granris vällukt ger;
The doors are opened by the wandering winds, flowers and spruce-twigs give fragrance;

duggande skyar de solen bebåda, som du ser. Ä'ke det gudomligt, Fiskartorpet, vad?
The drizzling skies herald the sunshine, as you can see. Ain't this heavenly, this Fisher Cottage, say?

"Gudomligt att beskåda!" Än de stolta stammar, som stå rad i rad, med friska blad?
"Heavenly to behold!" Here, the proud tree trunks, lining up, with their leaves so fresh?

Än den lugna viken som går fram? "Åh ja!" Än på långt håll mellan diken åkrarna!
Here, the tranquil bay outlined? "Oh, yes!" (And) there, far away between the ditches, tilled fields,!

Ä'ke det gudomligt, dessa ängarna? "Gudomliga, gudomliga!"
Ain't they divine, these meadows? "Heavenly, divine!"

Skål och god middag i fenstret, min sköna! Hör huru klockorna hörs från stan.
Your health, and good day to you in your window, my lovely! Harken to the bells, (audible) from the city.

Och se hur dammet bortskymmer det gröna mellan kalescher och vagnar på plan.
And behold how the blowing road dust hides the greenery between barouches and coaches in the courtyard.

Räck mig ur fenstret där du ser mig stanna, sömnig i sadeln, min cousine,
(Please) reach out from the window, where you see me, so sleepy in my saddle, mon cousine,

primo en skorpa, secundo en kanna Hoglandsvin! Ä'ke det gudomligt...
(give me) first a biscuit, and then a jug of red wine! Ain't this heavenly...

Nu ledes hingsten i spiltan, min Ulla, gnäggande, stampande, i galopp.
Now the stallion is taken to his stable-box, my Ulla, whinnying, stampeding at a canter.

Än uti stalldörrn dess ögon de rulla stolt opp till fenstret, till dig just dit opp.
Yet in the door to the stable, its eyes are glancing proudly at the window, up to where you are.

Du all naturen uppeldar i låga med dina ögons varma prål.
You set all Nature afire in flames with the warm splendour of your eyes.

Klang! Nervid grinden, i varmaste råga, klang, din skål! Ä'ke det gudomligt...
Cheers! Down by the gate, in the warm rye(?), cheers! Here's to you! Ain't this heavenly...

Hvem tænker vi på?

Спасибо большое, Мир, дружба

Spasibo, Mir, Drusba
Der er der en af os som ka´

Som en indfødt tale ruski
Hende er der ik´ nå´t lusk i

Hun ved alt om Dostojevskij
Og Pushkin, Tolstoj og Alexander Nevskij

Vi som tolk vor ven kan bruge
Denne kloge, glade frue

Hendes mand taler arabisk som en mullah
Og vor russiske tolk hedder ...

Fra en togrejse til Tibet

I toget til Lhasa
Vi måtte ha' ilt
Vi sad i kupéen
Dag efter dag

Hun sov øverst oppe
Var god til at hoppe
Og når vi sku' stoppe
Forsvandt der en loppe

Vi så mange yak
Og rigtige munke
Og så – tusind tak
Begyndte hjertet at dunke

Men det var ikke "love at first sight"
Men derimod "oxygen deficit at high height"

En dans i Santiago de Cuba

**Don Antonio I Santiago de Cuba
En flot mørk cubaner
En seniorito fra Randers**

**De danser en salsa
Det er helt fortryllende
Orkesterets rytmer
Binder dem sammen**

**Natten er mørk
Og rommen er varm
Oplevelsen er smuk og mindeværdig
Men dette digt er dårligt
Og digteren er elendig**

Vor rejseven fotograferet foran Taj Mahal

Cuba, Indien, Kina, Vietnam
Hun har været overalt – mindsand'
Amerika, Frankrig og Costa Kalundborg
En travl dame som meget når
Spist med pinde – dejlig kvinde
Danset salsa – rytmen sanset
Set en tiger i fjerne riger

Om hvilken dame mon vi taler?
Gætter vi rigtigt? Mon sejren hjem vi haler?
Hvis vi navnet gætter, hun sikkert vinker
Hendes navn er kendt, der er

A og B i Beijing

Har man sagt A – må man også sige B
De to drog til Østen og studerede svineri
Det var vist i høsten og det var der ikke meget grin i

Om A og B kan man meget sige – de hygged' sig sammen i Kina's rige
De gik i naturen og fandt en slange, A åd den, men B blev bange

De studerede maden – han er slagter
Og de spiste med pinde – så meget de magter'

Hver er A? Hvem er B?
Der er så meget vi ikke ve'!

Hurtig til hest...

Soldat i marinen – nu på cruise på havet
Hest i stalden – mange ridebanespring har hun lavet
Job som lærer – korset hun bærer
Elsker familien – ingen problemer med viljen
Ansvar for 2 børn – kræver årvågenhed som en ørn
Humøret altid på fuldt blus, man får lyst til at gi hende et knus
Godt hun ser ud – hun klæder hver klud
Alt hvad jeg siger 100% stemmer, det I sikkert fornemmer
Det må I sanne, hun hedder

Oplevelser i Fjernøsten

Ælle bælle
..... og
kan fortælle

om baren på Rex
på taget i Saigon
og Vietnams grænser
som ikke dem bremser

De drog mod Phnom Penh
Det var svært at kom' frem
de havned' i mudder- det var no'et kludder
For føret var pløret – men godt var humøret

De cykled' i Kina og sejled' på Li-floden
Og var til nytårsfester bl.a. med Beijings borgmester

Minisymposium

Om søndagen, da skibet var på havet hele dagen, havde vi organiseret et symposium med nogle meget kompetente undervisere. Det foregik i skibets conferencecenter på 6. dæk, og det var også lejligheden til at mødes med de 12 rejsedeltagere, som var kommet til skibet på egen hånd med bil eller tog. Bjørn havde på eget initiativ fremstillet nogle flotte navneskilte – TAK! Og vore foredrag kunne fremføres med lyd og musik via computer, projektor og USB-stik, og som sædvanlig kunne der udleveres diplom til alle deltagerne. Programmet for symposiet findes nogle sider længere fremme. Tak til alle som deltog i symposiet og speciel stor tak til foredragsholderne, som havde brugt tid på forberedelser, og til andre, som udviste interesse og aktivitet.

Besøg i “Vision of the Seas” Medical Center

Dr. Hirschman, MD, cardiolog fra Miami og Dr. Slobodan Petronijavic, MD. ørelæge fra Duprovnik viste meget venligt og kollegialt rundt assisteret af Head Nurse Snez fra Bulgarien og Nurse Joan og Nurse Ann fra Colombia. Man har en pæn konsultation med venteværelse og modtagelseskontor. Der er en behandlingsstue, der næsten er indrettet som operationsstue. Der er 7 sengepladser fordelt på 3 2-rums værelser, og et rum, der er indrettet til intensiv overvågning. Laboratoriemæssigt kan man få svar på følgende undersøgelser: væsketal (Na, K, Cl, Bikarbonat, glukose, kvælstof (BUN), Ca, Mg), levertal (bilirubin, 6 forskellige leverenzymmer inkl. amylase og lipase), lipidprofil (Chol, HDLC, LDL, VLDL, Triglycerid), koagulationstal (PT, APTT, INR), cardielle enzymer (TNT,CK,CKMB,AST), test for infektioner (streptest, urin culture test, urine dip screen test, legionella antigen test, chlamydia test, graviditetstest, hemocult, CRP. Diagnostisk kan man også røntgenfotografere, og man kan konsultere eksperter i land via Internet, telefon og e-mail. Man har et passende – ganske stort - udvalg af medikamenter, og man kan f.eks. behandle med trombolyse. Et eksemplar af prislisten viste f.eks. priserne på følgende: Konsultation 70 – 254 \$ (afhængig af sværhedsgrad), 2. besøg 30 – 182 \$, ekstragebyr for konsultation i kahyt 30 \$, indlæggelse 135 – 270 \$ pr døgn (afhængig af sværhedsgrad), intensiv observation 212 \$ pr. 30 minutter, medicinsk evakuering med læge 1000 \$ eller med sygeplejerske 450 \$, intravenøs adgang (venflon) 100 \$, EKG 71 \$, intercostalnerveblokade 278 – 431 \$, mavetømning med sonde 161 \$, hjertestopbehandling 486 \$, DC-konversion 416 \$, hjælp på land 300 \$, endotracheal intubering 316 \$, pleuradræn 548 \$, KAD 185 \$, suturering 224 – 677 \$ (afhængig af lokalisation og størrelse), drænage af absces 146 – 312 \$, artrocentese 147 \$, fjernelse af fremmedlegeme 82 – 388 \$ afhængig af lokalisation, gips 114 – 209 \$, reponering af skulderdislokation 563 \$, postmortem care 150 \$, forbindingsmateriale 25 \$, incision af ekstern hæmorroide 269 \$.

Evakuering med helikopter må forgå med kran, da der ikke er helikopterlandingsplads på skibet. For nogle år siden skrev jeg lidt om skibsmedicin, som følger nedenfor.

Skibsmedicin

Af

Martin Smedebøl, MD., Anæstesiolog
Kalundborg Sygehus

Historisk:

Vikingerne sejlede langfart i åbne både. Da Erik den Røde i 988 sejlede fra Island til Grønland nåede kun 14 af 25 skibe frem. Efter 1500-tallet tog de oversøiske sejladser rigtig fart. I 1700-tallet tog rejsen til Indien eller Kina 7-8 måneder, man opholdt sig på handelspladserne i 4 – 5 måneder og hjemrejsen tog ca. 6 måneder. Man gik oftest kun i havn 1 gang på ud- og hjemturen (Spanien eller Kapverdiske Øer og Kapstaden). Man medtog tidligt læger, for syge- og dødeligheden var stor pga. dårlig forplejning, epidemier, drukkenskab,

naturens luner, etc. Men nogle opgørelser viser, at dødeligheden ikke var højere på skibe, hvor lægen manglede. I 1700-tallet kom der regler for de militære skibes lægebemanding, og de fulgtes op af handelsskibene (ref. 1).

Forplejning:

Vandet var dårligt allerede fra det kom ombord, og opbevaring i skibets store tønder forbedrede ikke kvaliteten. Alger, myggelarver, fisk og frøer kunne findes i vandet. Erfaringen viste, at alger bundfældedes, således at vandet først blev nogenlunde drikkeligt efter 1-2 måneders lagring. I 1600- og 1700-tallet beregnedes det daglige væskebehov pr. person til 3-4 liter pga. den megen saltmad. Man medtog oftest øl af svag og billig kvalitet. Sydeuropæerne medtog vin. Den Spanske Armada medbragte til invasionsforsøget i England i 1558 82.000 liter vin og kun 57.000 liter vand. For at undgå vandbåren smitte forsøgte man at skrubbe vandtønderne rene, man røg dem med enebær og forsøgte at tilsætte alkohol eller eddike. Kogning af drikkevande ombord i skibene var risikabelt pga. brandfaren. I visse havne opførtes kogehuse til madlavning for skibsbesætningerne. Vandtanke af jern indførtes i den danske marine i 1827. I vore dage beregner man et vandforbrug på 200 liter pr. mand pr. dag. Cruiseskibe tager vand ind fra havene, men har også anlæg til afsaltning af havvand. Alkoholforbruget blandt søfolk var et kendt problem, og allerede i Christian 4.'s skibsartikler fra 1625 forbydes det mandskabet at medbringe eget brændevin ombord.

Kulhydratbehovet blev dækket ved beskøjter, der var stenhårdt brød med en meget lang holdbarhed. I Lægebog for Søfarende fra 1870 beroliges: "Skibsbrød er oftest angrebet af orm og derfor mindre nærende, da ormene netop fortærer brødet mest nærende dele. Det kan dog nydes uden skade for sundheden". Fedt blev medbragt som smør eller flæsk. I Royal Navy var søfolkenes daglige kalorieforbrug ca. 3700 Kcal, hvilket var adskilligt mere end landbefolkningen. At kritisere kokkens arbejde på et af Christian 4.'s skibe straffedes med kølhaling. I 1600-tallet provianterede adskillige handelsskibe efter forventningen om, at 1/3 af mandskabet omkom undervejs

Sygdomme ombord:

I 1732 – 1833 lå dødeligheden på de danske kompagniskibes togter til Kina på 10%. Årsagerne var infektioner, ulykker, straffesanktioner (ref. 5). Dødeligheden på rejser til Vestindien og Guldkysten var højere. Skørbugens symptomer blev mærket af Jens Munk, der i 1619-20 var udsendt for at finde Nordvestpassagen til Kina. Kun 3 af 65 mand overlevede (ref. 2). Den engelske flådelæge James Lind udførte i 1747 det første kliniske forsøg i verden: 12 søfolk med symptomer på skørbug i samme stadiet opdelt i 6 par, som fik henholdsvis citronsaft, æblevin, eddike, fortyndet svovlsyre, mundskyllevæske eller havvand. Kun citronsaftgruppen blev raske. På næste rejse fik halvdelen af mandskabet citronsaft og undgik skørbug. Resultaterne publiceredes i "An essay on the Most Effectual Means of Preserving the Health of Seamen in the Royal Navy" fra 1757. Det tog dog 40 år at indføre citronsaft i flådens kostreglement. Beri-beri var også en mangelsygdom, man oplevede på langfarterne. Malaria og gul feber hærgede skibsbesætninger (ref. 3). James Lind anbefalede, at skibene ankrede op 1-2 sømil fra land og begrænsede landgang til det absolut nødvendige. Kinin kom i brug i 1600-tallet. James Lind havde også nye synspunkter på genoplivning af druknede, idet han anbefalede indblæsning af luft med blæsebælg i munden (eller endetarmen), og hvis en omkringstående tyggede hvidløg skulle vedkommende blæse ned i den forulykkedes mund for at stimulere lungerne. Kønssygdomme og fnat var et stort problem blandt søfolk. I Christians 4.'s skibsartikler angives, at søfolk med syfilis skal have specielt sted til toiletbesøg (over rælingen). I Lov om disciplin i handelsflåden fra 1866 hjemledes ret til at ilandsætte søfolk, som ved egen skyld havde pådraget sig en sygdom. Dette kunne ske på småøer eller i tilfældige havne. Undertiden var der havnesygehuse, som nærmest var opbevaringssteder for syge søfolk. Det første militære søkvæsthus i Danmark opførtes i Nyhavn i 1694. Det blev flyttet til det tidligere kongelige opfostringshus på Christianshavn i 1777 og huser nu Orlogsmuseet. På Søkvæsthuset kunne skibskirurgerne hente medicinkister før langfarterne (ref. 4).

Ulykker og straffe:

Hyppigt kunne søfolk i ældre tid ikke svømme og at vende et sejlskib kunne tage timer. Først efter Titanics forlis i 1912 kom internationale regler om effektive redningsmidler. Straffemetoderne i 1600-tallet i flåden var hårde: piskning med den ni-halede kat. Grovere forbrydelser som overfald med kniv kunne medføre at gerningsmanden fik hånden naglet fast til masten med kniv og selv måtte skære sig fri. Grovere tyveri

straffedes med kølhaling 3 gange, hvilket sjældent overlevedes. Mildere straffe var udspring fra masterne i 10, 20 eller 30 meters højde. Endelig var der også mulighed for dødsstraf.

Cruiselæge:

Det kan være spændende i en periode at arbejde som skibslæge. Alle skibe med mere end 12 passagerer skal have en læge ombord. Alle større cruiseskibe har en eller to læger. Det vil nok være mest naturligt at skandinaviske læger ansættes på skandinaviske skibe, men amerikanske læger vil nok også finde sig en attraktiv niche på dette arbejdsfelt. Den amerikanske forening for Emergency Surgeons opstiller retningslinier for forholdene ombord på cruiseskibe (ref. 11,17). Det vil nok være fornuftigt og måske krævet, at cruiseskibslæger og sygeplejersker har gennemgået kurser i ACLS (Advanced Cardiac Life Support) og ATLS (Advanced Trauma Life Support). På Royal Caribbean har undertegnede været ene skibslæge med 2 sygeplejersker på et skib med 1650 passagerer og 650 besætningsmedlemmer. Den ene sygeplejerske er principielt skandinavisk anæstesisygeplejerske og den anden er amerikansk emergency room nurse. De større skibe med over 2000 passagerer og 850 besætningsmedlemmer har 2 læger og 3 sygeplejersker.

Arbejdsopgaver:

Sociale opgaver: som et medlem af officerskorpset skal man bidrage til det sociale ved at præsidere ved skibslægens bord i restauranten, deltage i cocktailparties, etc.

Lægelige opgaver i forhold til passagererne: holde konsultation på fastsatte tidspunkter og i øvrigt være i en døgndækkende standby vagt. Oftest er der tale om banale lidelser, men alvorligere sygdomstilstande kan forekomme. Passagererne vil oftest være amerikanere, og det er vigtigt at have opmærksomheden henledt på at undgå evt. sagsanlæg: sufficient diagnostik og behandling, god omgangstone, meget omhyggelig journalføring. Et stort krydstogtsrederi vil konstant være involveret i verserende juridiske sager. I amerikansk TV i krydstogtskibe ses hele tiden tv-reklamer for sagførerkontorer, der annoncerer efter krydstogtspassagerer eller –ansatte, som anser sig have fået en skade eller ulempe ombord. Der tilbydes gratis sagsanlæg mod en vis procentdel af eventuel erstatning.

T. DiGiovanna et al har opgjort sygdomsspektret på 2 cruiseskibe og fundet, at 97 % af konsultationerne var ikke-akutte, mens 3 % krævede akut behandling (bl.a. havde de 4 hjertestop, 2 stiksår, 2 øjenskader, en hovedskade og en nærdrækning). 5 patienter krævede intubation.) (ref. 6). Alle aldersklasser fra spædbørn til oldinge kan være repræsenteret blandt passagerne, og mange lider af kroniske sygdomme og handicaps, (nogle medbringer selv apparatur til kontinuerlig ilttilskud eller dialyse) (ref. 13). Før hvert cruise får man en liste over passagerer med handicaps, og passagererne er pligtige til at oplyse om evt. helbredsproblemer.

Lægelige opgaver i forhold til besætningsmedlemmerne: cruisebesætningen kan komme fra over 50 forskellige nationer og oftest fra fattige lande og f. eks. dårligt vaccineret (ref. 10). Besætningen er ofte dårlig lønnet og arbejdsbelastningen kan være meget stor. Systemet er meget hierarkisk, og skibslægen kan være en slags trøst og tilflugtsperson, der kan opsøges uden om den normale kommandovej. Har man mulighed for det vil det være interessant at forhøre sig om forskellige besætningsmedlemmers (tjenere, kahyttsjomfru, purser, musiker, søfolk, etc.) arbejdsforhold: løn, arbejdstider, sygeforsikring, ferie, forhold til overordnede, opsigelsesforhold, osv.

Man har konsultation daglig for besætningsmedlemmer og fungerer som deres praktiserende læge. Sygeskrivning er en alvorlig sag både lønmæssigt for den enkelte medarbejder og arbejdsmæssigt for hans kolleger. Man laver også lovbestemte jævnlige helbredsundersøgelser.

Lægelige opgaver i forhold til skibet: dette kan være undervisning af mandskabet i hygiejne, kønssygdomsprofylakse, førstehjælp og hjertestopbehandling, deltagelse i redningsøvelser, tilsyn med forhold af sundhedsmæssig interesse (flere ugentlige dyrkninger fra drikkevandsforsyningen og kontrol af kloreringsgraden, tilsyn med køkkenhygiejne, etc.). Epidemier kan være et stort problem på et cruiseskib (ref. 14, 15, 16). En fødemiddelforgiftning kan koste store beløb i behandling, aflyst krydstogt, erstatninger og negativ reklameværdi (ref. 7, 8, 12). Lægen skal føre tilsyn med, at skibets lægelige udstyr er sufficient: faglitteratur, evt. computer med adgang til Internet og Medline, medikamentsortiment (blandt akutfarmaka bør være streptokinase/tissue plasminogen activator trombolytika), diagnostisk udstyr hvor der skal være mulighed for røntgenundersøgelse, visse laboratorieprøver (væske- og elektrolyttal, creatininkinase), elektronisk overvågning incl. defibrillator, pacemaker og respirator, lægelige instrumenter og bandager og

forbrugsvarer etc.) (ref. 9, 11). Visse cruiseskibe har mulighed for telemedicinsk forbindelse til sygehus på land (bl.a. Stena Line). Man må også have oversigt over muligheder for evakuering af patienter (sygehusmulighederne i anløbshavne, helikopterselskaber, flyambulancer, Coast Guard). Man bør også være bekendt med, hvilket landbaseret medicinsk back up rederiet råder over, og hvilke love og forordninger, som gælder i det område, man arbejder i, hvilke myndigheder og institutioner man skal kontakte (f. eks. giftinformationscentral og Center for Disease Control) (ref. 17, 18). Visse sygdomme er anmeldningspligtige.

Nogle personlige oplevelser som cruiselæge:

- familie med ældre bedstefar kommer til lægekonsultationen, da den ældre herre har ondt i skulderen. De vil dog ikke ind til skibslægen, da de opdager at konsultationshonoraret starter ved 40 \$. Vil i stedet vente til afslutningen af krydstogtet og konsultere deres egen læge. Når man ser bedstefaderen gå omkring på skibet får man opfattelsen af at hans skulder er luxeret.
- man støder ofte på ret syge mennesker (f. eks. terminale AIDS-patienter), der har valgt at opleve et sidste cruise.
- der er mange nygifte par med på bryllupsrejse, og skibslægen kan involveres i at give seksualoplysning og glidecreme til folk i behov af dette
- for en dansk læge tager det lidt tid at vænne sig til at lægelig virksomhed er profitorienteret, men for nogle kommer det sikkert hurtigere end for andre. F. eks. er søsygebehandling med i.v. primperan mere lønsomt en tabletbehandling.
- En patient ringede til vagthavende sygeplejerske midt om natten og bad om at få et kondom bragt op til kahyt 2345. Skibets sundhedspersonale skal altid være 2, når der gøres sygebesøg i kahytterne.
- En hyppigt forekommende konsultation er banale luftvejsinfektioner, hvor patienten ønsker af få et bestemt bredspektret antibiotikum, som hans egen læge altid giver ham. Dette kan man jo næppe sidde overhørig.
- En ældre mand med en yngre partner præsenterede hende som sin escort-lady, og det viste sig at være hendes levevej.
- En ældre dame virrede forvirret om på skibet. Hun blev bragt til skibskonsultationen og opgav selv at hun led af paranoid schizofreni, hvilket også var opgivet i sundhedsdeklarationen før skibets afgang. Hun blev dog sat i land til hjemtransport med fly, da hun var ude af stand til at tage hånd om sig selv.
 - Man ser mange patienter, der er ekstremt overvægtige.
- En ikke engelsktalende ansat på skibet kom til rutinekontrol og kunne ikke læse selv de største bogstaver på synstavlen. Dette forvirrede lægen, indtil han opdagede, at manden var analfabet.
- Blandt de ansatte på skibets noteredes et dødsfald pga. massiv alkoholforgiftning, et besætningsmedlem blev arresteret pga. narkotikasmugling og en ung tjener fik en akut hysterisk tilstand pga. den massive arbejdsbelastning. Sidstnævnte måtte frigøres fra arbejdet.
- Mange passagerer må opsøge lægekonsultationen efter de såkaldte Jolly Roger tur. Dette skyldes skader forårsaget af for megen alkoholindtagelse.
- Et ungt par på 17-18 år var med svigerfamilien på cruise. Pigen får symptomer på pågående abort på et tidspunkt, hvor skibet ligger i havn. Hun henvises til at besøge gynækologisk klinik i land. Et besøg med konsultation af gynækolog og ultralydsundersøgelse, hvor der diagnosticeres fuldbyrdet abort, må betales af svigerfar med 600 \$ (1992-priser). Så var der mindre at bruge i kasinoet.

Litteratur:

1. Nick Nyland: Skørbug, beskøjter og skibskirurger. Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg, 1994.
2. Thorkild Hansen: Jens Munk, Gyldendal, 1965.
3. Torben Geil: Den Gule feber i Vestindien. Dansk Medicinalhistorisk årbog, 1975.
4. Mogens Winge: Søetatens syge-og kvæsthuse. Dansk Medicinalhistorisk årbog, 1975.
5. Erik Gøbel: Sygdom og død under 100 års kinafart. Handels- og søfartsmuseet på Kronborg, 1979.
6. T. DiGiovanni, T. Rosen et al: Shipboard Medicine: a new niche for emergency medicine, *Annals of Emergency Medicine* 21:12, December 1992. 1476-9.
7. S. Waterman, T. Demarcus et al: Staphylococcal food poisoning on a cruise ship. *Epidemiol. Infect.* 1987, Oct; 99(2), 349-53.
8. D. Addiss, J. Yashuk et al: Outbreaks of diarrhoeal illness on passenger cruise ships 1975-85. *Epidemiol. Infect.* 1989, Aug 103(1), 63-72.
9. B. Feuer: Cruise Ship Medical Facilities: Caveat Emptor. *Journal of Florida Medical Association*, Oct. 1997; 84(7), 461-2.
10. Rubella Among Crew Members of Commercial Cruise Ships – Florida 1997, *JAMA*, Feb. 1998; 279(5), 348-9.
11. Emergency Care Guidelines. American College of Emergency Physicians. *Ann. Emerg. Med.* 1997; Apr. 29(4), 564-71.
12. M. McEvoy, W Blake et al: An outbreak of viral gastroenteritis on a cruise ship. *Commun. Dis. Rep. CDR Rev.* 1996. Dec. 6(13), R 188-92.
13. D. Peake, C. Gray et al: Descriptive epidemiology of injury and illness among cruise ship passengers. *Ann. Emerg. Med.* 199, Jan. 33(1), 67-72.
14. From the Centers for Disease Control and Prevention: Outbreak of Pneumonia associated with a cruise ship 1994. *JAMA*, 1994, Aug (272(6), 425
15. D. Jernigan, J Hofmann et al.: Outbreak of Legionnaires' disease among cruise ship passengers exposed to a contaminated whirlpool spa. *Lancet*, 1996, Feb. 347(9000), 494-9.
16. T. Rowbotham: Legionellosis associated with ships 1977 to 1997. *Communicable disease and Public Health*, 1998, Sep. 1(3), 146-151.
17. Health care guidelines for cruise ship medical facilities. American College of Emergency Physicians. *Ann. Emerg. Med.* 1998. Apr. 31(4), 585.
18. Guidelines of care for cruise ship medical facilities. American College of Emergency Physicians. *Ann. Emerg. Med.* 1996. Jun. 27(6), 846.

Minisymposium

Tema: maritim medicin og historie, Rusland, Estland og Sverige

Søndag d. 21. juni 2009 kl. 10.00 – 12.00

Vision of the Seas

1. 10.00 – 10.05: Velkomst
2. 10.05 – 10.15: Helle Rotne: Vinterpaladset i Skt. Petersborg
3. 10.15 – 10.25: Kerstin Goldkuhl Hansen: Om at arbejde som sygeplejerske på RCCL og som rejseleder på ture til Skt. Petersborg
4. 10.25 – 10.35: Bjørn Østerbye: Fra mit liv som læge, rejseleder og journalist
5. 10.35 – 10.45: Karin Christiansen: Præsentation af et billedshow fra 10 års rejsevirkksomhed
6. 10.45 – 10.55: Martin Smedebøl: Sightseeing i Skt. Petersborg
7. 10.55 – 11.05: Tage Rosendal: 900 dages belejring af Skt. Petersborg
8. 11.05 – 11.15: Hanne Hugod: Tallin
9. 11.15 – 11.25: Ulla Rosendal: Dostojevskij og Skt. Petersborg
10. 11.25 – 11.55 Evt. indlæg og diskussion
11. Under symposiet serveres kaffe, vand og juice
12. 11.55 – 12.00 Afslutning, overrækkelse af diplomer og konklusion
13. Som led i symposiet har vi forhåbning om et besøg i ”Vision of theSea”’s medicinske center
14. I forbindelse med symposiet er udleveret følgende skriftlige materiale:
 - a. 3 præmiekonkurrencer – og en ekstra præmiekonkurrence om Sverige til de deltagere, som rejser med tog til Stockholm
 - b. Artikel om arbejdsforholdene i cruise-industrien: High Seas – Low Pay
 - c. Artikel om Skibsmedicinens historie og cruise-medicin
 - d. Ruslands historie – kortfattet version
 - e. Katarina den Store
 - f. Om Barbara Hutton og båden ”Mälardrottningen”
 - g. Litteraturliste

Nedenfor gives kun nogle få eksempler på litteratur – meget mere kan findes på Internettet, hos det lokale bibliotek eller hos boghandleren. Forsøg f. eks. at søge på www.bibliotek.dk
Husk også at læse lidt om Sverige, Stockholm og Vasa-skibet.

Guidebøger:

1. Turen går til Estland, Letland og Litauen. Politikens Forlag.
2. St. Peterburg. Första klass reseguider, Streiffert Förlag.
3. Skt. Petersburg i rejsetasken af Svetlana Wolder. Helikon Forlag.

Historiske bøger

1. Potemkim af Simon Sebag Montefiore. Prisma Förlag
2. En rejse til Rusland under Tsar Peter af Viceadmiral Just Juel, 1893.
3. Kejserinde Dagmar. E.E.P. Tisdall, 1997.
4. 50 år i Rusland af C.A. Kofoed, 1945.
5. 10 dage der rystede verden, John Read, 1917
6. 900 dage: beretningen om Leningrads belejring af Harrison E. Salisbury, 1971.
7. Politikens Ruslandshistorie 1-3, 1992
8. Danmark og Rusland i 500 år, 1993.

Internettet

1. eng.allmuseums.spb.ru
2. eng.gov.spb.ru
3. petersburgecity.com
4. www.300.years.spb.ru
5. www.cityvision2000.com
6. www.museum.ru
7. www.sptimesrussia.com
8. www.travel.spb.ru
9. www.whererussia.com
10. www.interfax.ru
11. english.pravda.ru
12. www.lenpravda.ru
13. www.moscowtimes.ru
14. www.russijournal.com

DIPLOMA

1st Russian-Scandinavian Transcultural Medical Symposium

June 19 - 25, 2009

Stockholm – Skt. Petersburg – Tallinn – Copenhagen

Topics: maritime medicine and history, travel medicine, historical and cultural lectures related to Scandinavia, Russia and Estonia, minisymposium, recommended literature, multiple questionnaires, pre-symposium individual preparatory studies, discussions, group work, excursions, Q & A session, meet the expert workshop

Organized by Dr. Martin Smedebøl, M.D. and Mrs. Karin Christiansen,
No sponsors, no donors and no conflicts of interests

I hereby confirm that

has actively and successfully participated in the Symposium

Dr. Martin Smedebøl, M.D.
Consultant in Anaesthesiology and Organizer of the Symposium

Præmiekonkurrence

Cruise Stockholm – Skt. Petersborg – Tallinn

1. Personalet på et cruiseskib som Vision of the Seas kommer fra mange nationer. Hvor mange?
 - a. under 50
 - b. mellem 50 – 70
 - c. over 70
2. Drikkepenge – tips - er meget vigtige for de ansatte på et cruiseskib. Hvor stor en del af de ansattes månedsindkomst stammer fra tips?
 - a. under 30 %
 - b. mellem 30 og 60 %
 - c. over 60 %
3. Hvad betyder det engelske ord TIPS (drikkepenge)?
 - a. **the idiotic policy of swindle**
 - b. **to improve proper services**
 - c. **ten % in pennies and shillings**
4. Hvad er Jordan-trappen?
 - a. trappe i Stockholm
 - b. trappe i Tallinn
 - c. trappe i Skt. Petersborg
5. Hvilken opera er ikke komponeret af Pjotr Iljitsj Tjajkovskij?
 - a. Spader Dame
 - b. Boris Godunov
 - c. Eugen Onegin
6. Hvad kommer navnet Stockholm af?
 - a. forsvarsværker på en ø
 - b. Birger Jarl's slang for Stadsholmen
 - c. sluse ved en ø
7. Storebæltsbroen er et af vor tids store byggerier, som har været beskrevet i en spændende dokumentarfilm på National Geographic. Hvornår blev broen indviet?
 - a. i 2002
 - b. i 2001
 - c. i 2000
8. The white nights of Skt. Peterborg er berømte. Hvad er det?
 - a. en årlig tilbagevendende musikfestival
 - b. en periode hvor byens bryllupsalads har længe åbent
 - c. dage hvor sneen dækker byen
9. Kan estere, lettere og litauer tale ubesværet sammen ligesom danskere, svenskere og nordmænd?
 - a. ja
 - b. nej
 - c. kun med besvær
10. Hvad hedder den estiske valuta?
 - a. kroon
 - b. litas
 - c. lat
11. På hvilken Internet-adresse kan man hente viden om Tallinn?
 - a. www.visitestonia.com
 - b. www.tourism.tallinn.ee
 - c. www.baltictimes.com
12. Hvad er "den syngende revolution"?
 - a. en estisk variant af den russiske revolution i 1917
 - b. et bidrag til at opnå estisk selvstændighed i 1991
 - c. den katolske kirkes forsøg på at få politisk magt i Estland i 1953
13. Estland blev hårdt ramt af 2. verdenskrig. Hvordan gik det med den gamle bydel i Tallinn?
 - a. den undgik stort set ødelæggelse
 - b. den blev helt ødelagt, en er nu genopbygget
 - c. der er ingen gammel bydel i Tallinn
14. Hvad er "Lange Hermann" ("Pikk Hermann")?
 - a. spir på den gamle rådhus i Tallinn
 - b. tårn på Toompea Loss i Tallinn
 - c. slang for gade i red light district i Tallinn
15. Hvilken seværdighed i Tallinn ligger i den gamle bydel?
 - a. fængslet Patarei Vangla, som havde fanger til 2002
 - b. besættelsesmuseet Okupatsioonide Muuseum
 - c. restaurant Olde Hansa
16. Hvad er Kunstammeret i Skt. Petersborg kendt for?
 - a. udstilling af moderne kunst
 - b. udstilling af Peter den Store's anatomiske samling
 - c. udstilling af antikke våben
17. Mange berømte forfattere kommer fra Skt. Petersborg. Hvilket af følgende udsagn er sandt?
 - a. Aleksander Pusjkin skrev "Næsen"
 - b. Nikolaj Gogol skrev "Idioten"
 - c. Fjodor Dostojevskij skrev "Forbrydelse og straf"
18. Der er også mange videnskabelige opdagelser, som er gjort i Skt. Petersborg f. eks.:
 - a. opdagelsen af det periodiske system
 - b. opdagelsen af betingede reflekser
 - c. udsendelsen af verdens første radiosignal
19. Hvordan siger man "Tak" på russisk?
 - a. sdravstvujte
 - b. spasibo
 - c. isvinite
20. Hvordan siger man "Goddag" på estisk?
 - a. tere päevast
 - b. palju tänu
 - c. vabandust
21. Hvad døde Pusjkin af?
 - a. skudsår efter duel
 - b. selvmord efter af være udråbt som hanrej
 - c. lungebetændelse som følge af høj alder

Præmiekonkurrence

- Hvad hedder Vinterpaladsets hjemmeside?
1: www.winterpalace.com
X: www.hermitagemuseum.org
2: www.winterpalace.org
- Hvor meget drikkevand produceres på et moderne cruiseskib?
1: omkring 30 liter pr. person pr. dag
X: omkring 300 liter pr. person pr. dag
2: omkring 3000 liter pr. person pr. dag
- Har Tordenskjold sejlet til Caribien og Indien?
1: nej, ingen af stederne
X: ja, et af stederne
2: ja, begge steder
- Hvem af rejsedeltagerne har et maleri af Storfyrstinde Olga (Kejserinde Dagmar's datter)?
1: Inge og Dennis Lysén
X: Karin og Steen Jørgensen
2: Ulla og Egon Dideriksen
- Hvad betyder Tallinn?
1: Danskerbyen
X: Sommerbyen
2: Brobyen
- Hvordan døde den russiske munk Rasputin?
1: han blev forgiftet med cyanid og druknet
X: han blev skudt med pistol og slået med en kølle
2: han blev dolket så tarmene hang ud af maven
- Hvorfor forliste Regalskibet Wasa d. 10. august 1628?
1: det fik en fuldtræffer fra et dansk krigsskib
X: det blev saboteret af mytterister
2: det manglede ballast
- På hvilken lokalitet nær Tallinn faldt Dannebrog ned fra himlen 15. juli 1219?
1: i en park
X: nær KGB-huset
2: ved Peter den Store's sommerhus
- Har Peter den Store fungeret som tandlæge?
1: nej
X: ja
2: måske
- Tjajkovskij døde i Skt. Petersborg. Dødsårsagen var:
1: kolera
X: selvmord
2: lungebetændelse
- Havde Peter den Store en søn, som han lod torturere?
1: nej

Cruise Stockholm – Skt. Petersborg – Tallinn

- X: ja
2: det vides ikke
- Skt. Petersborg skæbne under 2. Verdenskrig?
1: byen var besat af tyskerne
X: byen var ikke berørt af krigen
2: byen var belejret af tyskerne
 - Hvornår blev Skt. Peterborg grundlagt?
1: i 1603
X: i 1703
2: i 1803
 - Hvad døde Peter den Store af?
1: af drukkenskab
X: af feber
2: af skudsår (krigsskade)
 - Vinterpaladsets impressionistsamlinger er meget kendt. Hvordan fik de malerierne?
1: tyveri
X: gaver
2: indkøb
 - Hvad koster en konsultation hos lægen på et cruiseskib?
1: det er gratis
X: det koster under 50 \$
2: det koster over 50 \$
 - Hvem var Fyrst Zubov?
1: Katharina den Stores unge elsker
X: Rasputins morder
2: Grundlæggeren af Vinterpaladset
 - Slog Ivan den Store en af sine sønner ihjel?
1: nej
X: ja
2: nej, sønnen slog faderen ihjel
 - Hvad døde søhelten Lord Nelson af?
1: skudsår
X: lungebetændelse
2: alderdom
 - Hvad er Peter Poul fæstningen?
1: begravelsesplads
X: zar-tidens fængsel
2: Lenins fødested
 - Har den svenske konge Karl 12. ført krig mod Rusland?
1: Nej, aldrig
X: 1 gang
2: flere gange
 - Hvornår var Vinterpaladset indrettet til hospital?
1: omkring Napoleonskrigene
X: omkring 1. verdenskrig
2: omkring 2. verdenskrig

Præmiekonkurrence

- Hvor mange elskere havde Katarina den Store?
 - Under 5
 - Mellem 5 og 10
 - Over 10
- Hvordan får Estland dækket sit behov for elektricitet?
 - fra olieskiffer
 - fra atomkraft
 - fra gas fra Rusland
- Blev Peter den Store gift med en krigsfange?
 - Nej
 - Ja
 - Det er usikkert
- Hvor stor var dødeligheden ombord på de danske kompagniskibe på langfart omkring år 1800?
 - under 10 %
 - mellem 10 og 20 %
 - over 20 %
- Hvilke mængder af drikkevarer medbragte Den Spanske Armada under invasionsforsøget i England i 1558?
 - mere vand end vin
 - lige store mængder vand og vin
 - mere vin end vand
- Hvor mange mænd var ombord på Regalskibet Vasa, da det sank i Stockholms havn i 1628?
 - under 100
 - mellem 100 og 200
 - over 200
- Hvem var Grigorij Potemkin?
 - russisk filminstruktør kendt for sine flotte kulisser
 - russisk fyrste som erobrede Krim
 - en af Peter den Stores drikkebrødre
- Hvem var Maria Fjodorovna?
 - et russisk navn for Prinsesse Dagmar
 - en datter af Christian d. 9.
 - Zar Alexander d. 3.'s ægtefælle
- Hvad passer for den danske prinsesse Dagmar?
 - hun overlevede sine 4 sønner
 - hun brød sig ikke om svigerdatteren – prinsesse Alice af Hessen
 - hun flygtede med få værdier fra Rusland
- Hvad passer på Fjodor Dostojevskij?
 - han blev dømt til døden
 - han sad fængslet i Peter Paul fæstningen
 - han var deporteret 10 år til Sibirien
- Hvem var David Jensen?
 - dansk kunstner som var virksom i Skt. Petersborg
 - grundlæggeren af den første russiske terrakotta-fabrik
 - en revolutionær ven af Lenin
- Hvem var Vigilius Eriksen (1722 – 1782):
 - hofmaler under Katarina den Store
 - hofmaler for det danske hof
 - opdagelsesrejsende i Rusland
- Hvad er blinis?
 - russisk rødbedesuppe
 - russisk pandekage
 - russisk borsj
- Pjotr Tjajkovskij komponerede ouverturen ”1812” til minde om?
 - Katarina den Store’s kroningsfest
 - Napoleon’s invasion
 - 100 års dagen for Peter den Stores død
- I Stockholm er der 3 hoteller i Gamla Stan: Lord Nelson, Lady Hamilton og Victory. Hvad er sandt?
 - Victory var navnet på Lord Nelson’s hund
 - Lady Hamilton var Ambassadør Hamilton’s hustru og Lord Nelson’s elskerinde
 - Lord Nelson døde i Lady Hamilton’s arme
- En af rejsedeltagerne har på en tidligere rejse til Skt. Petersborg oplevet følgende:
 - faldet i søvn i Marjiinskij-teateret
 - blevet frastjålet sin tegnebog på Nevskij Prospekt
 - svømmet tværs over Neva-floden

Præmiekonkurrence til togrejsen København – Stockholm

- Hvor mange russisk ortodokse menigheder er der i Danmark?
 - 1
 - 2
 - 3 eller flere
- "af Chapman" er en kendt seværdighed i Stockholm. Hvad er sandt?
 - "af Chapman" er bygget i 1888 i England
 - "af Chapman" har aldrig sejlet jorden rundt
 - "af Chapman" er vandrehjem
- Hvor lang tid tager togrejsen fra Ystad til Riksgränsen?
 - under 18 timer
 - mellem 18 og 28 timer
 - over 28 timer
- Øresundstunnelen er en 3510 meter lang sænketunnel. Hvad er sandt?
 - tunnelelementerne er verdens største præfabrikerede
 - der blev brugt 40 tunnelelementer
 - Øresundsbroens kapacitet er for lille om 10 år
- Midsommer i Sverige festligholdes ved at:
 - brænde bål
 - prioritere at være hjemme hos familie og venner
 - bade nøgen i skovsøer
- Mälardrottningen er:
 - en høj klippe i søen Mälaren
 - et skib
 - en klassisk svensk dessert
- Midsommer i Sverige indebærer:
 - butikkerne lukker ikke kl. 13 på Midsommarafton
 - mange restauranter er lukkede
 - man spiser nye kartofler med sild og dild
- "Zarens dværg" af Peter Fogtdal handler om:
 - Rasputin
 - Peter den Stores hof
 - Zarens søn som led af hæmofili
- Hvor fremstilles X 2000 togene?
 - i Italien
 - i Sverige
 - i Tyskland
- Hvad er største tilladte hastighed for X 2000 togene:
 - 150 km/timen
 - 200 km/timen
 - 250 km/timen
- Til hvilke lande er X 2000 eksporteret?
 - USA og Kina
 - Frankrig og Tyskland
 - Norge og Danmark
- Om Stockholms skärgård gælder:
 - den er ikke entydig afgrænset
 - den strækker sig 200 km østover fra Stockholm
 - den omfatter højst 5000 øer og rev
- Hvad er Ridderholmen?
 - en restaurant i Stockholm
 - en del af Gamla Stan
 - Stockholms tættest befolkede bydel
- Om Stockholms slot gælder:
 - er bygget i barokstil
 - indeholder ca. 400 værelser
 - rummer 6 museer
- Om Slottskyrkan er følgende sandt?
 - er kun åben for det svenske kongehus
 - er omtalt på www.kungahuset.se
 - er bygget i 1200-tallet
- Gamla Stan i Stockholm er kendt for:
 - Sveriges mindste gade – Mårten Trotzigs Gränd
 - Her bor mange gamle på plejehjem
 - Mange gamle bygninger fra Vikingetiden
- I svenske skoler lærer man om spændende personer. Kender du f.eks.:
 - Christian Tyran
 - Kong Bukseløs
 - Løven fra Norden
- Om Stockholms Stadshus (Rådhuset) gælder:
 - det er over 100 år gammelt
 - Nobel-højtideligheden foregår i Blå Hal
 - Der er åbent for besøgende hele dagen
- I Stockholm gælder følgende:
 - biler skal betale afgift ved indkørsel i byen
 - det er tilladt at tale i mobiltelefon, når man kører bil
 - det er gratis at køre i tunnelbanen

Om Skt. Petersborg

Skt. Petersborg er **grundlagt d. 16. maj 1703** efter idé fra Peter d. Store (1672 – 1725). Som 25-årig havde han været på en stor Europa-rejse med et følge på 250 personer, og bl.a. medbragte han hjem til Rusland nogle af datidens førende arkitekter. Neva-floden har formet 42 øer, og Skt. Petersborg kaldes **Ruslands Venedig** – der er over 100 broer. Med til det første byggeri var 40.000 svenske krigsfanger og livegne, hvoraf mange døde under byggeriet. I perioden 1914 – 1924 hed byen **Petrograd**, men frem til 1991 hed den **Leningrad**. Byen var belejret i 900 dage under 2. Verdenskrig, og 650.000 døde – de fleste af sult. Man kogte suppe på gamle livremme og tapetklister. Nu bor der 5,1 millioner mennesker, og byen lever af industri, havnen, turisme, handel. Den er også kendt for kunst, litteratur og musik.

Vinterpaladset er en grøn barokbygning fra 1762 inspireret af Versailles. Her var oprindelig kejserlig residens og 1500 tjenestefolk. Nu huser det kunstsamlingen Eremitagen. **Paladspladsen** er historisk – her åbnede zarens tropper i 1905 ild mod en fredelig arbejderdemonstration og over 30 blev dræbt. I 1917 stormede de revolutionære zarens palads. **Den gule bygning** i klassicistisk stil er fra 1829, og var udenrigsministerium. **Triumfbuen** er til minde om zar Alexanders sejr over Napoleon. **Alexander-søjlen** midt på pladsen er 47,5 meter høj og vejer 600 tons. Den er hugget i et stykke i et finsk stenbrud. Øverst er en engel med Alexanders ansigtstræk.

Mod vest med det forgyldte tårn ligger det gule **Admiralitetet**, hvor der nu er søfartsskole. Ved siden af findes den grønne oase **Dekabristpladsen**, som er opkaldt efter officererne, der med hjælp af 3000 soldater indledte et mislykket oprør mod zarmagten i 1825. Midt på pladsen står **Bronzerytteren** – en statue af Peter d. Store til hest med inskriptionen ”Til Peter den Store fra Katarina den Anden 1782”. Til højre for statuen ses **to gule forbundne bygninger** for det tidligere Senat, der i zartiden fungerede som Højesteret og Den Hellige Synode – den største autoritet i den russisk-ortodokse kirke. Nærved ligger den hvide bygning **Hestegardens Manege**, der nu bruges til kunstudstillinger. **Angliiskaja Nab. Nr. 28** er et af byens bryllupspaladser. **Isaaks-katedralen** er bygget af en fransk arkitekt i årene 1818-58; næsten ½ million arbejdere deltog i byggeriet. Kirken har plads til 14.000 mennesker. Den var nazisternes bombemål nr. 1, og blev slemt beskadiget. Den minder om Peterskirken i Rom. I den kommunistiske tid var den museum for ateisme. Ved siden af ligger det førende **Hotel Astoria**, hvor Hitler havde planlagt en sejrsmiddag i 1941. Invitationerne var allerede trykt! Hotellet er tegnet af en arkitekt ved navn Fjodor Lidval, der var af svensk afstamning. Amerikaneren John Reed boede her i 1917, da han skrev ”Ti dage der rystede verden”. Også poeten Sergej Jesenin, der var gift med danserinden Isadora Duncan har tilknytning til Astoria: han hængte sig her i 1925 efter at han med sit blod havde skrevet på væggen: ”At dø er intet nyt – men det er heller ikke nyt at leve”. **Mariinskij-paladset** er bygget i 1840’erne som en bryllupsgave fra Nikolaj d. 1. til hans datter Maria. Nær ved ligger **Mariinskij-teatret**, der er hjemsted for Kirov-balletten og er opkaldt efter Zar Alexander d. II’s kone Maria Alexandra.. Også konservatoriet, hvor Tjajkovskij og Sjostakovitj var elever, ligger ved Dekabristpladsen.

Museet for Skt. Petersborgs historie lægger vægt på byens udvikling fra sumpene i 1703 til genopbygningen efter 2. Verdenskrig. Også belejringen i de 900 dage er et vigtig indslag i museet. Den trekantede ø **Ny Holland** blev brugt til opmagasinering af træ. **Jusupov-paladset** ved Mojka-floden er stedet, hvor den hypnotiserende munk Rasputin en vinternat i 1916 blev lokket i et baghold med løfter om at møde paladsets unge smukke værtinde. I stedet mødte han døden fra en håndfuld svorne monarkister, der ville redde zar Nikolaj d. 2.s vaklende trone ved at gøre det af med den overtroiske zarina Alexandras forhadte sjælesørger. Først fik han gift i nogle kager, så blev han skudt flere gange, men han var stadig i live, da han bundet blev smidt i den iskolde **Mojka-kanal**. Paladset har overlevet revolutioner og krige, og dets ufattelige rigdom kan besøges. Den sibiriske munk **Rasputin** (1871-1916) fik magt over zarinaen vha. hypnose, og løfte om at han kunne helbrede tronfølgeren Aleksej, der led af en alvorlig blødersygdom. Rasputin var gift og far til fire, men det afholdt ham ikke fra at deltage i vilde sexorgier. Det hævdes også, at han jævnlige bedøvede zaren og gik i seng med zarinaen eller hendes døtre.

Nevskij Prospekt er byens hovedgade, der blev udlagt af Peter den Store i 1910. Den krydser 4 øer og går fra Admiralitetet via Moskva-banegården til Alexander Nevskij-klostret. Den er 4,5 km lang, op til 60 meter bred og fuld af fine forretninger og mange mennesker. Mange af bygningerne er historiske: i nr. 9 lå **Wallenbergs bank** bygget i 1912 som en efterligning af Dogepaladset i Venedig. I gaden Malaja Morskaja Ul. Nr. 13 **døde Tjajkovskij** af kolera i 1893 og forfatteren **Gogol** boede 1833-36 i nr. 17, hvor han skrev skuespillet ”Revisoren”. Nr. 8 og 10 er gadens ældste huse opført i 1760’erne. Nr. 14 har en påskrift fra 2. verdenskrig: ”Borgere! Under bombardement er denne side af gaden den farligste!”. Nr. 20 er den hollandske kirke. **Stroganov-paladset** er i barokstil og ligger i nr. 17. I nr. 22-24 findes **Peter-Pauls Kirken**. På den modsatte side ligger **Kazan-katedralen** med en mægtig søjlekollonade. Den var zarnes gamle bryllupskirke inspireret af Peterskirken i Rom. Under kommunisterne var her museum for ateisme. Før revolutionen lå byens værste slumkvarterer bag Kazan-katedralen bl.a. beskrevet af Dostojevskij. **Boghandelen Dom Knigi** har en glasglobus på toppen, det stammer fra 1914, hvor bygningen var russisk hovedsæde for symaskinefirmaet Singer. I mere end 200 år har man kunne handle i **Gostinyj Dvor** – som i zartiden rummer den gamle gule købmandsgård tæt ved

300 småbutikker i to etager. Tæt herved ligger **Ruslands Nationalbibliotek** med 20 millioner bind. Her studerede Lenin. Bag en **kæmpestatue af Katarina den Anden** ligger **Pusjkinteatret**. Den lille gade bag teatret, **Arkitekt Rossigade**, er kantet af to helt ens gule bygninger med hvide søjler, og dens bredde svarer nøjagtigt til husenes højde, mens længden er 10 gange bredden. Her ligger **Teater- og musikhistorisk museum** og en berømt balletskole i nr. 2. Byens flotteste købmandsbutik i Jugendstil er **Jelisejevs**. Ved **Ostrovskij-pladsen** findes det flotte **Anitjkov Palads**, der blev bygget i 1750 af zarina Elisabeth til hendes elsker Razumovskij. Indtil revolutionen var det hvide palæ residens for Alexander den 3 og hans danske kone kejserinde Dagmar (1847-1928). Hun var datter af Kong Christian d. 9 og flygtede i 1919 fra Krim på et britisk krigsskib. Hun er begravet i Roskilde Domkirke. **Anitjkov-broen** udstyret med Klodts 4 berømte stejle hesteskulpturer fra 1850 er en af de fineste broer i byen og fører over bifloden Fontanka. Det flotte røde **Beloselski-Belozerski Palads** i rokokostil husede indtil 1991 en afdeling af kommunistpartiet, men rummer nu et voksmuseum. På **Oprørspladsen** foran Moskva-banegården knækker Nevskij Prospekt og fortsætter til **Alexander Nevskij-klostret**. Det er grundlagt i 1710 af Peter den Store på det sted, hvor prins Alexander af Novgorod i 1240 besejrede den svenske hær. Derfor fik han tilnavnet Nevskij af Neva-floden. Her er nu flere kirker og to kirkegårde, hvor mange af Ruslands berømtheder er begravet. Lidt syd for Nevskij Prospekt ligger **Dostojevskij Museet**, hvor digteren boede i en lejlighed de sidste år af sit liv. Han boede 28 år i Skt. Petersborg, og nåede at have 20 forskellige adresser. **Arktisk og Antarktisk Museum** ligger i nærheden.

Blodskirken genkendes på de farvestrålende løgkugler i traditionel russisk stil. Den er bygget 1883-1907 på det sted, hvor Alexander den 2. blev dødelig såret, da medlemmer af terrororganisationen "Folkeviljen" smed en bombe ved hans fødder. Stalin lukkede kirken, og den blev nogle år brugt som lager. Den er restaureret og genåbnet i 1996. Den flotte marmorikonostas er opført præcis på det sted, hvor Alexander blødte – deraf kirkens navn. I **Pusjkins Hus** boede nationaldigteren (1799 – 1837) med sine 4 børn, sin hustru og hendes to søstre. Han døde her efter at være blevet dødeligt såret i en duel med baron d'Anthes. **Det Russiske Museum** rummer udelukkende russiske malerier, og der er 350.000. Foran ligger **Kunstnernes Plads**. Det berømte **Europa Hotel** ligger på hjørnet. Etnografisk **Museum** rummer 500.000 genstande fra alle etniske befolkningsgrupper. **Ingeniørslottet** blev opført af zar Paul 1. til sig selv. Han var paranoid og bange for de lange gange i Vinterpaladset. Han kom kun til at bo her 40 dage, idet han d. 11. marts 1801 blev kvalt i sin seng af soldater fra hans egen private garde. Han søn og efterfølger Alexander d. 1 var med i sammensværgelsen. Ingen efterfølgende zar ville bo i paladset. Efterfølgende har her været ingeniørskole, men nu er det museum. **Sommerhaven** med mange hvide italienske marmorstatuer er idyllisk og grundlagt af Peter den Store. **Sommerpaladset** var Peter den Stores første palæ i den nye by. **Marmorpaladset** er opført 1768-85 til Grev Orlov, der var en af Katarina den Stores elskere. Det var en tak for at han bidrog til, at hun kom til magten gennem mordet på hendes mand. Senere blev det Lenin-museum, og nu bruges det til skiftende udstillinger.

Området omkring Smolnyj har navn efter en fortid som maritim tjæreproduktionssted. **Smolnyj-instituttet** har en spændende historie: længe før byens grundlæggelse lå her en svensk fæstning, og efter 1723 byggede Peter den Stores datter Elisabeth et sommerslot på grunden. Dette brændte imidlertid i 1744, og i tilknytning til Smolnyj-klostret anlagde Katarina den Store en kostskole for adelige piger. Den nuværende bygning er fra begyndelsen af 1800-tallet. I august 1917 blev bygningen kommandocentral for den russiske revolution under Trotskijs ledelse. Lenin gjorde sin entré her 7. november samme år og proklamerede revolutionens sejr. Sammen med sin hustru Krupskaja boede Lenin her indtil sovjetregeringen flyttede til Moskva i 1918. I 1934 blev formanden for det lokale kommunistparti, Sergej Kirov, myrdet her, og det blev startskuddet til Stalins udrensninger. I dag er det brugt til amtskommunal administration, men der er mulighed for at besøge visse historiske dele. Smukt i blå, hvidt og guld er **Smolnyj-klostret** fra 1748, som bruges til koncerter og kunstudstillinger. Det **Tauriske Palads** tilhørte oprindeligt Katarina den Stores elsker og rådgiver Fyrst Potemkim (1739 – 91). Han var meget rig og annekterede Krim i 1783. Da Katarina 4 år senere besøgte halvøen, havde han pudset den op og opført kulisser-landsbyer, så Katarina kunne få det indtryk, at området blomstrede under hans ledelse. Deraf kommer udtrykket "Potemkim-kulisser". Nu bruges det tauriske palads til politiske møder.

Eremitagen er kunstsamlingen i Vinterpaladset, som var bolig for de sidste 6 zarer. Der er 400 sale – ofte meget smukke og rigt dekoreret. Komplekset består af selve Vinterpaladset, Den lille Eremitage med De Hængende Haver, Den Gamle Eremitage og Den Nye Eremitage og Eremitage-teatret – det hele er sammenbygget. Rundturen er på 20 km. Katarina den Store grundlagde samlingerne i 1764 ved store opkøb af hollandske og flamske malerier. Verdens største samling af impressionistiske og postimpressionistiske malerier (Degas, Monet, van Gogh, Picasso, Matisse, etc.) dukkede op i Vinterpaladsets kælder i 1991, men museumschefen turde først fortælle om det i 1994. Så vidt jeg forstår blev hele samlingen stjålet fra Otto Krebs i Holzburg. **Jordan-trappen** ved sal 192 er berømt. På 1. sal finder man arkæologisk samling og klassisk antik og orientalsk kunst. På 2. sal er der vesteuropæisk og russisk kunst og kultur og på 3. sal er der moderne europæisk kunst, orientalsk kunst og en unik møntsamling.

Peter Paul Fæstningen ligger på en ø i Neva. Peter den Store lagde grundstenen til fæstningen d. 27. maj 1703, som er byens fødselsdag. Det skulle oprindeligt bruges som værn mod svenskerne. Det kom dog ikke til at fungere efter hensigten, for byens forsvar blev fremskudt til Kronstadt og Vyborg. Derimod blev det et berygtet fængsel for politiske fanger under zar-tiden. Zarene er begravet i **Peter-og- Paul-katedralen** fra 1712-32. I juli 1998 blev resterne af den sidste zar Nikolaj den Anden, hans hustru, tre døtre og nogle loyale tjenere begravet i Katarina-kapellet i kirken. De blev skudt i Jekatarinburg d. 17. juli 1918. Også Peter den Store og hans slægt er begravet her. Dronning Dagmar skal flyttes hertil fra Roskilde Domkirke. Man kan også se et **bådhus** med en kopi af Peters den Stores båd og **Mønten**, hvor staten fremstiller jubilæumsmonter og medaljer. Middagskanonen bliver affyret kl. 12. I Trubetskoj-bastionen kan man se **det berygtede fængsel** med 69 celler, hvor mange kendte har siddet: Dostovjevskij, Gorkij, Trotskij. Også Peter den Stores egen søn, Aleksej, sad her i 6 måneder, før faderen gav ordre til at tortere ham ihjel. I nærhedenovre på fastlandet finder man **Planetariet**, **Zoologisk have** fra 1865, **Artillerihistorisk Museum** og **Peter den Stores beskedne bjælkehytte**, hvor han fulgte byggeriarbejdet i perioden 1703-09. Katarina den Store fik huset bygget ind i et stenhus i 1784. Også panserkrydseren **Aurora** ligger her. Den fyrede med løst krudt startskuddet til stormen på Vinterpaladset d. 7. november 1917.

På **Finland-banegården** stod Lenin af toget i april 1917 efter 17 år i eksil. Finland forærede i 1957 lokomotiv nr. 293 til Rusland – det bragte Lenin til landet. **Piskarevskij-kirkegården** ligger som et minde om de 900 dages belejring. 470.000 er begravet i massegrave her. I alt 600.000 døde i Skt. Petersborg, hvilket er flere end USA og England tilsammen mistede under 2. verdenskrig. Få km nordøst for centrum ligger **Kirov-ørerne**, hvor de rige tidligere boede – det gør de også nu. Her er også **botanisk have** den smukke **Kirov-park** og **sportscentrum** med stort stadium (Dynamo). Kirov var en højt agtet kommunistisk partileder i Leningrad. Han blev myrdet, og der spekuleres i at Stalin stod bag mordet, fordi han anså den populære Kirov som en truende konkurrent. Derefter startede Stalin de enorme udrensninger.

Vasiljevskij-øen skulle efter Peter den Stores idé have været centrum i hans nye by og administrationen af landet skulle placeres her. Men efter hans død flyttede bykernen til den anden side af Neva. Peter er manden bag de snorlige gader. Før revolutionen boede der mange udlændinge i området, som blev kendt som Det Tyske Kvarter. Øens spids – Strelka – deler Neva i 2. I gamle dage ankrede skibe op her vejledt af bålene i de **2 Rostral-søjler** (rostrum betyder forstavnen på et skib). Her ligger **Det Centrale Søfartsmuseum**, **Zoologisk Museum** fra 1782 med over 40.000 forskellige dyrearter og med en unik mammutsal, **Antropologisk og Etnografisk Museum** der er et af verdens ældste etnografiske museer og en direkte efterkommer af **Peter den Stores Kunstkammer** fra 1714. Peter havde i 1697 i Holland deltaget i den førende anatomist Frederick Ruysch's (1638-1731) forelæsninger, og zaren var så imponeret, at han i 1717 købte hele hans samling med over 2000 præparater, om blev grundstammen i Kunstkammeret. På Peter den Stores tid udstilledes også levende misdannede mennesker bl. a. en hermafrodit. For at få russerne til at gå på museum var der på Peter den Stores tid gratis adgang, te til damerne og vodka til herrerne. Blandt de mere end 1 million udstillingsgenstande er topseværdigheden Peter den Stores samling af kuriosa i rotunden mellem den afrikanske og amerikanske samling. Her er siamesiske tvillinger, to-hovede kalve, gennemskårne hjerner, et kæmpeskelet på 2,27 meter og indtil for få år siden udstillede museet også en kæmpepenis, der stammede fra en af Peter den Stores vagtmænd, som han havde haft med hjem fra sin rejse i Europa. Tjeneren hed Bourgeois. Det er hans skelet og hjerte, der er udstillet. Vi så også Peter den Stores tegneudstyr og hans kirurgiske instrumenter samt en samling tænder, han havde trukket ud. Peter den Store fik også indrettet bibliotek, observatorium og anatomisk teater i sit kunstkammer. I tårnet findes **Lomonosov-museet** til erindring om grundlæggeren af det første russiske universitet Mikhail Lomonosov (1711-65). Han arbejdede her i næsten 25 år. I 12 rustrøde identiske bygninger, som Peter den Store i 1722 – 1742 lod opføre til sine ministerier, findes nu **Skt. Petersborgs Universitet** med 20.000 studerende. Lenin tog sin juridiske eksamen her. Nu er en del af universitetet flyttet ud i nærheden af Petershof. **Mensjikov-paladset** er byens første stenbygning fra 1716. Alexander Mensjikov var ven og rådgiver for Peter den Store. Huset er nu museum. **Kunstakademiet** er også kunstmuseum og nedenfor findes 2 23 tons tunge og 3500 år gamle **sfinkser**, som Rusland købte af Ægypten i 1831. **Litteraturmuseet** har udstilling af manuskripter. **Metrostationerne** kan også anbefales for kunstinteresserede.

Peterhof ligger sammen med en perlerække af andre paladser rundt om Skt. Petersborg. Under 2. verdenskrig lå de udenfor byens forsvarslinie, og nazisterne ødelagde meget, men alt er nu restaureret. Peterhof kom til, fordi Peter den Store ønskede sig sit eget Versailles. Kommer man fra søvejen imponeres man af den store kaskade med 3 kunstige vandfald, 64 springvand og 37 forgyldte statuer. Springvandet i midten viser Samson i kamp med en løve, der spyer en 21 meter lang vandstråle ud af munden. Dramaet symboliserer Ruslands sejr over Sverige i 1709. Det er en kopi, da originalen blev stjålet af nazisterne. Der er også nogle spøgefulde trick-springvand. I **Mon Plaisir** boede Peter den Store under slottets opførelse. Ved siden af ligger den bygning, hvor Katarina den Store opholdt sig, da hun af Grev Orlov fik meddelelse om kuppet mod hendes mand. Der er også en lille **Eremitage** og gæstehuset **Marlipaladset**. Peterhofs hovedbygning er 270 meter lang. Hele Petershof lå i ruiner efter 2. verdenskrig, men er nu smukt genopbygget.

Ruslands historie

Det Russiske Rige fødes i Kiev i 988, da **Storfyrst Vladimir lader sig døbe**, og tvinger sine landsmænd ind under den ortodokse kristendom. Den svenske **vikingehøvding Rurik** døde i 879, men havde forinden grundlagt et rige omkring Novgorod. Vikingerne blev kaldt ”**rus**”, og de kontrollerede i mange år handelsvejene på floderne mellem Østersøen og Byzans. Alexander Nevski bliver berømt, fordi han vinder et slag mod svenskerne i 1240.

Moskva nævnes første gang i 1147, hvor fyrst Juri Dolgorukij (”Georg Langarm”) inviterer til fest på sin gård. Ni år senere sætter han en træpalisade op, og det bliver starten til Kreml’s mure. I 1237 invaderes byen af **mongolerne** under Djengis Khans barnebarn, og de har magten i 200 år. Lokale russiske fyrster som Ivan Pengesæk blev vasaller og pengeopkrævere for tatarerne.

Først under **Ivan den Store** (1462-1505) lykkes det i 1480 at opnå friheden fra mongolerne. Han opfører også Kreml’s mure og gør Moskva til hovedstad. En af de mest farverige og frygtede fyrster fra Middelalderen var Ivan (4.) den Grusomme (1533-84). Allerede som 3-årig blev han udnævnt til zar, men det var bojar-adelen, der havde den faktiske magt. Hans barndom var et mareridt af magtkampe, landsforvisninger, fængslinger og henrettelser. Som 17-årig overtog han styret og lod sig krone til Ruslands første zar (af det latinske cæsar) i Kreml’s katedral. Ivan åbnede Ruslands grænse mod Sibirien med sin **sejr over tatarerne ved Kazan** i 1552, og for at mindes slaget opførte han den kendte løgkuplede Vasilij-katedral ved Den Røde Plads i Moskva. Han gennemførte også en retsreform og fik indrettet Moskvas første trykkeri. Han grundlagde også et hemmeligt politi på 6000 skrækindjagende bøddler, der på mindste opfordring myrdede enhver modstander af den paranoide zar. Det gik mest ud over højadelen, hvor hele familier med tjenestefolk myrdedes. Ivan kunne selv finde på at deltage i henrettelserne. Ivan moderniserede hæren med de såkaldte **strelitser** – et tidssvarende bevæbnet infanterikorps. Han forsøgte også lidt fremstød vestpå, og Gustav Wasa måtte rykke i felten til forsvar af Viborg. Krimtatarerne hævnede nederlaget ved Kazan gennem at invadere Moskva i 1571. Byen helt hen til Kreml’s mure blev brændt ned, og man drog af sted med 100.000 slaver. Allerede i 30-års alderen var Ivan så ødelagt af udsvævelser, at han så ud som en olding. Hans temperament var frygteligt. Han gik altid med en spids jernstok, som han yndede at jage ned i foden på audienssøgende. Holdt de sig i ro, opnåede de zarens agtelse. I 1581 aflagde han et besøg hos sin gravide svigerdatter, som han irettesatte og slog til for ikke at være fint nok påklædt til den fornemme gæst. Den 17-årige søn foreholdt sin far, at det var utilbørligt at slå en gravid, og så fik han jernstokken i hovedet, så han senere døde. Ivan var resten af livet ude af sig selv af sorg. I Rusland har han et blandet eftermæle, idet han af underklassen opfattes som deres beskytter mod adelen, og han gjorde også Rusland større og åbnede det mod Sibirien.

Ivan den Skrækkelige havde 2 sønner, hvoraf **Fjodor** fulgte ham på tronen. Han var både legemligt og åndeligt svækket, og interesserede sig mest for gudstjenester og at ringe med kirkeklokkerne. Ivans søn med sin 5. hustru hed **Dimitri**, og blev ryddet af vejen som 7-årig. I denne periode regerede Fjodors viljestærke svoger **Boris Godunov**, der valgtes som hersker efter Fjodors død i 1598. Godunov etablerede ro i landet på bekostning af total undertrykkelse af almuen. Der var borgkrig og hungersnød – menneskekød kunne handles på markeder. Nu kom der en **falsk Dimitri** på tronen. Han hævdede at være Ivans søn. Han fremmede bøndernes interesser, hvilket efter et år resulterede i hans voldsomme død sfå. en bojaropstand. Nu ophævedes de bondevenlige love, hvilket førte til at en **ny falsk Dimitri** meldte sig i 1608. Det lykkedes ham dog ikke trods støtte fra den polske Kong Sigismund at indtage Moskva, som bad om hjælp fra Kong Karl d. 9 af Sverige, der sendte en hjælpehær; disse tropper deserterede dog, da de ikke fik løn. **Sigismunds ældste søn Vladimir blev nu regent**, men russerne gjorde oprør, og i 1613 trådte en valgriksdag sammen. En overgang så det ud til, at den unge svenske kongesøn Karl Philip ville blive valgt, men resultatet blev at den unge 17-årige bojar **Mikael Fjodorovitsj af slægten Romanov** - en sidegren til Ruriks æt - blev valgt.

Romanov-dynastiet regerer i 304 år. De første 70 år er relativt rolige med Mikhail, sønnen Aleksej og en anden søn Fjodor på tronen efter hinanden – om end flere rejsninger fra de undertrykte klasser og livegne bønder slås brutalt ned. Bl.a. henrettes oprørslederen Stenka Rasin på Den Røde Plads. I 1682 bliver **Peter den Store** (1672 – 1725) zar, men en anden gren af familien under Prinsesse Sophias ledelse iværksætter **Strelitsernes Revolte**, og Peter kunne først tage magten som 17-årig. Han var over 2 meter, energisk, initiativrig, brovtende, opfarende, hidsig, voldsom og primitiv. Han interesserede sig for sejlads, krigskunst, arkitektur og meget andet.

Hoflivet prægedes af vilde drikkelag, hvor ingen stoppede før de nærmest var bevidstløse. Peter havde i hundredvis af hofnarre, og mange af dem var dværge. Ved festlige lejligheder som bryllup og barnedåb arrangeredes på Peters befaling sideløbende dværgbryllupper eller servering af kæmpepostej, hvorfra nøgne dværge sprang ud. **Peter interesserede sig også for læger og tandlægers arbejde** – han trak tænder ud og i 1723 tappede Peter – uden hensyn

til damens voldsomme protester – ”tyve pund vand” af en nederlandsk købmandsfrue, der led af vattersot. Fire dage efter døde hun, men havde derefter den ære at blive obduceret af zaren selv. Sygehusene havde stående befaling til at underrette zaren, så snart der skulle udføres en interessant operation.

I 1695 indledte Peter et **felttog mod tyrkerne** for at åbne en havn for russerne ved Sortehavet. I marts 1697 drog han på sin første **udenlandsrejse til Vesten**, og den varede 1½ år. Et følge på 270 personer fulgte ham, og han rejste inkognito. Han besøgte adskillige lande og arbejdede nogle steder bl.a. som skibstømrer. I København red han op i Rundetårn. Han sugede til sig af Europas kundskaber for at kunne bringe det hjem til Ruslands udvikling og modernisering. Han ville også gerne finde allierede i kampen mod tyrkerne, men det lykkedes ikke. Ledelsen af Rusland var overladt til 3 pålidelige bojarer og en af dem, Romodanovski, var udnævnt til Rigsforstander. Han drak som en svamp og ved festerne lod han en kæmpe bjørn gå rundt og byde gæsterne på pebret vodka. Han var også totalt brutal mod statsoprørere og sendte hyppigt opmuntrende meddelelser til Peter: ”Vi vasker os i blod hver dag!”.

Hjemme igen indførte Peter krav om europæiske klædedragter, ny teknik på fabrikkerne og reformer i landbrug og statsforvaltning, ændringer i undervisningssystemet, modernisering af hæren og flåden, reformering af kalender og alfabet, forbud mod ægteskaber mod parternes vilje og krav om frivillig trolovelse i mindst 6 uger. Han gjorde også op med strelitserne, der efter tortur erkendte hans halvsøster Sofia's forbindelse med revoltens ledere. Over 1000 strelitser blev henrettet – nogle blev ristet på 30 bål, nogle hang 4 døgn på hjul og stejle inden de døde. 50 bøddler arbejdede dag og nat, og Peter sprang selv af sadlen og tog fat; på en enkelt dag skal han personligt have hugget hovedet af 84 dødsdømte og hans følge blev også tvunget til at deltage i dette. Også kvinder blev tortureret og pryglet under opgøret. To af Sofies hofdamer blev gravet ned i jorden, så kun hovedet stak op. 500 mænd og kvinder blev brændemærket og deporteret til Sibirien. Andre blev sendt samme vej med afhuggede arme og ben, opsnittede næsebor, afskårne ører eller tunge. Sofia selv blev tvunget i kloster til sin død.

Peter opgav i 1698 kampen mod tyrkerne, sluttede våbenstilstand med dem og indgik i et angrebsforbund med Danmark-Norge og Polen **mod Sverige**, der siden 1648 havde været herre over hele Østersøen. I 1700 begyndte Peter at udforske forholdene omkring den svenske fæstning Narva ved Den Finske Bugt, mens han samtidig forsikrede den svenske gesandt om sine venskabelige følelser for Sverige. Karl d. 12 var kun 17 år ved krigens begyndelse, men han viste sig at være militært godt begavet. Danmark indledte krigen ved at angribe Sveriges Hertugdømmet Gottorp, og Karl d. 12 svarede med en landstigning på Sjælland beskyttet af en engelsk-nederlandsk flåde. Frederik d. 4 måtte gå med til fred, da København var truet.

Nu erklærede Rusland krig mod Sverige, og **i august 1700 gik Peter den Store med 40.000 mand mod Narva**. Den 20. november 1700 blev han slået af Karl d. 12 med 10.000 mand – Peter havde forinden forladt sin hær. Svenskerne fortsatte ikke mod Moskva, men valgte at gå mod August den Stærke af Polen, som blev tvunget fra tronen i 1707. Det gav Peter et pusterum til at reetablere hæren, og de følgende år fik han forskellige små sejre ved Østersøkysten, og umiddelbart efter bestemte han sig for at bygge Skt. Petersborg. I 1707 marcherer Karl d. 12 mod Rusland, men i efteråret 1708 lider han ved Ljesna et nederlag mod de russiske tropper, og 30 juni 1709 overgiver 16.000 svenske tropper sig til en langt mindre russisk styrke efter nederlaget ved **Poltava**. Karl d. 12 lå syg med dårlig fod og infektion, men han undslap til Bender i Rumænien, hvor han forsøgte at få tyrkerne inddraget i krigen mod russerne. Imens hærgede russiske tropper Østersøprovinserne og Finland. I november 1714 kom Karl d. 12 til Stralsund efter at have redet 2175 km på 14 dage, og han blev skudt under belejringen af Frederiksten Fæstning d. 11. december 1718. At Sverige ikke gik helt til grunde skyldtes splid mellem de allierede, men ved **freden i Nystad 1721** måtte Sverige afstå de baltiske provinser og den sydøstlige del af Karelen med den stærke fæstning Viborg. Peter var så glad, at han hoppede op og ned og festede i 2 uger.

Peter d. Store giftede sig i 1712 offentligt med Katarina, der i flere år havde været hans elskerinde og hemmelige ægtehustru. Hun var født i 1683 som datter af en lithauisk købmand. I 1702 havde hun giftet sig med en svensk kavalerist ved navn Kruse, men kort efter kom hun i russisk fangenskab, da de russiske tropper indtog Marienburg, hvor hun opholdt sig. Efter en tid kom hun i huset hos Peters ven Mensjikov og blev hans elskerinde. Peter mødte hende der i 1704, og allerede før deres ægteskab fik de to døtre Anna og Elisabeth. Hun passede godt til ham, støttede ham og det var livslang kærlighed. Han sendte breve til hende fra alle egne af riget og fra rejserne. Hun var den eneste, der kunne berolige ham, når raseriet overmandede ham. Hun reddede mange fra galgen ved sin mellemkomst, men tog sig godt betalt for det. Guvernøren i Sibirien, Fyrst Gagarin, havde i 1718 begået vældige underslæb og haft planer om at gøre sig uafhængig i sit departement. Katarina forsøgte at hjælpe han ved at bestikke undersøgelsesdommeren, og hun afpressede Gagarin kolossale summer. Det kom Peter for øre, og undersøgelsesdommeren undskyldte sig med, at han var bange for at falde i unåde hos zaren, hvis han afviste zarinaens tilbud. Peter svarede: ”Dumrian! Vi var aldrig blevet uvenner af den grund. Jeg ville bare, som det er en ægtemands pligt, have givet hende en omgang klø. Det skal hun få.

Og du skal hænges!”. Og både Gagarin og undersøgelsesdommeren blev hængt, mens deres pårørende så på, og efterfølgende måtte de spise og drikke med zaren til de lå bevidstløse under bordet.

Fra sit 17.ende år havde Peter været gift med Eudoxia, men hun var stiv og gammeldags, og han tvang hende i kloster omkring 1699. I dette ægteskab var der **en søn, Aleksej**, som man fjernede fra moderen, da han var 8 år gammel. Hun havde allerede da indpodet et had mod zaren hos ham. Han blev opdraget under indflydelse af gammelrussisk ånd, og bl.a. hans skriftefar støttede tanken om at slippe af med zaren og vende tilbage til de gode gamle dage. Aleksej var svagelig, og da Peter ville gøre ham til sin medarbejder og efterfølger, førte det kun til, at han hadede sin far endnu mere. Til sidst flygtede han til udlandet, men blev opsporet i Neapel af en af Peters agenter, som lokkede ham tilbage og lovede fuld tilgivelse. Næppe var han nået tilbage til Moskva, før han blev fængslet og dømt til døden, men han døde forinden af torturen d. 26. juni 1718, og det hævdes, at Peter selv piskede ham ihjel. I forsøget på at finde en sammensværgelse blev Eudoxia forhørt, nonner torteret til døde og skriftefaderen blev også henrettet. Eudoxias ven, Major Glebow, blev udsat for så frygtelig tortur, at han var halvdød, da zaren dømte ham til at blive spiddet på en pæl. Med Katarina havde Peter i 1715 fået en søn ved navn Peter. Han blev udnævnt til zar i 1718, men var svagelig og døde i 1719. Peter den store fik også en kønssygdom. I november 1724 var han på vej fra Kronstadt og så en båd i havsnød. Peter sprang i vandet for at hjælpe med redningsarbejdet, og fik en frygtelig feber, der førte til hans død 53 år gammel.

Efter Peters død fulgte 7 regenter frem til 1762. Under Peters datter, zarina Elisabeth (1741-62) fortsatte europæiseringen og byggerierne i Skt. Petersborg. Den tyskfødte **Katarina den Store** kom til magten i 1762, da hendes elsker myrdede hendes mand zar Peter d. 3. Hun regerede til 1796, og udvidede Ruslands grænser til Warszawa og erobrede Krim. Hun var engageret i oplysningstiden og er kendt for sine mange yngre elskere. Hun efterfølges af Alexander d. 1, og under ham **invaderer Napoleon** Rusland i 1812, men hans hær måtte efter 39 dage i Moskva starte tilbagetoget, da russerne havde fjernet alle fødevarerlagre. Kun en brøkdel af Napoleons 600.000 mands hær overlevede tilbagetoget. Moskva genopbygges i løbet af 1800-tallet; flere opstande mod zarregimet kommer (1825, 1861, 1905 og 1917). Der er borgerkrig med ”de røde” og ”de hvide” 1918-22, Lenin dør i 1924, 2. verdenskrig er hård ved Rusland, Stalin udrydder millioner af mennesker og dør i 1953. Så kommer Khrusjtjov, Kosygin/Bresjnev, Jury Andropov, Konstantin Tjernenko og i 1985 Mikhail Gorbatsjov med glasnost og perestrojka. Han røg ud i 1991 og efterfulgtes af Boris Jeltsin, og nu er det Putin siden 2000. Sovjetunionen blev opløst i 1992.

Rusland er verdens største land med **148 millioner indbyggere** fra flere etniske minoriteter. 80% er af russisk afstamning. Moskva har 10 millioner indbyggere, og Skt. Petersborg 5,1 million. Men **Befolkningstallet er faldende**. Kapitalisme og markedsøkonomi har gjort mange fattige. De populære **Matrjosjkaer** er de trædukker, som kan gemmes indeni hinanden. Hver russer drikker gennemsnitligt **16 liter ren alkohol om året**, hvilket nok er verdensrekord. **56 Fabergé påskeæg** blev skabt i årene 1884 til 1917. Rustkammeret i Kreml har 14 af dem.

Barbara Woolworth Hutton

Barbara Woolworth Hutton (November 14, 1912 – May 11, 1979) was an American socialite dubbed by the media as the "Poor Little Rich Girl" because of her troubled life. She donated Winfield House to the United States government, to be used as the residence of the United States Ambassador to the United Kingdom, in a symbolic \$1 transaction following World War II.

Born in New York City, Barbara Hutton was the only child of Edna Woolworth (1883-1918), who was a daughter of Frank W. Woolworth, the founder of the successful Woolworth five and dime stores. Barbara's father was Franklyn Laws Hutton (1877-1940), a wealthy co-founder of E. F. Hutton & Company (owned by Franklyn's brother Edward Francis), a respected New York investment banking and stock brokerage firm. She was a niece by marriage of cereal heiress Marjorie Merriweather Post, who was for a time (1920-1935) married to E.F. Hutton; thus their daughter, actress-heiress Dina Merrill (born Nedenia Hutton), was a first cousin to Barbara Hutton. Dina Merrill related on A&E's Biography of the Woolworths, that for a time Barbara lived with them following the death of her mother and abandonment by her father.

Edna Hutton committed suicide when Barbara was six years old. Young Barbara discovered her mother's body. After her mother's death, she lived with various relatives, and was raised by a governess. She became an introverted child who had limited interaction with other children of her own age. Her closest friend and only confidante was her cousin Jimmy Donahue, the son of her mother's sister.

In accordance with New York's high society traditions, Barbara Hutton was given a lavish *débutante* ball on her 18th birthday, where guests from the Astor and Rockefeller families, amongst other elites, were entertained by stars such as Rudy Vallee and Maurice Chevalier. Three years later, on her 21st birthday, Barbara Hutton inherited close to \$50 million from her mother's estate. Her inheritance, which is the equivalent of over \$1 billion today, made her one of the wealthiest women in the world.

Though Barbara Hutton was portrayed in the press as the "lucky" young woman who had it all, the public had no idea of the psychological problems she lived with that led to a life of victimization and abuse. Barbara Hutton married seven times:

1. 1933 - Alexis Mdivani, a soi-disant Georgian prince, divorced 1935
2. 1935 - Count Curt Heinrich Eberhard Erdmann Georg von Haugwitz-Hardenberg-Reventlow, divorced 1938
3. 1942 - Cary Grant, divorced 1945
4. 1947 - Prince Igor Troubetzkoy, divorced 1951
5. 1953 - Porfirio Rubirosa, divorced 1954
6. 1955 - Baron Gottfried Alexander Maximilian Walter Kurt von Cramm, divorced 1959
7. 1964 - Prince Pierre Raymond Doan, divorced 1966

Three of these later died in automobile accidents - Alexis, Porfirio, and Gottfried.

Her first two husbands used her great wealth to their advantage, especially the extremely abusive Curt Haugwitz-Reventlow, with whom she had her only child, a son named Lance.

Reventlow dominated her through verbal and physical abuse, which escalated to a savage beating that left her hospitalized and him in jail. He also persuaded her to give up her American citizenship, and to take his native Danish citizenship for tax purposes, which she did in December 1937 in a New York federal court. At this point she lapsed into drug abuse. Hutton then developed anorexia, which would plague her for the rest of her life.

Hutton's divorce from Reventlow gave her custody of their son, and, like her father had done to her, she left the raising of Lance to a governess and private boarding schools.

As World War II threatened in 1939, Hutton moved to California. She was active during the war, giving money to assist the Free French Forces and donating her yacht to the Royal Navy. Using her high profile image to sell War bonds, she received positive publicity after being derided by the press as a result of her marriage scandals. In Hollywood, she met and married Cary Grant, one of the biggest movie stars of the day. Grant did not need her money nor to benefit from her name, and appeared to genuinely care for her. Nevertheless, this marriage failed as well. Grant did not seek, or receive, any money from Barbara in their divorce settlement.

Hutton left California and moved to Paris, France before acquiring a palace in Tangier. Hutton then began dating Igor Troubetzkoy, another expatriate Russian prince of very limited means but world renown. In the spring of 1948 in Zurich, Switzerland, she married him. That year, he was the driver of the first Ferrari to ever compete in Grand Prix motor racing when he raced in the Monaco Grand Prix and later won the Targa Florio. He ultimately filed for divorce. Hutton's attempted suicide made headlines around the world. Labeled by the press as the "Poor Little Rich Girl," her life nevertheless made great copy and the media exploited her for consumption by a fascinated public.

Her next marriage lasted only 53 days. To Dominican Porfirio Rubirosa, December 30, 1953 - February 20, 1954), one of the most notorious of international playboys, married the vulnerable woman while continuing his affair with the actress Zsa Zsa Gabor.

Hutton then spent time with Americans James Douglas and Philip Van Rensselaer. However, her lavish spending continued, and although she was already the owner of several mansions around the world, in 1959 she built a luxurious Japanese-style palace on a 30 acre (120,000 m²) estate in Cuernavaca, Mexico.

Her next husband was an old friend, German tennis star Baron Gottfried von Cramm. This marriage also ended in divorce. He died in an automobile crash near Cairo, Egypt in 1976.

In Tangier, she met her seventh husband, Raymond Doan. This marriage, too, was short-lived.

Hutton frequently appeared drunk in public and her spending continued unabated. Over the years, she had acquired a large collection of valuable jewelry, including elaborate historic pieces that had once belonged to Marie Antoinette and Empress Eugénie of France. She began spending time with numerous younger men, total strangers to whom she gave money, diamond bracelets, and other pieces of expensive jewelry.

The 1972 death of her son in an aircraft crash sent Hutton into a state of despair. Her fortune had diminished, due to her extreme generosity and alleged questionable business deals by her long-time lawyer, Graham Mattison, to the point where she began liquidating assets in order to raise funds to live. Nonetheless, she continued to spend money on strangers willing to pay a little attention to her. She spent her final years living at the Regent Beverly Wilshire Hotel, where she died from a heart attack in May 1979, aged 66. At her death, it is said that \$4,000 was all that remained of her fortune. She was interred in the Woolworth family mausoleum at Woodlawn Cemetery in the Bronx, New York.

Several books have been written about Barbara Hutton, the best known of which are:

- Barbara Hutton: A Candid Biography, by Dean Jennings (F. Fell, 1968, 301pp.)
- Million Dollar Baby: An Intimate Portrait of Barbara Hutton, by Philip Van Rensselaer (Putnam, 1979, 285pp.)
- Poor Little Rich Girl: The Life and Legend of Barbara Hutton, by C. David Heymann (L. Stuart, 1984, 390pp.)
- In Search of a Prince: My Life with Barbara Hutton, by Mona Eldridge (Sidgwick & Jackson, 1988, 210pp.)

Ambassador's Residence: Winfield House

A map of Regent's Park shows Winfield House - the residence of the Ambassador of the United States of America to the Court of St. James's - occupying twelve and a half acres on the northwest side.

The house stands behind fifteen-foot high iron gates on land that was once part of a "great forest, with wooded glades and lairs of wild beasts, deer both red and fallow, wild bulls and boars". Half a century before the Norman Conquest the land belonged to the Abbey of Barking. Over the years, King Henry VIII hunted there, Queen Elizabeth I used it for entertaining dignitaries and King James I offered it as collateral to raise money to go to war. King Charles II had the whole area "disparked" and toward the end of the 17th century Lord Arlington was given one of the first private leases.

The land remained rural countryside until the 19th century when John Nash was Architect to the Woods and Forests Department, and friend of the Prince of Wales, the future King George IV. With the draftsman James Morgan, Nash began an elaborate plan for the development of the whole area. It consisted of fifty-six villas and a zoo - which is still there - but by the time George IV became King costs had skyrocketed and only eight villas were built. The largest was St. Dunstan's, originally called Hertford Villa, commissioned by the Third Marquess of Hertford and designed by the 25-year-old architect Decimus Burton. His building, "Italianate in style and deriving a certain grandeur from its hexastyle portico of Corinthian orders" was on the site where the U.S. Ambassador's residence now stands.

It was actually two buildings connected by a single-storied hall, "the tent room" spacious enough for "magnificent receptions" On the wall adjacent to the tent room the Marquess installed a huge clock with the life-size figures Gog and Magog striking the hours. Burton had rescued it from the demolished St. Dunstan's Church in Fleet Street and he now gave this name to the house in Regent's Park. (The clock with Gog and Magog striking the hours has since been returned to a completely rebuilt St. Dunstan's.)

In 1920 many of the villas, including St. Dunstan's, were abandoned and neglected; the leases on offer were short and expensive. Lord Rothermere, the newspaper magnate, was the last owner of St. Dunstan's when all that remained of the original interior was the "handsome elliptical entrance hall". In 1936 the house was partly destroyed by fire and it was bought by Barbara Hutton.

The world-famous heiress was then twenty-four years old and married to Count Haugwitz-Reventlow. Concerned about threats to kidnap their son Lance, they decided to give up their house near Marble Arch in London and look for something bigger and more secure. Three years earlier she had inherited some \$40 million from her grandfather, Frank Winfield Woolworth, founder of the Woolworth store chain.

Friends suggested that St Dunstan's Villa might be an excellent site for the kind of home Barbara Hutton was seeking. Impressed by the peace and security of the grounds, she decided to buy and on August 10, 1936 the Crown Estate Commission gave permission for the old white stucco Regency villa to be pulled down and a red brick Georgian style house built in its place.

Leonard Rome Guthrie, a partner in the firm Wimperis, Simpson and Guthrie, was commissioned to design the new house. The spacious, well-conceived ground floor plans are Guthrie's original design, although the front entrance was added in 1954. The large reception hall runs nearly the depth of the house to the French doors that open to the terrace. The drawing rooms are to the right, the family dining room, the state dining room, the kitchen and staff offices to the left.

Barbara Hutton engaged two decorators: "Johnny" Sieben, an expert on carpets and French furniture, who had renovated the Woolworth town houses in New York, and Sheila Lady Milbank, who had consulted on furnishing, colors and fabrics for the previous Reventlow London house. Oak parquet floors were laid, 18th century French paneling installed and marble bathrooms fitted. Several thousand trees and hedges were planted, a ten-foot high steel fence erected and a modern security system installed to protect the property.

In 1937 Count and Countess Reventlow moved into Winfield House, named after her grandfather. The splendid mansion sheltered a treasury of paintings (two Canalettos were later given to the National Gallery in Washington), Louis XV furniture, Persian carpets, and Chinese objets d'art. It may have given its chatelaine some of the happiness and security she longed for - but it was short lived.

In 1939, with World War II about to erupt and her marriage to Count Reventlow ending, Barbara Hutton returned to America.

Winfield House was commandeered and used by an RAF barrage balloon unit. The windows were boarded up and balloons festooned the gardens where officers played football on a team jocularly called "Barbara's Own". Actor Cary Grant, who married Miss Hutton in 1942, visited the house during this period and afterwards heard an Edward R. Murrow broadcast that criticized her for abandoning her home. Mr. Grant called the journalist and asked him to go and see for himself what was happening in the house. On the next day's broadcast, Murrow apologized to Miss Hutton. Cary Grant always felt that she was never given proper credit for her generosity.

Winfield House was also used as an Air Crew Reception Center, along with another in Abbey Lodge, for recruits being screened as prospective RAF pilots. Near misses from German bombs damaged the roof and moisture ruined the parquet floors and in 1944 a flying bomb exploded forty yards from the house, killing one cadet and injuring twenty others. Six weeks later Winfield House ceased to host the RAF unit - although it was later used as an American Officers' Club.

A year after the war, Barbara Hutton came back to visit Winfield House. She found buckled floorboards, peeling walls, broken windows and dangling wires. The next day she telephoned her New York lawyer and told him she wanted to give the house to the U.S. Government to be repaired and used as the official residence of the American Ambassador to the Court of St. James's. Her "most generous and patriotic offer" was accepted in a personal letter from President Harry Truman. For the token price of an American dollar, Winfield House passed into official American ownership.

Winfield House is unique among American residences in that not only was it originally a gift to U.S. Government but it has since been showered with riches in the form of antique furniture, paintings, porcelain, china, glass, chandeliers, objets d'art - all the things that make it the beautiful house visitors see today.

The first to use the house as the ambassadorial residence was Winthrop Aldrich. Ambassador and Mrs. Aldrich moved in on January 18, 1955 after significant restoration had taken place: an extension was added to the front of the house to hold cloakrooms and enlarge the reception hall, the kitchens were modernized, floors replaced, electrical wiring updated and guest bedrooms improved.

Ambassador and Mrs. John Hay Whitney arrived in 1957. They rebuilt the greenhouse and added two extensions. They also left some seventy paintings by artists such as Colburn, Hill, Beck and Hall, all mounted in gold colored frames. For their first ball Mrs. Whitney ordered 5,000 artificial tulips to fill the bare flower beds and the Fourth of July was celebrated in grand style with 500 guests entertained on the terrace and lawns.

In the 1960s, when Ambassador and Mrs. David Bruce were in residence, parties at Winfield House were described by frequent guest, Peter Coats, as legendary "with the exquisite Evangeline entertaining as no one else could, in an indoor garden of tree fuchsias; their friends marvelously mixed and their parties sublime"

Ambassador and Mrs. Walter H. Annenberg made a tremendous contribution to the house during their tenure from 1969 to 1974. They not only refurbished the house from top to bottom, modernizing the whole infrastructure and adding a new roof, but also furnished it with the most carefully chosen and valuable pieces of furniture, beautiful paintings and precious objets d'art. A chandelier from an Indian palace was bought for the reception hall. Bedrooms and reception rooms were redecorated by William Haines, Ted Graber and Dudley Poplak. The tennis court was resurfaced and the indoor swimming pool repainted. In the gardens old and ailing trees were replaced with fully-grown conifers brought from Scotland. Then a box garden and new trelliswork were added.

When Ambassador Elliot Richardson arrived in 1975 his wife said, "the house was absolutely wonderful. . . a joy to move into" and when the Armstrongs moved in a year later, Ambassador Anne Armstrong said, "I ran through the house like a kid, I'd never seen anything so beautiful. It was like fairyland and in such beautiful shape."

Not only the Ambassadors, but other generous Americans contributed to the house, among them Mr. Rionda Braga, a business man, donated a bronze sculpture, "The Creation of Adam" which stands in the garden to the right of the terrace. Mr. Braga felt that the statue's motif, two hands inside a globe, signified British and American friendship.

Ambassador and Mrs. John Louis brought a platform tennis court. The game was started in the 1930s and there are similar courts in the American residences in Warsaw, Tokyo and Moscow. While the Louises were at Winfield House - from 1981 to 1983- Cary Grant visited it for the first time since World War II. Tears streamed down his face as he looked across the lawns from the Garden Room and said, "Forgive me for being so sentimental. I just remember a beautiful young girl who never saw a day of happiness."

As Ambassadors changed, so did the style of entertaining and the arrangement of furniture. In 1983 Ambassador and Mrs. Charles H. Price II restored the original decorations that Haines, Graber and Poplak had done for the Annenbergs. They also returned to the reception areas the most impressive pieces of furniture.

From 1997 through to 1999, Winfield House underwent essential renovation work to address structural and operational problems. Wiring, heating, and plumbing systems were modernized. A major problem was asbestos - now a known health hazard, but in Hutton's day standard insulation - which required six months of work to remove.

The changes to the house in the recent work are largely invisible. Enormous care was taken with furnishings, paneling, wallpaper and other features. For example, the 18th century oak paneling in the drawing room was removed and stored while the asbestos was taken out. Similarly, the two hundred years old Chinese wallpaper in the garden room was expertly removed, stored, and then reinstalled. Every effort was made to restore the house to the Annenbergs' widely respected taste in furnishings and to ensure that the house will be suitable for future Ambassadors and their families.

Today Winfield House continues the tradition of receiving a host of distinguished guests. Over the years these have included Queen Elizabeth and other members of the royal family, and many other prominent figures in business, politics, diplomacy, banking, the armed services, education and the arts. The late Princess Diana once brought Princes William and Harry to see the presidential helicopter *Marine One* parked on the lawn.

Visiting U.S. Presidents regularly stay at the residence watched over by portraits of their predecessors, some of whom served as both President of the United States and U.S. envoys to London. President George Bush met there with President Mikhail Gorbachev during the 1991 G-7 Summit. President Reagan was a frequent visitor. More recently, Senator George Mitchell hosted participants in the Northern Ireland Peace Process at Winfield House during his review of the Good Friday agreement in November 1999. Other American visitors have included astronauts, bankers, industrialists, students, congressmen, state governors and trade delegations, Supreme Court judges and U.S. government officials. Ambassadors' families consider it a privilege and also a great responsibility to act as temporary custodians of this fine house.

Vanadis

Værft: Friedrich Krupp Germaniawerft AG, Kiel, Tyskland. Nybygning nr. 473. Leveret: 1924. IMO nummer: 5125996

Navne:

Vanadis (1924 - 1926)
Warrior (1926 - 1938)
Vanadis (1938 - 1940)
Troubadour (1940 - 1950)
Cort Adeler (1950 - 1954)
Brand VI (1954 - 1960)
Marina (1960 - november, 1960)
Gann (november, 1960 - 1978)
Vikingfjord (1978 - 1981)
Lady Hutton (1981 -)
Mälardrottningen [Lady Hutton] (1982 -)

Anvendelse:

Lystyacht (1924 - 1940)
Stockholm - Åbo (under de olympiske lege) (1952)
Århus - Helsingborg (august, 1952 - 1953)
Hotelskib i Oslo (1953)
København - Helsingborg (august, 1953 - 1953)
København - Malmø - Travemünde (1960)
Skoleskib (januar, 1961 - april, 1978)
Hotel og restaurantskib i Stockholm (september, 1982 -)

C.K.G. Billings, New York, USA (1924 - 1926)
H. Williams, New York, USA (1926 - 1929)
S.S. Whealan, New York, USA (1929 - 1931)
Harrison Williams, New York, USA (1931 - 1936)
Sandoma Gasoline Company, Californien, USA (1936 - 1937)
Hektor Investment Holdings Co., Malta (1937 - 1939)
Barbara Hutton, New York, USA (1939)
Royal Navy, England (1940 - 1947)
Ministry of Transportation, England (1947 - 1948)
Brødrene Lothe A/S, Norge (1948 - 1949)
Larvik - Frederikshavn Ferjen A/S, Norge (1949 - 1954)
A/L Brand V (Bernt Fauske, Brandbåtane), Norge (1954 - 1959)
Mogen Shipping A/S & M. Reksten A/S, Norge (1959 - november, 1960)
Rogaland Sjøguttskole (Unge Sjømenns Kristlige Forening), Norge (november, 1960 - maj, 1978)
Simon Møkster Rederi, Norge (maj, 1978 - 1981)
Sten Perssons Måleri AB, Sverige (1981 - 1982)
Båttell Mälardrottningen & Co. KB (Resevarhuset AB), Sverige (1982 - 1994)
Restaurang AB Catten, Sverige (1994 - 1998)
Gastronomi Tjänster GT AB, Sverige (1998 - 2004)
Mälardrottningen Hotell & Restaurang AB, Sverige (2004 -)

Ejere:

High Seas – Low Pay

Working on Cruise Ships by Ross A. Klein

Oversat fra Internet dokument af Martin Smedebøl

”Se på dette billede af min datter”, siger kvinden som arbejder bag Pursers Desk på cruiseskibet Staatendam fra Holland America Line, ”hun er et år i dag, og jeg har ikke set hende i et halvt år, og jeg kommer heller ikke til at se hende det kommende halve år”. Kvinden græder. Hun kommer fra Philliphinerne, og hun fortæller, at der er hendes håb, at hun gennem sit arbejde kan forsørge sin datter og moder i hjemlandet, og forhåbentlig spare så meget op, at hun kan give datteren bedre muligheder end hun selv har fået.

I modsætning til denne kvindes opfattelse, forbinder de fleste af os cruise-industrien med glamour, velstand og overflod. Reklamerne giver et billede af fritid, morskab og bekymringsløshed. I havnene kan man se gigantiske rene smukke skibe glide ind til kajpladserne og horder af forventningsfulde og opstemte turister klar til at spendere store summer på udflugter og i souvenirbutikker. Virkeligheden for mange af de ansatte på cruise-skibene er ofte ikke morsom eller bekymringsløs. Mens arbejdsforholdene for officererne, cruise staff og dem som arbejder i butikkerne og casino’et er adækvate om end ikke imponerende, er vilkårene for dem som arbejder i restauranterne, køkkenet, hotelsektionen og under dæk ganske anderledes. Disse arbejdere får ofte en løn helt under normal standard, har elendige boligforhold, overlever på ernæring under normal standard, og lever i et system, hvor misbrug og usikkerhed ofte forekommer.

De udsatte forhold, som de cruise-ansatte lever under, blev synlige i 2000, da Premier Cruise Lines gik konkurs, og efterlod hundredvis af medarbejdere strandet i Halifax. De måtte gå rettens vej og kæmpe for deres penge, som var indeholdt hos rederiet – løn og deponeringer, som skulle sendes hjem til familie. Den canadiske domstol afgjorde, at de skulle have over 745.000 \$ tilbagebetalt, og med hjælp fra International Transport Workers Federation var de i stand til at returnere til deres hjemlande.

De Premier Cruise Line medarbejdere, som strandede i Barcelona, var ikke så heldige. 28 kvinder og 232 mænd var strandet i over 10 uger på Seawind Crown uden penge eller midler til at komme væk. Efter 8 uger var skibet så godt som helt tomt for drivstof, vand og forsyninger. Det kørte på en reservegenerator, som kun kunne levere minimal strøm og lys. Ifølge ITF’s europæiske cruise-coordinator – Ruud Touwen – var de ansatte nødt til at fjerne udstyr, radioer og tv’er for at sælge det i byen. Deres hjælp til overlevelse fik de fra byen Barcelona, godgørende organisationer og andre skibe. De ansatte fik efterhånden hjælp til at vende tilbage til deres hjemlande, men ingen løn.

Cruise-industrien har oplevet en massiv tilvækst gennem de seneste 20 år. Siden 1980 er passagerkapaciteten steget over 600 % fra 1,5 millioner passagerer på verdensplan til over 10 millioner. Under den vækstfase har industrien også konsolideret sig. Nogle rederier er gået bankerot. I 2000 gik 3 selskaber – repræsenterende 4 rederinavne – konkurs. I 2001 gik yderligere 3 selskaber – repræsenterende 6 rederinavne – ned og hjem. I samme periode har de største selskaber – Carnival Cruise Line, Royal Caribbean Cruises Limited, Star Cruises og P & O Princess – ekspanderet og diversificeret gennem køb af andre rederier. Disse 4 selskaber kontrollerer over 90 % af sengekapaaciteten i cruise-industrien. Carnival Cooperation, som kontrollerer 6 rederier, er det største selskab. Det råder over en tredjedel af den totale sengekapaacitet. Selskabet har en årlig nettoprofit på over 1 milliard \$.

Cruise-industriens vækst har øget behovet for medarbejdere. Royal Caribbean International ejes af Royal Caribbean Cruises Limited. Rederiet har 14 skibe med over 30.000 sengepladser (over 15% af den nordamerikanske cruisekapacitet). RCI skønner at have et årligt behov for 12.000 nye ansatte i restauranter og hotelsektioner for at holde trit med ekspansionen og erstatning for personale som holder op.

Hovedparten af de nye medarbejdere kommer fra under-industrialiserede lande i Asien, Østeuropa, Caribien og Centralamerika. De lokkes af tanken om at blive betalt for at rejse jorden rundt på nogle af verdens smukkeste og mest moderne og elegante skibe. Men dette billede svarer ikke til realiteterne. Som ITF rapporterer, er der ”under cruise-skibenes passager-områder en skjult verden bestående af lange daglige arbejdstider, lav løn, usikkerhed og udnyttelse. Dem, som arbejder under dæk f. eks. i køkkenerne, ser kun sjældent dagens lys, for ikke at tale om solnedgangen over det caribiske hav”.

De fleste af de lavest-lønnede rekrutteres af rekrutteringsagenter. Paul Chapman, en amerikansk præst som arbejder i Sømandsmissionen mener, at cruise-ansatte ofte opfatter rekrutteringsagenten – ikke kaptajnen eller rederen – som deres arbejdsgiver: ”Agenten bliver den ansattes hovedarbejdsgiver – en som man skal være loyal overfor på trods af evt. misforhold. De ansatte kender ofte ikke skibets ejer, og officererne, som giver de daglige ordrer, kommer ofte fra fremmede lande og taler fremmede sprog. Det er hos agenten, at den ansatte forhandler om indholdet i ansættelseskontakten, og det er i

hans lokaler, at kontakten underskrives". Det er også agenten, som sørger for pengeoverførsler til den ansattes familie i hjemlandet.

At bruge en agent forøger omkostninger for at opnå ansættelse på et cruise-skib. Wall Street Journal har berettet om en ansat, som betalte en kroatisk agent 600 \$ for at få ansættelse på et kroatisk krydstogtskib. Carnival Cruise Line lånte ham 1400 \$ til flybilletten til USA, og nu var den ansatte gældsæt, og derfor som ansat bundet til ansættelsen i månedsvis for at arbejde gælden af. Miami New Times fortæller om en kok på Carnival's Paradise, der betalte en agent i Bombay 2000 \$ inkluderende flybillet. Det svarer til op imod en tredjedel af de 7000 \$, han kan tjene på en 10 måneders kontrakt.

Jim Given er ITF's nordamerikanske cruise-ship campaign director. Han kan fortælle om et agentur i Bukarest, som kræver 600 \$ bare for et interview og yderligere 1000 \$ såfremt ansættelsen går i orden. Et canadisk firma ved navn Sea Cruise Enterprises blev for nylig hængt ud i Lloyd's List for at kræve 57 \$ bare for at modtage arbejdssøgendes CV og videresende det til potentielle arbejdsgivere.

Ifølge International Labor Organisation's regler skal sådanne afgifter betales af rederierne. Men sådan foregår det ikke altid. Arbejdssøgende oparbejder ofte en betydelig gæld i processen med at sikre en ansættelse. I 1998 sprang en ansat fra Tyrkiet med vilje i havet under indsejling til Vancouver – hun havde tilfældig erfaret, at hun ville blive fyret.

De ansatte på cruise-skibe har ofte 12 måneders kontrakter – 10 måneder på skibet efterfulgt af 2 måneders ferie. Så kommer de tilbage til atter 10 måneders arbejde. Det betyder lang adskillelse fra familien. En indonesisk ansat på Holland America Line's Statendam kan fortælle, at han ikke har kunne være hjemme til et eneste af hans 4 børns fødsel. En anden ansat udtaler: "Den første måned i hjemlandet sover jeg – den følgende måned tænker jeg mest på, at jeg snart igen skal tilbage til skibet". Mønstret er det samme hvad enten den ansatte kommer fra Jamaica, Haiti, Phillipinerne, Tyrkiet eller Ungarn.

De ansatte arbejder almindeligvis 10 til 13 timer daglig 7 dage om ugen. En tjener kan arbejde op til 16 timer om dagen, og får ofte mindre end 6 timers sammenhængende søvn, hvilket er imod internationale regler. Det er almindeligt i cruise-branchen at have kollektive aftaler, som kræver 80 timers ugentlig arbejdstid. ITF lavede i 2001 en undersøgelse som viste, at 95 % af de ansatte i cruise-branchen arbejder 7 dage om ugen.

I forhold til den lange arbejdstid er aflønningen lav i forhold til nordamerikansk standard. Ifølge ITF er aflønningen for ansatte, som ikke får drikkepenge, så lav som fra 400 \$ om måneden og op til 700 \$ om måneden for udlærte kokke og sikkerhedsfolk. Dem som får drikkepenge får lavere lønninger. Holland America Line, som hovedsagelig ansætter indonesere og philippinere i hotelsektionerne, aflønner med 300 \$ månedligt. Dette er højere end normalt i branchen, og hidrører fra rederiets politik om at "tipning is not required". På skibe, hvor drikkepenge forventes, kan tjenere, stuepiger, etc. aflønnes så lavt som 50 \$ om måneden. Under alle omstændigheder har to-tredjedele af dem som modtager drikkepenge en månedsløn over 1000 \$. Men de ansatte kan også blive afkrævet visse afgifter.

F. eks opkræver Celebrity Cruises 7 \$ ugentlig fra de ansattes løn til dækning for ting som går i stykker, hvad enten noget går i stykker eller ej. "Hvis jeg smadrer noget, bliver jeg straffet, fordi det kræves, at jeg straks løber ned i depotet i de underste dæk og skaffer erstatning. Det forhindrer mig i at yde gæsterne min ypperste service og mindsker dermed mine muligheder for at få gode drikkepenge". Carnival Cruise Line opkræver 50 \$ for uniform. Nogle rederier opkræver et "sikkerhedsdepositum" på 750 \$ for at undgå desertation og dække de udgifter, som U.S. Immigration opkræver i disse tilfælde.

Cruise-rederierne mindsker typisk de ansattes mulighed for kollektive aktioner gennem at ansætte mennesker fra mange lande, og fra forskellige kulturelle og etniske baggrunde. I de få tilfælde, hvor de ansatte har stået sammen i en aktion, har de mødt hård modstand fra rederiet. I 1981 gik 240 centralamerikanske ansatte på et Carnival Cruise skib i Miami i strejke for at protestere mod fyringen af 2 kolleger. Rederiet stoppede strejken gennem at tilkalde U.S. Immigration, som kaldte de strejkende for illegale indvandrede, satte dem på busser til Miami Airport og sendte dem hjem som arbejdsløse. I januar 1986 stoppede Norwegian Cruise Line en akut arbejdskonflikt på Norway ved at hjemsende 55 ansatte fra Haiti, Jamaica og Sydkorea.

De overordnede på et cruise-skib har ofte opfattelsen af, at "hvis du ikke kan lide det her, kan du bare rejse hjem". Eftersom den ansatte har forudbetalt hjemrejsen, er truslen reel og på hans bekostning. Som ansat lærer man hurtigt at tilpasse sig og ikke at beklage sig. En 27-årig rengøringsmand fra Saint Vincent fik sin løn nedsat fra 452 \$ til 37 \$ om måneden under en ansættelse på Carnival Cruise Line. Han var naturligvis utilfreds og viste ikke, hvad som var årsagen til reduktionen. Men efter 5 år i rederiet var han nervøs for, at de overordnede vil opfatte ham som "troublemaker", hvis han beklagede sig. Han tålte derfor lønnedgangen uden beklagelser hellere end at risikere sit job.

Arbejdsgiverne udøver deres kontrol på andre måder. Holland America Line er stolte af deres indonesiske besætning og ansatte. Under et krydstogt på Veendam i 1998 spurgte jeg en tjener, hvordan det var altid at arbejde under et

overvågningskamera. Han svarede ganske enkelt: ”The Dutchman is always watching”. Det traditionelle koloniale forhold mellem hollændere og indonesere afspejler sig på krydstogtskibene.

En anden form for social kontrol på cruise-skibene er en form for lokal mafia, som ofte findes på skibe med drikkepenge-system. En tjener kan i forsøg på at maksimere sin indkomst være nødt til at dele sine drikkepenge med andre. Tjenere ønsker at opnå de bedste borde som borde nær køkkenet, og derfor betaler de restaurantchefen. Tjenerne kan være nødt til at betale kokkene, hvis de vil have maden hurtigt og rensert, hvis de vil have deres rene tøj til tiden. På samme måde kan værelsesstewarder betale deres overordnede for at blive tildelt dyrere kahytskategorier, hvor der er bedre chance for høje drikkepenge. De kan også betale vaskeriet for at få linned og uniformer til tiden. Det er rapporteret at nogle overordnede har modtaget op til 20.000 \$ om måneden af de underordnedes drikkepenge.

Seksuel udnyttelse er et andet eksempel på kontrol. De sager, som får mest opmærksomhed i medierne, er overordnedes voldtægt af underordnede. I 1998 anklagede en 27-årig sygeplejerske på Carnival Cruise Line’s Imagination skibingeniøren for voldtægt. Hun anmeldte det straks, og ingeniøren blev straks fyret – ikke for voldtægten, men for at han var mødt beruset på arbejde. Sygeplejersken anlagde sag mod Carnival Cruise Line, og 15 måneder senere blev sagen afgjort ved forlig.

Ofre for seksuel udnyttelse er ofte mennesker med mindste ressourcer for at sige fra for ikke at risikere deres ansættelse. Ofrene er både mænd og kvinder, og mønstret er det samme. Ofte afkræves seksuelle ydelser enen for at beholde jobbet eller opnå forfremmelser. Jim Given fra ITF har fortalt, at han kender til ”seksuelle rovdyr”, om har været aktive mere end 15 år. For kvindernes vedkommende hører ITF ofte om forholdene. Men for mændenes vedkommende er stigmatiseringen af seksuel vold fra individer af samme køn ofte så voldsom at afsløring undgås.

Det er indlysende, at spørge om, hvorfor sådanne arbejdsforhold tolereres på skibe, der hovedsagelig sejler ud fra amerikanske og canadiske havne. Svaret er ligetil – selvom de fleste rederier har hovedkontor i USA er de registreret i fremmede lande, skibene er registreret i fremmede lande og skibene sejler i internationalt farvand. 60 % af krydstogtskibene er registreret i Panama, Liberia eller Bahamas. Gennem at registrere skibene i disse lande undgår rederierne at betale indkomstskat, og de undgår at skulle overholde nationale arbejdsmarkedslove – inklusive sundheds- og sikkerhedslovgivning. De undgår også fagforeningsindflydelse. Skibene skal overholde lovgivningen i de lande, hvor skibet er registreret.

Bekvemmelighedsflag er altså en økonomisk fordel for rederierne – men det er også en fordel for registreringslandet. I 1995 tjente Panama 47,5 million \$ på registreringsafgifter og skatter (5 % af statsbudgettet), og der var yderligere indtægter på 50 millioner \$ til maritime sagførere, inspektorer og agenter.

Den canadiske regering er gået temmelig stille med dørene angående disse forhold. I USA er det gentagne gange kommet op i Kongressen på initiativ af US Coast Guard og National Transportation Safety Board, at skibe som opererer fra amerikanske havne og med amerikanske passagerer skal overholde amerikanske standarder uanset hvor rederiet har hovedkvarter og uanset hvor skibet er registreret. Yderligere fører ITF en kampagne mod lastskibe under bekvemmelighedsflag. Indtil nu har anstrengelserne ikke båret frugt.

En tidligere kvindelig barmedarbejder fortalte Paul Chapman: ”Da jeg forlod skibet, havde jeg omsider en telefonsamtale med skibets chef. Han lo bare af mig, og sagde, at jeg spildte hans tid”. Kvinden havde klagemål over skibets barchef, som konstant voldte problemer. På andendagen af hendes ansættelse ønskede barchefen samleje med hende. ”Han var et afskyeligt kryb, som ikke ville lade os i fred – og han var vores chef. Jeg var så heldig at have midler til at bringe mig ud af den dårlige situation, men mange er ikke så heldige. De er nødt til at blive og få det bedste ud af situationen for at kunne forsørge familien hjemme”.

Ross A. Klein underviser på School of Social Work på Memorial University of Newfoundland. Hans bog “Death by Chocolate – what you must know before taking a cruise” er udgivet af Breakwater Books. Han har været på over 300 cruises efter 1992.

Katarina den Store

One of the most interesting, industrious and powerful personages to grace the pages of history during the eighteenth century is Catherine II, Empress of all the Russias. Historians have not always been kind to her memory, and all too often one reads accounts of her private life, ignoring her many achievements. The stories of her love affairs have been vulgarized and can be traced to a handful of French writers in the years immediately after Catherine's death, when Republican France was fighting for its life against a coalition that included Russia.

Catherine was born Sophia Augusta Frederika of Anhalt-Zerbst on April 21, 1729 in Stettin, then Germany, now Poland. Her father, Prince Christian Augustus of Anhalt-Zerbst, a minor princeling among the fragmented principalities in Germany, had married the much younger Princess Johanna of Holstein-Gottorp. The house of Holstein could lay claim to the crown of Sweden. Instead of making a more brilliant marriage, her family had arranged a match to this Prince of modest position. After Sophie was born, her mother soon became bored with the provincial life of Stettin, where her husband was a high ranking officer in the Prussian Army. As Johanna was related to many noble families in Germany, she took every opportunity to travel to the courts of Zerbst, Hamburg, Brunswick, Kiel and even Berlin.

Years before, Johanna's brother Karl August of Holstein-Gottorp had gone to Russia to marry the Princess Elizabeth Petrovna, daughter of Peter the Great. Before the wedding took place, the Prince died of small pox, leaving Elizabeth heart-broken. Her sister Anna had married the Duke Karl Frederick of Holstein-Gottorp. Three months after giving birth to a son, Peter Ulrich, Anna died of tuberculosis. When Peter Ulrich was ten years old, his father died, and the claims to the throne of Sweden passed to his son. As the only surviving male descendent of Peter the Great, he was also potentially heir to the throne of Russia. In November 1741, Elizabeth seized the throne with the help of the Imperial Guards, overthrowing the Empress Anna Leopoldovna, who was regent for the infant Ivan VI. This line of succession stemmed from Peter the Great's older half-brother and co-ruler from 1682-1696.

The Empress Elizabeth formally declared her nephew Peter Ulrich of Holstein-Gottorp heir to the throne, brought him to St. Petersburg and changed his name to Grand Duke Peter Fedorovich, the future Tsar Peter III. Peter was now 14 years old and it was time to look for a bride for him. Elizabeth had always remembered the family of her dead fiancée with fondness, and having heard Princess Sophia's name from the Prussian ambassador, she made a decision.

The elder branch of the Anhalt's had died out, and Prince Christian August and his brother became reigning princes of Anhalt-Zerbst. It was here in Zerbst, on the first day of January 1744, when a courier arrived with an invitation for the Princess Johanna to come to St. Petersburg, "accompanied by the Princess, your elder daughter." Sophie's father was not asked to come. He was known for his strong Lutheran beliefs, and it would be necessary for Sophie to change to the Orthodox religion, if she were to marry the heir to the throne.

The family left Zerbst on January 10, 1744. They stopped in Berlin to see King Frederick II. A few days later Sophie said good-bye to her father in Schwedt on the river Oder, then she and her mother were on their way. The journey was long and exhausting in the middle of the winter. When they reached the border, they were met by sledges the Empress had sent. They travelled the rest of the way in luxury. At the arrival in St. Petersburg they learned that the court was at the time in Moscow. So, after a short rest, they again set out, because they wanted to be there for the Grand Duke's birthday on February 10. The Empress Elizabeth seemed to have taken an instant liking to Sophie. The Grand Duke was glad to see them, after all Johanna was his father's first cousin. Sophie noticed a certain frailty about Peter, and he was prone to all sorts of illnesses. He was both physically and emotionally retarded, having grown up without a mother and with a father who had not spent much time with him. He was a child who had never known love and affection. Sophie also noticed that he occupied himself with childish games, that he was very home sick, but above all he hated the country over which he was destined to reign. He was a firm believer in the Lutheran faith and loved everything Prussian. King Frederick was his hero.

Sophie herself started to learn the Russian language and to study the Orthodox religion, which of course pleased the Empress. On June 28 Sophie was received into the Church in a great ceremony. The next day the betrothal took place and Princess Sophia of Anhalt-Zerbst became Grand Duchess Ekaterina Alexeyevna. In Russia the father's first name is added to that of the child. The Empress had chosen her own mother's name, Catherine, and Alexis because it sounded Russian. Catherine was now the second highest ranking lady in the country.

Shortly after, Peter contracted the measles, then he started to show all the symptoms of small pox. The Empress herself nursed him during his illness, which left him pockmarked and with very little hair. He knew how unattractive he was, which eroded the little confidence he had. Catherine thought him to be a most pitiful creature and it was with dismay that she looked towards her wedding day. By now Peter drank excessively and his behavior became crude. The court was back in St. Petersburg, and after several postponements, the wedding took place on August 21, 1745 in the Cathedral of Kazan. The marriage however was not consummated, because of Peter's retarded physical development caused by his many illnesses. It was at this time that Catherine, who had never felt more isolated, wrote: "I should have loved my new husband, if only he had been willing or able to be in the least lovable. But in the first days of my marriage, I made some cruel reflections about him. I said to myself: If you love this man, you will be the most wretched creature on Earth. Watch your step, so far as affection for this gentleman is concerned, think of yourself, Madame."

The Birth of the Tsarevich Paul

The young couple settled down, but the marriage was a miserable failure. Princess Johanna had returned to Zerbst. Catherine occupied herself with reading everything she could lay her hands on. She discovered satisfaction, as she moved from the works of Plato to the works of Voltaire. Her interest in the intellect caused an even greater estrangement between herself and Peter, who began to avoid her. He took pleasure in telling her how much he admired other women. Catherine started to feel contempt for his childish occupations. The years passed and no heir was in sight. This of

course irritated the Empress, who by now thought it must be Catherine's fault, if she cannot make herself attractive to her husband. She also ordered physical examinations by a Physician. It was discovered that a small surgical intervention would enable Peter to have normal marital relations. This done, Catherine finally, on September 20, 1754, gave birth to a son, whom the Empress named Paul. Elizabeth carried the baby off to her apartments. There he would remain, as long as the Empress lived. After the birth of her son, whom she was not allowed to see for months, and then only after confronting the Empress, a change came over Catherine. She trusted no one. She did help Peter with his Holstein Affairs and, at the same time, befriended the British Ambassador, Sir Charles Hanbury-Williams. Sir Charles arranged secret "loans" for her from England, as she was always short of funds.

The Seven Year War put an end to this friendship. England was on Prussia's side against Russia, and the English Ambassador was called home to London. Peter was devastated because he could not envision a War against his idol King Frederick. During the War, Count Schwerin, an aide-de-camp to the King of Prussia was brought to St. Petersburg as a Prisoner of War. Two Russian officers accompanied this celebrated prisoner, who was installed in a house not far from the Imperial Palace. One of these Russian officers was a young lieutenant, Gregory Orlov, who had been the hero at the battle of Zorndorf. There were five Orlov brothers, all officers in the Imperial Guard. Of the five Gregory was certainly the most charming. They were not of high birth, but to Catherine they were the embodiment of the Russian Army and, as a result, Catherine fell in love with Gregory. Peter had formed a close relationship with Elizabeth Vorontsova, the niece of the Vice-Chancellor. She was Peter's mistress for all to see. It is possible that Peter felt superior to this lady, who was homely and had very crude manners.

The Death of the Empress and the Reign of Peter III

On Christmas day 1761, the Empress Elizabeth Petrovna died. The reign of Peter III had begun. Catherine mourned the Empress sincerely. One of Peter's first official actions dealt with stopping the hostilities against Prussia. On April 24, 1762 the new Tsar signed a treaty with the King of Prussia. All occupied territories would be restored to Prussia. He sent a personal letter to the King, assuring him of his friendship. On his finger he wore a ring with a portrait of his idol. The Russian Army had suffered great losses during the Seven Year War. Peter alienated the Army further by trying to impose Prussian discipline and even Prussian uniforms. Amid all this, Catherine heard rumors that Peter intended to dispose of her and make Elizabeth Vorontsova his wife.

A handful of people, among them the Orlov Brothers and some friends, as well as Princess Dashkova, a sister of Peter's mistress, plotted to overthrow the new Tsar. Princess Dashkova, was a young, married lady, very cultured and the complete opposite from her sister. She was also a fervent admirer of Catherine. With all that Peter had done to alienate the Army, the danger in which Catherine found herself, makes it perhaps easier to understand what happened next. On June 27th one of the co-conspirators was arrested. Captain Passek had made insulting remarks about the new Tsar while drinking. The others were afraid of what he may say under torture. The decision was made to act at once.

Peter Deposed

On the morning of June 21st Catherine was asleep in the summer house Mon Plaisir at Peterhof. She had been summoned by Peter to attend the feast he had planned for his name day, but the Emperor and his entourage was still at Oranienbaum, another estate of the Imperial family. On this morning in June, Alexis Orlov had slipped past the Holstein Guards and stepped through the open French windows of Catherine's bedroom and awakened her. He quickly told her the plans. Catherine dressed in a few minutes in her simple black mourning dress, and then they were on the way in Orlov's hired hack. Down the road they were met by Gregory Orlov in another hired carriage. It was before eight o'clock in the morning when they arrived at headquarters of the Ismailovsky regiment. Catherine stepped from her carriage to face the soldiers, small and fragile, her mourning dress yellow from the dust of the road. The men knew her by sight as the Grand Duchess or as the Empress, but never like this. Catherine spoke: "I have come to you for protection. The Emperor has given orders to arrest me. I fear he intends to kill me." She said nothing more. The soldiers rushed to kiss her hands, the hem of her dress, and called her their savior. The regimental chaplain, Father Aleksei Razumovskii, came with a cross and started to take the oath. The regimental commander, Count Cyril Razumovsky, appeared and made his way over to Catherine and knelt at her feet. The Ismailovsky's were hers, and from that moment on, really, so was Russia.

From there they all made their way to the Semenovsky Barracks. Catherine had again driven in her ordinary carriage. More soldiers came to meet them, shouting "Vivat!" Drums rolled, finally the procession reached the Cathedral of Kazan, where they found the church filled with clergy, awaiting her. Catherine walked down the long aisle to the altar, and there she took the oath as Empress and Sole Autocrat. With bells ringing and people shouting, Catherine then proceeded in her shabby carriage to the new Winter Palace, where members of the Senate and the Synod were waiting to swear allegiance. Count Panin, her son's tutor, brought her the child at once. Princess Dashkova finally made her way through the crowds to join Catherine. During the night a manifesto was printed and then distributed to the people in the streets.

"We, Catherine II, It has been clearly apparent to all true sons of our Russian Fatherland that the State of Russia has been exposed to supreme danger by the course of recent events. First, our Greek Orthodox Church has been so shaken, that it was exposed to the most extreme peril: that a heterodox faith might be substituted for our ancient orthodoxy. Second, the glory of Russia, which was carried to such heights by her victorious army at the cost of so much bloodshed, has been trampled underfoot by the conclusion of peace with our most mortal enemy (Frederick II), and the Fatherland had been abandoned to complete subjection, while the internal order, on which the unity and welfare of our entire country depend, has been completely disrupted. For these reasons we have found ourselves compelled, with the help of God, and in accordance with the manifest and sincere desire of our faithful subjects, to ascend the throne as sole and absolute sovereign, whereupon our loyal subjects have solemnly sworn us an oath of allegiance."

Where was Peter? He had left Oranienbaum to go to Peterhof. With him was his mistress Elizabeth Vorontsova, the Prussian Ambassador Baron von Goltz, the Chancellor and many ladies in court attire. A secret messenger had arrived from St. Petersburg with the news that Catherine had been proclaimed Empress. Peter was urged to take his Holsteiners and march on the capital. He refused such confrontation, but he was finally persuaded to

go to Kronstadt, a fortified island in the gulf of Finland approximately 12 miles west of St. Petersburg, where Peter had gathered troops for the war he had planned against Denmark. Catherine had already secured Kronstadt through Admiral Talysin, who had been dispatched earlier in the day.

While Peter was sailing towards Kronstadt, Catherine donned a borrowed uniform of the Semenovsky regiment. Before the assembled regiments she swung herself into the saddle astride of the white thoroughbred that had been led up for her. She left a note for the Senate: "Gentlemen of the Senate, I am leaving the city at the head of the army to bring peace and security to the throne. With complete confidence, I entrust to your care my supreme power, the Fatherland, the people and my son." They rode into the northern night, company after company. Finally they stopped at an wretched inn at Krasny Kabak. All needed a rest. At five o'clock in the morning she was informed that someone had come to talk. She found herself face to face with Chancellor Vorontov, who had come on Peter's request. The Chancellor knelt down and swore allegiance. There was no contest between this self-assured woman and the feeble puppet he had left behind. Then they all rode towards Peterhof. Unwilling to fight, Peter signed the act of abdication. The few sentries were easily disarmed. Not a drop of blood had been shed. By order of the Empress, Peter was taken to a nearby estate in the village of Ropsha. There he was held under surveillance. The following day, Sunday, June 30, 1762, Catherine made a triumphal entry into St. Petersburg, where she was greeted with bells ringing, artillery salvos and wild acclamations. Six days later she received the news that Peter had died. He apparently had argued with his guards. It was Alexis Orlov who confessed to her the demise of Peter. Catherine seemed very distressed about his death. Now she had blood on her hands, and she was in no position to punish the culprits. She owed her crown to the Orlovs. On July 7, 1762 she issued a manifesto about Peter's death. In accordance with her orders, Peter was interred at the Alexander Nevsky monastery. Catherine did not attend the funeral.

The Reign of Catherine II

Not many people at European courts believed that Catherine would last long. Another German without a drop of Russian blood in her veins, and the true heir, Peter the Great's grandson murdered? Catherine herself knew how fragile her position really was. She kept the statesmen who had been active under Empress Elizabeth and under Peter. She even kept Chancellor Vorontzov. Nikita Panin was put in charge of foreign affairs.

When Catherine met the Senate for the first time at the Summer Palace, she was stunned by the realities of the country's financial and social situation. The chief portion of the army was still abroad and had not been paid for eight months. She wrote: "The fleet was abandoned, the army in disarray, the forts crumbling...". The budget showed a deficit of 17 million rubles, in a country of only 100 million people. No one knew what the revenues of the treasury were. Everywhere people complained about corruption, extortion and injustice. "How many towns are there in Russia?" she asked the Senate. No one knew. She suggested looking at the map. There was no map. Catherine took 5 rubles from her purse and sent a clerk to the Academy of Sciences to buy the latest map of Russia. The clerk returned and the towns were counted. At that moment Catherine left the sheltered world of a civilized court and stepped into Russia as it was: ignorant, superstitious, disorganized, unruly, often diseased and to a European appallingly backward. She decided to concentrate on increasing Russia's wealth, and as Russia was primarily agricultural, she began with the land. But first she had herself crowned on Sunday, September 22 in the old Assumption Cathedral in the heart of Moscow's Kremlin. The Archbishop of Novgorod celebrated the mass with her.

After her return to St. Petersburg, she turned to the affairs of state. She worked relentlessly from early morning to late at night. She decided that the overriding task would be to improve techniques in the agricultural regions. She sent experts to study the soil and propose suitable crops. She made grants to landowners to learn the ways which were being devised in England, and to buy machines that were being invented there. She encouraged introduction of modern methods to breed sheep and cattle, and she promoted horse-breeding. To work the under populated areas, she saw that more workers were needed. Catherine turned to advertisements in foreign newspapers, mostly German, inviting settlers and offering attractive terms. The response was excellent. Thousands took to the road Catherine and her mother had traveled twenty years before.

Next she turned to mining and sent geologists to access the ores from Russia's seemingly barren lands. She founded the first School of Mines in St. Petersburg, complete with an underground mine, where trainees could learn the trade under realistic conditions. She also paid special attention to the mining of silver. Furs had long been a resource of Russian wealth and she encouraged the existing trade in Siberia. As early as 1762 she decreed that anyone could start a new factory, except in the two capitals, which were overcrowded. Soon, enterprising state peasants were running large textile plants. A whole range of industries began to emerge: linen, pottery, leather goods and furniture. Here she also called on experts from abroad to help set up more sophisticated ventures. She turned mostly to England. She brought over Admiral Knowles to build warships and dockyards. Workmen from the Tula steelworks were sent to England to study the making of barometers, thermometers and mathematical instruments. Catherine founded factories for textiles outside the Moscow region, for linen in the area of Yaroslavl and for leather and candles in the central Volga region. The total number of factories during her reign was increased from 984 to 3161.

Catherine brought in German, Austrian and French craftsmen to update the Imperial porcelain works. By the simple act of abolishing export duties, she achieved remarkable results. Russia's primary exports were timber, hemp, flax, raw leather, furs, linen, cloth and iron. After the Treaty of Kyakhta was signed in 1768, camel caravans were soon passing to and from Manchuria. Russia exported furs, leather and linens to China, and imported cottons, silks, tobacco, silver and tea, among other commodities from China. As early as 1765 three quarters of the Empress Elizabeth's debt was repaid, and a budget deficit had been turned into a surplus.

A decree issued by Catherine in 1764 to all governor-generals instructed them to take accurate census, map their provinces and report on agriculture and trade. They were to build and repair roads and bridges, oversee the fighting of fires and ensure that orphanages and prisons were properly administered. She doubled the number of civil servants in the provinces by 1767. When the center of the town of Tver burned down, she referred the re-building to a commission set up for this purpose. A plan was drawn up which served for all future towns. The town of Tver was the model: The main street ran into two big squares, one for administrative buildings, the other for shops. To reduce the risk of fire, all side streets were to be 75 feet wide and the town itself had a diameter of about 2.6 miles. Many new towns were built on this scale during Catherine's reign.

Catherine now turned to education. There were few schools in Russia. She started to convert a convent in St. Petersburg into a boarding school for girls, the Smolny Institute. She sent for Daniel Dumaresq, who had been a Fellow at Oxford and installed him as a member of the Educational Committee. In 1786, Catherine issued the Statute for Schools for all of Russia. Every district town was to establish a minor school with two teachers, every provincial town a major school with six teachers. She did not tackle the founding of Universities, as she knew that Russia lacked qualified teachers for such institutions. She did, however, increase the number of grants for the study abroad.

When she looked at public health at the beginning of her reign, she found the same lack as in education. She knew that the worst killer among children was small-pox. Dr. Thomas Dimsdale, who held a medical degree from Aberdeen, Scotland, had published a paper on inoculating for the small-pox. She brought him to St. Petersburg, where he inoculated Catherine on October 12, 1768. She had volunteered to set an example. She developed some pustules and a sore throat, but returned to her duties three weeks later. Dimsdale declared the vaccination a success and many followed her example. Catherine bought houses in Moscow and St. Petersburg, which Dr. Dimsdale operated as vaccination hospitals. In the year of 1763 Catherine had founded Russia's first College of Medicine, consisting of a director, a president and eight members. The College was instructed to train Russian doctors, surgeons and apothecaries to serve in the provinces. Peter the Great had built military hospitals; Catherine founded hospitals for civilians. When she re-organized the provinces in 1775, she decreed that each provincial capital must have a hospital, each county with a population between 20,000 and 30,000 should have a doctor, a surgeon, an asst. surgeon and a student doctor. Catherine's efforts prompted her gentry to follow her example. Baron von Kleichen founded a 300 bed hospital in St. Petersburg, overlooking the Fontanka Canal. In the 1790's the College added 250 more beds. These are some of the visible results of Catherine's domestic reforms. There would be many more during her long reign, but one can get an idea of her tireless striving for improvements.

Catherine was also an enthusiastic collector of the arts. She built up the Imperial art collection from a dozen works to an incredible 3926. She commissioned the building of Palaces and the Hermitage. Her great love for Russia and pride in her adopted country comes through to us when we look at this beautiful collection of paintings done by the world's greatest masters, acquired not for personal indulgence, but as an effort to make Russia respected. She had a theater built where operas and plays were performed by artists invited to Russia. Catherine herself tried her hand at writing several operas, which were performed there. Later in life she wrote stories for her grandchildren.

When her son Paul was old enough she arranged a marriage to yet another German princess. Paul's wife died in childbirth. In 1776 he married Princess Dorothea of Wuertemberg, who was re-named Maria Federovna. A year later, Catherine became the doting grandmother to Alexander, whom she raised, just as Elizabeth had done with Paul. Her son had many children, so the succession was not a worry for Catherine.

It was her great regret during her long reign that she was unable to abolish serfdom. She realized that she would alienate the nobility with such an act, who depended on the labor of the serfs for their great estates. She did, however, issue several decrees for the humane treatment of the serfs. It is plain that Catherine hoped that her grandson Alexander would be in a stronger position to free the people. As she so often wrote to Baron von Grimm: "in the time of Monsieur Alexander....". Catherine continued throughout the years to help the underprivileged and the poor.

After she had distanced herself from Gregory Orlov, another important personage appeared on the scene. Gregory Potemkin was a man of exceptional ability and she soon entrusted him with important affairs of State. For years he toiled in the south and his industry is impressive. Through him, Catherine was able to annex the Crimea from the Turks, a region of great importance. In the 1780's Potemkin was the most important man in Russia. Catherine's Empire now reached from the Baltic to the Black Sea. Historians tell us of the possibility that Catherine may have married Potemkin in a secret ceremony. It is unfortunate that no solid proof exists today of such a marriage. We do know that for some years they had a loving relationship. We also know, that like Orlov, she made Potemkin a Prince of the Empire. Up to his death he was deeply devoted to Catherine.

Catherine conducted much of her foreign Policy by letter, writing to her fellow Sovereigns, notably Frederick of Prussia. She kept up a lively correspondence with Voltaire, Diderot and Baron von Grimm. She commissioned a French artist Etienne Falconet to sculpture a statue of Peter the Great. This statue can be seen in St. Petersburg, the Tsar sitting on his horse on a huge rock, his face turned towards the Neva, with one hand pointing to the city he founded. Catherine linked her name with Peter's, one can read on the base: "Petro Primo--Catherina Secunda".

In 1783 Princess Dashkova was appointed first Director of the Academy of Sciences, then President of a Russian Academy. It was the first time that a lady held such important posts. It should be pointed out, that the appointments were not made because Catherine owed her much, but because the Princess was an educated lady with a great ability for these tasks. Catherine bought Diderot's library and Voltaire's books after his death. In all, the Imperial library was increased from a few hundred volumes to thirty-eight thousand.

Catherine possessed majesty without being pompous. She was neither cold nor inhuman. Over the years she lived through hurtful criticism, rebellion, war and estrangement from her son, whom she thought incapable of ruling Russia. She was a woman alone without her own family, except her beloved grandchildren. Although she had a deep love for her adopted country, it is entirely conceivable that at times she must have felt a certain longing for the place where once her cradle stood. She suppressed it, to be sure, because of her elevated position. But we see that she often refers to her former governess Babette Cardel, whom she had loved and from whom she learned much in her sheltered childhood. We can also read how devastated she was when as Grand Duchess she had learned of the death of her beloved father. One wonders how much guilt she must have felt at that time, because she had gone against her father's wishes and changed her religion. As Empress, she showered her grandsons with much love, but one senses a void she tried to fill with the many relationships she formed with men. Perhaps we misunderstand her many attachments. We realize that she craved affection. It is lonely at the top, but Catherine loved to teach and she had much to give. We can see from her many letters to Baron von Grimm, that she took pride in the education of her young protégés. Perhaps what many biographers interpreted as promiscuous behavior, was nothing more than her filling the lonely hours by sharing her vast intellect with the young men she deemed worthy of her attention. Not all of them, only some. This seems possible especially in her later years. We read that she was hurt by the actions of some of her young friends. We also see that she supported them when she found out they had formed attachments elsewhere and when they wished to marry the lady of their choosing. Her behavior at such times is not that of a woman scorned. She had long and lasting relationships with Orlov and Potemkin, and it seems that she was capable of faithfulness. There is no doubt that Catherine's reputation suffered because of the many accounts of her affairs. Perhaps we should put these attachments into the proper context. In the overall picture, all these stories about Catherine the woman cannot diminish her many achievements as Catherine the Empress.

Russia owes her much. After a long reign of thirty-four years, Catherine died of a stroke on the 17th of November, 1796. The next day the British Ambassador Charles Whitworth wrote: "Last night... this incomparable princess finished her brilliant career." History knows her as Catherine The Great, a title she was offered during her life time and rejected. "I leave it to posterity to judge impartially what I have done" she said at the time; and Catherine has done well. She deserves the title, because she earned it.

1. How did Catherine the Great Die?

I have received a few inquiries about the so-called "horse story". I have been studying every aspect of the life of Catherine the Great. One eminent historian explained how such a preposterous story could have started: apparently the anti-monarchy forces in France circulated such rubbish soon after Catherine's death throughout Europe with the intention of discrediting her many achievements.

Catherine had become the enemy of France after she had voiced sharply her outrage when word had reached St. Petersburg that the king and queen had been executed. She ordered the court to declare 6 weeks of mourning on Oct. 27, 1793. This proclamation was in memory of Marie Antoinette, who had been killed a few months after her husband, King Louis XVI. She denounced these evil forces very vocally. She also welcomed many French refugees to St. Petersburg. Each of them had to swear allegiance to the Imperial Crown of Russia. She was very anxious not to transport the seeds of revolution to her own country.

Catherine had relationships with several guardsmen younger than herself, but she was neither vulgar nor licentious. She was a lady of high intellect, a tireless worker for the good of Russia, and above all, she was human and she was kind. She was a legend in her own time. I have been familiar with her story for many years. Her behavior throughout her exceptional life was at all times understandable. No other ruler had her many fine qualities.

It is regrettable that some people seem to take pleasure in vulgarity, but thankfully they are small in number. They do not belong in the category of the many who have a sincere desire to learn the true facts of history. Once only, but for all times, I would like to make it clear that Catherine suffered a stroke at the age of 67, inside her water closet. She was discovered by her maid, lying on the carpet against her commode. The door had prevented her from stretching out her legs. Her eyes were closed, her face congested. There was foam on her lips and a rattle in her throat. Others rushed in when they heard the cries of her maid. They combined their many efforts to lift her heavy body, but staggered. They pulled a leather mattress from a sofa to the floor. There she stayed while doctors tried to bleed her. But they knew it was the end. She died several hours later without regaining consciousness, stretched out by now in her canopied bed.

2. What became of Catherine's third son, Alexsei?

When the Empress Elizabeth died at Christmas, 1761, Catherine was in her sixth month with Gregory Orlov's child. He was born in secrecy on April 11, 1762 in a part of the Palace away from the mainstream of the activities. Her marriage to Peter had of course completely broken down by then and he was flaunting his mistress for all to see.

Her chamberlain Vasilii Shkurin and his wife took the child away to their home in a beaver skin (a bobyor) He was two months old when Catherine came to the throne. He was returned to the Palace and enjoyed a normal childhood with both Catherine and Gregory in parental roles. She bestowed noble rank on the foster parents. Orlov used the child in a way, trying to push Catherine towards marriage. She thought long and hard about it and took Panin's advice who told her that a Madame Orlov would never be allowed to rule. She did not dare to marry Gregory because Gregory's brother Alexis was implicated in the demise of Peter.

When Alexsei Gregorevich was a teenager he traveled for ten years abroad. In 1787/88 she appointed Zavadovkii to take over the guardianship of her son and square away the huge amounts of debts the boy had accumulated when he was abroad. After his return to St. Petersburg he was given the surname of Bobrinskoi and Catherine purchased an estate for him. She also enrolled him in the Noble Cadet Corps under the watchful eye of Ivan Betskoi. When he graduated in 1782 she sent him on a tour of Russia and he traveled to Poland and Italy. Then he settled in Paris.

After her death in November, 1796, Paul had his half-brother recalled and gave him the rank of Count. He was well received at court. He must have married because one author says "the Bobrinskys were very proud of their origin". I have not been able to find any information on when he died.

3. How many lovers did Catherine the Great have?

The Men in Catherine's Life

1752: Serge Saltuikov

A chamberlain at the young court of the Grand Duke and Duchess, he belonged to one of the noblest and oldest families in Russia. When assigned to this post he had been married for two years to one of the Empress Elizabeth's ladies-in-waiting. He was a charming and women found him attractive. Seeing that Catherine was abandoned by her husband, he dared to approach her. After eight years of a virgin marriage, at age twenty-three, she gave herself to Saltuikov. He is most likely the father of Catherine's first child, Grand Duke Paul, although around the same time Catherine's husband Peter had for the first time marital relations with her after a surgical intervention. Catherine had fallen hard for this charming rogue, who soon tried to distance himself from her because of fear and also because he grew tired of this clandestine affair. The Empress sent Saltuikov to the Swedish court at the end of September 1754. Catherine was very distressed and consoled herself with reading.

1755: Stanislav Poniatowski

England sent a new Ambassador, Sir Charles Hanbury-Williams to St. Petersburg. In his entourage was a charming and cultured young man, Count

Stanislav Augustus Poniatowski, a member of Poland's grand families, the Czartoryskis. Three years younger than Catherine, he fell in love with the young Grand Duchess and would love her all his life. Catherine was more levelheaded after the affair with her first love, but succumbed to his persistent charm. The affair lasted five years and produced Catherine's second child, a girl, whom the Empress called Anna in honor of her late sister, the mother of Catherine's husband. Anna died at age 2 in 1759.

1760: Gregory Orlov

Orlov, a hero of the battle of Zorndorf, was one of two Russian officers assigned to accompany an important prisoner of war, the Prussian Count Schwerin to St. Petersburg. In all there were five Orlov brothers in the Imperial Guards, but Gregory was certainly the most charming. He came from a modest background and had little education. Count Schwerin was treated most respectfully and one evening Grand Duke Peter gave a reception for him. Orlov had accompanied Schwerin to the reception and was on guard duty at the palace. Catherine, who just had a painful scene with her husband, rushed in tears to the window and saw Orlov glancing up in admiration. From this moment on she was determined to make his acquaintance. He was not high up enough to move in Imperial circles, so Catherine had to find another way to meet him. On May 16th, 1760 she started her affair with Gregory Orlov which was to last for 13 years. Her second son was born on April 11, 1762. He was called Alexis Bobrinski and was carried out in a beaver skin from a remote part of the palace by trusted friends. (Peter had succeeded his aunt and flaunted his mistress, whom he intended to marry after Catherine had been disposed of.) Orlov was instrumental in helping Catherine seize the throne on June 28, 1762. Catherine would not marry him and by 1773 their relationship was ending.

1773: Alexander Vasilchikov

In September 1773 Catherine took Vasilchikov as the new favorite. He was a twenty-eight year old officer, considerably younger than Catherine, even-tempered and shy. Orlov had been sent to peace talks with Sultan Mustapha's envoys to Focani, in what is now Romania. Although he told Catherine he wanted to marry his young cousin Catherine Zinovieva before he left, when he heard of the new favorite, he came rushing back to St. Petersburg. Catherine had made Gregory Orlov a Prince of the Empire, now she severed her attachments to Vasilchikov and restored Orlov to his former status. She gave him many gifts, but their sexual relationship had ended. Orlov had given Catherine a 199-carat diamond, which she had mounted on the Imperial sceptre. In 1776 Catherine helped Orlov to marry his first cousin, a marriage not normally permitted by the church.

1774: Gregory Potemkin

Potemkin was born in 1739. He chose a military career, and as quartermaster of the Horse Guards had helped Catherine to the throne in 1762. She had made him a groom-in-waiting and sometime in 1774 she entered into a personal relationship with him. Although lazy, Potemkin had a brilliant mind, which appealed to Catherine. He was cocky, jealous and wrapped up in himself, yet Catherine adored this man. She turned to him with her problems and he certainly loved her. Some historians think they may have married at the end of 1774 in St. Sampson's church, in a secret ceremony. There is, however, no solid proof. Potemkin began to press his political views on Catherine. She listened, but would not let love interfere in ruling the country. They soon quarreled a lot and Catherine began to feel that she and Potemkin were slowly destroying each other. She finally made the decision to send him away, first to the Polish provinces and then to the Black Sea. Potemkin, fully aware that in his absence he was sure to lose his status and authority at court, decided that he would from now on choose Catherine's favorites. With his agreement she took her next lover.

1776 : Peter Zavadovsky

Potemkin left for an inspection tour and in February 1776 Catherine entered into a relationship with Peter Zavadovsky, which lasted only until April. He was dismissed with many gifts. Potemkin had returned to St. Petersburg and lived in a mansion connected to the Imperial Palace. Some time during these years Catherine had made Potemkin a Prince of the Empire. He remained the most important man in her life, although their intimacy had become aloof. At any moment he would have to leave again on business for Catherine. By appointing her favorites in his absence, he had unwittingly done great harm to Catherine's reputation.

1777: Simon Zorich

Zorich, handsome, a major in the Hussars, had been made lieutenant colonel and inspector of all light troops, was of Serbian descent. He remained the favorite for eleven months. He began to resent Potemkin's hold over Catherine and challenged him to a duel. Neither was seriously wounded, but it was the end of Simon Zorich as favorite.

1778: Ivan Rimsky-Korsakov

This man belonged to the family that was to produce the famous composer. He too was a talented musician, playing the violin and had a good singing voice. About fifteen months or so later, Catherine found him in the arms of Countess Bruce. She dismissed both of them with generous provisions. Once again, Potemkin chose as a favorite a man he knew he could trust.

1779: Alexander Lanskoj

Lanskoj was the youngest of Catherine's favorites. Catherine almost had a maternal feeling for this young man, as her letters to Grimm show. She was proud of him, praised his love for art and she seemed to be genuinely fond of him. She had at last found someone who loved her. She had experienced many disappointments, but here was a young man who seemed happy and content in her company. Four years went by. Lanskoj went out riding and fell, developed first chest pains from the fall, then contracted diphtheria. He died on June 14, 1784. Catherine was devastated. She buried him in Sophia and built a church over his grave. In Tsarskoe Selo Park she had a funeral urn placed in his memory, inscribed with the words "To my dearest friend." Potemkin waited eight months for Catherine to get over her grief and in February 1785 he suggested a new favorite.

1785: Alexander Ermolov

He was thirty years old, tall, blonde and little is known about him. After some disagreement, he was dismissed eighteen months later.

1786: Alexander Dmitriev-Mamonov

He was one of Potemkin's own aides-de-camp, had a good education, spoke French and Italian. He accompanied Catherine on her tour of the Crimea. After four years he admitted to Catherine that he wanted to marry Darya Scherbatova, one of her ladies-in-waiting. Catherine hastily arranged the marriage, as the bride was expecting a child. The young couple was given an estate with peasants, to which they departed to await the birth of the child.

1789: Plato Zubov

In the spring of 1789 a young guard's officer took up duty at Tsarskoe Selo. Later that summer he was appointed personal aide-de-camp to the Empress. Catherine seemed happy with Zubov. She wrote to Grimm that he took good care of her and was good company. He remained with Catherine until the day she died in November 1796.

A Short Summary

Much has been written about Catherine and some very intelligent people have quoted as many as 300 lovers to me. For this reason alone I have listed the men in her life, as researched by the esteemed authors under "Works cited." In all she had 2 husbands and 11 favorites. The Empress Elizabeth chose the first, Catherine chose five herself and the rest were chosen by Potemkin.

Any reasonable person would question these "hundreds of lovers." How could she have found time to look after the business of the nation? I would like to mention here that a man would have been praised and admired for his virility! There is no doubt that Potemkin harmed her reputation with his actions. But she went along with him, did as he wanted, and it was after all her very own business. Her achievements as Empress had very little to do with her personal life. But I find it sad that even today some people take pleasure in belittling such a great lady
Ursula Grosser Dixon

Tak til alle deltagerne i rejsen!

Vi håber, vi snart ses igen!